

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԵՆ

Որո՞նք են Հայաստանի «Սորոսականները»

Վերջին շրջանին, յատկապես բաւշեայ յեղափոխութենէն ետք, Հայաստանի մէջ յաճախ կը շօշափուի ճորճ Սորոսի անունը: Շատեր այդ անունը հետ կը կապեն երկրէն ներս տեղի ունեցող մեծ ու փոքր բոլոր իրադարձութիւնները:

ճորճ Սորոսը Հունգարական ծագումով Ամերիկացի միլիարատիր մըն է: Ան իր հիմնած «Բաց Հասարակութիւն» անուամբ կազմակերպութեան միջոցաւ մեծ գումարներ կը յատկացնէ յատկապէս արեւելեան եւրոպայի մէջ գործող հասարակական կազմակերպութիւններուն: Այս պատճառաւ ալ, վերջին տասնամեակներուն այդ երկիրներուն մէջ տեղի ունեցած «գունաւոր» յեղափոխութիւնները, ճիշդ թէ սխալ, կը կապուին Սորոսի անունը հետ:

Հայաստանի մէջ Սորոսի հիմնադրամը նպաստներ կու տայ բազմաթիւ հասարակական կազմակերպութիւններու, որոնք ծրագրեր կը կատարեն մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան, կաշառակերութեան դէմ պայքարի, ընտրութիւններու ընթացքին դիտորդական առաքելութիւն իրականացնելու եւ այլազան այլ նպատակներու համար: Բնականաբար, այս կազմակերպութիւնները իրենց տարիներու գործունէութեամբ, այսպէս կամ այնպէս, նպաստեցին Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորած համաժողովրդային շարժումի յաղթանակին եւ այդ կազմակերպութիւններու բազմաթիւ դեկավարներ այսօր պետական պաշտօններու վրայ են:

Այս պատճառաւ, նոր իշխանութիւններու հակառակորդները, իրենց քննադատութեան թիրախ կը դարձնեն «սորոսականներուն», զանոնք մեղադրելով այլ ուժերու ծառայելու մէջ: Վերջերս Մոյմ ամբաստանութիւնները հնչեցին երբ Երեւանի Պետական Համալսարանի ռեկտոր Արամ Սիմոնեանի փոփոխութեան հարցը դարձեալ դրուեցաւ օրակարգի վրայ: Սիմոնեանի պաշտպանները կը մեղադրեն «սորոսականներուն» Համալսարանը քանդելու նպատակ հետապնդելու մէջ:

Սակայն, այս օրերուն ի յայտ եկաւ որ, ճորճ Սորոսի հիմնադրամէն նպաստներ ստացած են ոչ միայն «նիկոլականները», այլ բազմաթիւ «հակ-նիկոլականներ» եւս: Աւելիքան մէկ միլիոն տոլար ստացած է Մոյմինքն Երեւանի Պետական Համալսարանը: Նպաստներ ստացած են բազմաթիւ Հանրապետական նախկին պատգամաւորներ ու նաեւ Ռոպերթ Քոչարեանի փաստաբան Հայկ Ալունեանը եւ ուրիշներ:

Այս բոլոր տուեալներու հրապարակումէն ետք հարց կը ծագի, թէ որո՞նք են Հայաստանի «սորոսականները»:

Ըստ երեւոյթին բոլորը...:

«ՄԱՍԻՍ»

Փաշինեան. ԼՂՀ Հարցի Կարգաւորումը Պէտք է Ընդունելի Ըլլայ Հայաստանի, Արցախի Եւ Ատրպէյճանի Ժողովուրդներուն Համար

Պելճիքա կատարած այցի շրջագիծէն ներս Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Մարտ 5-ին այցելած է Եւրոպական Խորհուրդ, ուր դիմաւորուած է Եւրոխորհուրդի նախագահ Տանըլտ Թուսքի կողմէ:

Տանըլտ Թուսքը ողջունած է ՀՀ վարչապետի այցը Պրիւքսէլ՝ նշելով, որ այն հնարաւորութիւն կու տայ քննարկելու Հայաստան-Եւրոմիութիւն յարաբերութիւններու ընթացքն ու զարգացման ուղիները: «Սա Ձեր երկրորդ այցն է Պրիւքսէլ, պարոն վարչապետ: Մենք արդիւնաւէտ քննարկումներ ունեցանք Ձեր առաջին այցի ժամանակ, եւ այսօրուան մեր հանդիպումը լաւ հնարաւորութիւն է՝ շարունակելու համար մեր սկսած երկխօսութիւնը», - ըսած է Տանըլտ Թուսքը:

Փաշինեանը նշած է, որ Եւրոմիութեան հետ յարաբերութիւնները ՀՀ արտաքին քաղաքականութեան առաջնահերթութիւններէն է. Եւրոմիութիւնը յուսալի գործընկեր է Հայաստանի համար, որուն հետ համագործակցութեան շարունակական զարգացումը այսօր առաւել կարեւոր է Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող ժողովրդավարական բարեփոխումներու ծիրէն ներս:

Նիկոլ Փաշինեան Պրիւքսէլի

Նիկոլ Փաշինեան եւ Տանըլտ Թուսք Պրիւքսէլի մէջ կայացած հանդիպումի ընթացքին

մէջ Եւրոխորհուրդարանի արտաքին յարաբերութիւններու յանձնաժողովին առջեւ ելոյթ ունենալէ ետք, պատասխանած է յանձնաժողովի անդամներու շարք մը հարցերուն:

«Նախ, մեզ անհրաժեշտ է ստեղծել ուժեղ ժողովրդավարական հիմնարկներ: Անշուշտ, պէտք է շարունակենք կատարելագործել ընտրական համակարգը, ուստի այդ ուղղութեամբ մենք պէտք է արդիւնաւէտ համագործակցենք Եւրոպական միութեան հետ», - ըսած է Փաշինեանը՝ շարունակելով. -

«Մենք տեսնում ենք, որ մեր եւրոպական գործընկերները պատրաստ են աջակցել մեզ: Այստեղ ես կ'ուզեմայի ընդգծել, որ մենք պատրաստ ենք ամբողջութեամբ իրագործել Համապարփակ եւ

Շար.ը էջ 5

Վարդանեան Հերքած է Իր Առնչութիւնը Փողերու Լուսացման Հետ

Ռուսաստանաբնակ հայազգի գործարար Ռուբէն Վարդանեանի հիմնադրած «Թրոյկա Տիւրկեր» դրամատունը մասնակցած է գեղծարարութեամբ լուսացուած շուրջ 9 միլիոն տոլար իւրացման: Այս մասին յայտնած է Կաշառակերութեան եւ կազմակերպութեան յանցաւորութեան հետաքննութիւններու միջազգային կեդրոնը (ՕՇՐՔ):

Կազմակերպութեան հետ գրուցի ժամանակ Ռուբէն Վարդանեանը նշած է, որ ինքը որեւէ կերպ չէ առնչուած այդ ծրագրին եւ տեղեակ չէ եղած այդ մասին:

Հրապարակուած ծաւալուն յօդուածի հեղինակները պնդած են, որ ժամանակին Ռուսաստանեան ամենախոշոր եւ բարի համբաւ ունեցող ներդրումային այդ դրամատունը, լրագրողներու բնորոշմամբ՝ «Թրոյկա լուսացատունը», տարիներ շարունակ յանցաւոր կազմակերպութիւններու հետ կապ ունեցող, կաշառակեր անձանց հնարաւորութիւն տուած էր խուսափելու հարկերէն եւ թաքցնել ունեցուածքը:

Հետաքննական կեդրոնը նշած է, որ «Թրոյկա Տիւրկեր» 2000-ականներու կէսերուն ստեղծած է աւելի քան 75 օֆշորային ընկերու-

Ռուսաստանաբնակ գործարար Ռուբէն Վարդանեան

թիւններ, որոնք հաշիւներ բացած են, մասնաւորապէս, լիթվական Սկիօ դրամատան մէջ, եւ այդ հաշիւներու միջոցով կեղծ գործարքներ կ'ընթան՝ այդպիսով օրինակաւանցնելով միլիոնաւոր տոլարներ:

Լրագրողները պարզած են, որ կասկածելի գործարքներուն մէջ կ'օգտագործուէին Ռուսաստան արտագնայ աշխատանքի մեկնած եւ գործարքներէն զաղափար չունեցող Հայերը: Լրագրողները գտած

Շար.ը էջ 4

ԱՄՆ Նորանշանակ Դեսպան՝ Լին Թրէյսի Հաւատարմագրերը Յանձնած է Նախագահ Արմէն Սարգսեանին

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմէն Սարգսեանին իր հաւատարմագրերը յանձնած է Հայաստանի մէջ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու նորանշանակ արտակարգ եւ լիազօր դեսպան՝ Լին Թրէյսին:

Դեսպան Թրէյսին այս առթիւ նշած է. «Հպարտութեամբ կը յանձնեմ իմ հաւատարմագրերը նախագահին եւ կը փաստեմ, որ պատրաստ եմ աշխատելու Հայաստանի կառավարութեան հետ՝ խորացնելու եւ ամրապնդելու հայ-ամերիկեան յարաբերութիւնները եւ աջակցելու Հայաստանի ժողովրդավարական օրակարգին»:

Շնորհաւորելով դեսպանը պաշտօնը ստանձնելու առթիւ՝ նախագահ Սարգսեանը ըսած է, որ Հայաստան մեծապէս կը կարեւորէ ընդհանուր արժէքներու եւ փոխադարձ յարգանքի ու վստահութեան վրայ հիմնուած հայ-ամերիկեան բարեկամութիւնն ու գործընկերութիւնը: Նախագահը համոզմունք յայտնած է, որ նորանշանակ դեսպանը իր հարուստ փորձառութիւնն ու գիտելիքները պիտի ներդնէ՝ երկու երկիրներու միջեւ բազմաոլորտ համագործակցութեան առաւել զարգացման համար:

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Հայաստանը Կարողանալու է Շրջադարձը Տեղի Ունեցալ

ԱՐԱՍ ԱՄՍՏՈՒՆԻ

Իրանում Սպահանի հայ համայնքի հետ հանդիպմանը Նիկոլ Փաշինեանը յայտարարել է, որ այլևս թոյլ չենք տալու որեւէ մէկին իր աշխարհաքաղաքական խաղերի մանրադրամ դարձնել Հայաստանը, ու որեւէ մէկը չի կարող այլևս խլել հայկական պետականութիւնը, խլել մեզինց Հայաստանն ու Արցախը: Սրանք, անկասկած, կարեւորագոյն յայտարարութիւններ են՝ ակնառու զգայականութեան մեծ չափաբաժնով: Միեւնոյն ժամանակ, սակայն, յստակ է, որ դրանով հանդերձ, այդ խօսքերը հնչում են Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետի շուրջը եւ դրանով արդէն իսկ յայտարարութիւնները ծանրակշիռ քաղաքական են, ու միեւնոյն ժամանակ, իհարկէ, շօշափելիորէն արդիական: Փաշինեանը միաժամանակ յայտարարել էր նաեւ, թէ Հայաստանում թոյլ չեն տալու որեւէ գործչի առկայութիւն, որն իրականում օտարերկրեայ գործակալ է, ոչ թէ հայկական շահով մտահոգ պետական կամ քաղաքական գործիչ: Յատկանշական է, որ այս յայտարարութիւնները հնչել են մի երկրում, որը պատմականօրէն ասոցացւում է հայ ժողովրդի պատմութեան առանձնապատուկ խորհրդանշական իրողութիւններից մէկի, այսպէս ասած՝ «Տիգրան գնալու» հետ:

Վարչապետ Փաշինեանը, ըստ

երեւոյթին, հենց այդ խորհրդանշականութիւնը հաշուի առնելով է նաեւ, որ յայտարարութիւնները «պահել» էր հենց իրան այցի ընթացքում անելու համար, ինչն էլ տեղի ունեցաւ իրանահայութեան հետ հանդիպմանը: Ընդ որում, այստեղ կայ մէկ այլ խորհրդանշական հանգամանք: Խօսքն այն մասին է, որ մի կողմից «Տիգրանի» միջախորհրդանշական հանգամանքով հանդերձ, միւս կողմից՝ ժամանակակից պատմութեան համատեքստում իրանն արդէն մի բացառիկ երկիր է, որտեղ բացառիկ պետական հոգածութիւն կայ հայկական մշակոյթի, հայութեան, հայկական համայնքի հանդէպ: Այլ կերպ ասած, իրանը գործնականում խորհրդանշելով հայ ժողովրդի պատմութեան այսպէս մի ոչ այնքան արժանապատիւ շրջան, արդէն տեւական ժամանակ՝ նորագոյն պատմութեան համատեքստում, դարձել է հայ ժողովրդի արժանապատուութեան խորհրդանշաններից մէկը, այդ արժանապատուութեան եւ ինքնութեան հանդէպ հոգատարութեան խորհրդանշաններից մէկը: Ու հենց դրանով է նաեւ, որ իսլամական իրանը քրիստոնեայ Հայաստանի լաւագոյն բարեկամներից, միաժամանակ քաղաքական եւ տնտեսական ռազմավարական շահընկերներից մէկն է: Եւ այստեղ է նաեւ, այդ պատմական խորութեան եւ տրանսֆորմացիայի հենքով է, որ Նիկոլ Փաշինեանի՝ իրան այցը ստանում է առանձնա-

յատուկ նշանակութիւն՝ այստեղ արուող յայտարարութիւններով: Դրանց «աշխարհագրական» վայրն ընտրուած է նաեւ հենց այն նկատառումով, որ իրանն է լաւագոյնս դրսեւորել հայութեան պատմա-քաղաքակրթական դերի վերաբնահամայն կարողութիւնն ու, օրինակ՝ թէ՛ հայերիս, թէ՛ նաեւ համաշխարհային հանրութեան, եւ յատկապէս մերձաւոր արեւելեան կովկասեան ռեգիոնի տէրութիւնների համար: Ու այդ յատկանշականութեան մի ուրոյն նրբերանգ էլ այն է, որ Փաշինեանի՝ իրան այցը փաստօրէն նախորդեց մարտիմէկեան հերթական տարելիցին եւ դրանում ազդարարուած վարչապետական ուղերձին, փաստացի դառնալով հանրութեանն ու հայութեանը դրան նախապատրաստող նախերգանք կամ նախաբան: Այդ ֆոնին արդէն Մարտի 1-ի առիթով յղուած նրա ուղերձը, մի կողմից լինելով Հայաստանի հետանկախական շրջանի համար իր բնոյթով եւ շեշտադրումներով աննախադէպ, միւս կողմից՝ փաստացի իրանական խորհրդանշական այցի իւրօրինակ շարունակութիւնն էր, ըստ էութեան «Տիգրանից» հայ ժողովրդի պատմութիւնը Երեւան «վերադարձնելու» խորհրդանշական մի քայլ եւ քաղաքական նշանակալի հաղորդագրութիւն:

Փաստացի, հայկական պետականութեան վերափոխման եւ ինքնիշխանութեան մի իւրօրինակ մա-

նիֆեստ, նոյնքան իւրօրինակ եւ առանձնապատուկ մի պատմական «ճանապարհով» անցած: Այս ամէնը, իհարկէ, իր քաղաքական նշանակութեամբ եւ պատմա-քաղաքական խորհրդանշականութեամբ հանդերձ ունի նաեւ քաղաքական պարտաւորութեան եւ պատասխանատուութեան ահռելի չափաբաժինը: Նիկոլ Փաշինեանը փաստօրէն մտել է դրա տակ, դա ակնառու է: Հարցն այն է, թէ ինչպէս է կարողանալու կրել այն: Միաժամանակ, իհարկէ, այդ հանգամանքը ենթադրում է պատասխանատուութիւն հանրային-պետական կեանքի բոլոր սուբիեկտների համար, եւ Մարտի 1-ի ուղերձի առիթով կանգնելով քաղաքական կարգավիճակից վեր եւ խօսելով պետութեան անունից, Նիկոլ Փաշինեանը փաստացի փորձեց սահմանել հենց պետական պատասխանատուութեան նշանը, հանրութեանը դնելով տիւեմայի առաջ՝ ասել, որ պետութիւնը Նիկոյն է եւ պահանջել ամէն ինչ այդ պետութիւնից, թէ՛ նրա նման հանդէս գալ պետութեան անունից, բայց արդէն ոչ թէ ուղերձներով, այլ առօրեայ կեանքով՝ պետութիւնը մենք ենք սկզբունքով, ստանձնելով անհատական պատասխանատուութիւն այդ պետութեան առաջ, եւ այդ պետութեան առաջ շատ յստակ ու կոնկրետ անհատական պատասխանատուութեան տակ դնելով իւրաքանչիւրին:

Այն, ինչ հնչեց Հայաստանում եւ տեղի ունեցաւ 2019-ի Մարտի 1-ին, շրջադարձային է այդ առումով: Ովքե՞ր են կարողանալու անցնել այդ շրջադարձն ու շարունակել, բառի քաղաքացիական, քաղաքական եւ քաղաքակրթական իմաստով: Մի բան աներկբայ է՝ Հայաստանը կարողանալու է՝ անկախ այն բանից, թէ ով չի կարողանայ: «ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Ռոբերտ Քոչարեանին Մեկուսացրել ԵՈ, Կտրել ԵՈ Նաեւ Հակառակ Կողմից

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԵԱՆ

168 պարբերականը հարցազրոյց է հրապարակել երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանի հետ, նշելով, որ հարցերն ուղարկուել են նրան եւ յետոյ ստացուել են պատասխանները: Հարցերի շրջանակը լայն է՝ արտաքին շարաքրութիւն, Արցախի հարց եւ ներքին իրողութիւններ:

Ռոբերտ Քոչարեանի պատասխանները յուշում են, որ նա լիովին մեկուսացուած է եւ կտրուած իրականութիւնից: Ընդ որում, նկատելի է, որ բանը լոկ կալանաւորուած լինելու եւ հաղորդակցային միջոցներից զրկուած լինելու հանգամանքը է:

Ի վերջոյ, իրականութեան հետ կապը, թէկուզ թոյլ, բայց շատ թէքիչ կենսական, որը երկրորդ նախագահին թոյլ կը տայ հնարաւորինս մօտ լինել իրավիճակին՝ դրա գնահատման փորձերում, հնարաւոր է ապահովել թիմի այն ներկայացուցիչների կամ հարազատների հետ հանդիպմամբ, որի իրաւունքը երկրորդ նախագահն ունի:

Բայց, ինչպէս յուշում են հարցերին նրա պատասխանները՝ Արցախից եւ արտաքին ուղղութիւնից սկսած, մինչեւ ներքին իրողութիւններ, Ռոբերտ Քոչարեանը «մեկուսացուած» է նաեւ այդ, այսինքն «հակառակ կողմից»:

Հնարաւոր է, որ դա էլ ունի իր բացատրութիւնը, եւ կայ նրան մերձ մի շրջանակ, որը պարզապէս փորձում է երկրորդ նախագահի մօտ մշտապէս արթնուն պահել յայտնութեան յոյսը եւ նրան իրականութիւնը ներկայացնել դրա

համար անհրաժեշտ պատկերներով: Պէտք է բացառել նաեւ այն, որ նրա շուրջ կարող է լինել որոշակի շրջանակ, որ Քոչարեանին ներկայացուող իրողութիւնների հարցում ունի խիստ նիւթական շահագրգռութիւն:

Բոլոր դէպքերում, ինչպէս պարզուեց Մարտի 1-ի գործիքնութիւնից, Ռոբերտ Քոչարեանը անգամ նախագահ աշխատած տարիներին յետփաստեայ ռեժիմով է տեղեկացել օրինակ առանձին կառույցների կարեւորագոյն որոշումների: Կարելի է պատկերացնել, թէ նրա տեղեկացուածութիւնն ինչ մակարդակում է արդէն ոչ միայն նախագահի կարգավիճակից դուրս, այլ կալանատան պատերից ներս:

Օրինակ, թերեւս դա է պատճառը, որ երկրորդ նախագահի մօտ տեղի է ունեցել նոր իշխանութեան հանրային վստահելիութեան, լեգիտիմութեան հարցում եղանակային մեծ տեղաշարժ: Երբ դեռեւս ազատութեան մէջ էր, իր հարցազրոյցներից մէկում Ռոբերտ Քոչարեանն իշխանութեան հանդէպ հանրային լուրջ դժգոհութիւն եւ «էկֆորիայի»՝ ոգեւորութեան նկատելի անկում էր կանխատեսում զարնանը, երբ մարդիկ «կը բացեն դատարկ սառնարանները»:

Այժմ, արդէն կալանատնից տրուած հարցազրոյցում, երկրորդ նախագահը յայտնում է, որ նոր իշխանութեան լեգիտիմութեան լուրջ

խնդիրներ ի յայտ կգան աշնանը: Կայուն է միայն այն, որ երկրորդ նախագահը իր քաղաքական յաջողութիւնից, լաւ պատկերացնելով, որ դրա հնարաւորութիւնը գրոյական է: Նա խօսում է նոր իշխանութեան անյաջողութեան ժամկէտներից, որոնցում զարնանը փոխարինելու է գալիս աշունը:

Դա նշանակում է, որ երկրորդ նախագահի համար կամ հաշուարկ է խառնուել, կամ խառնուել են իրականութեան գնահատման ելակետերը:

Այստեղ յատկանշական է մէկ այլ հանգամանք: Գարնանամուտը Հայաստանի համար քաղաքական իմաստով ստացուեց բաւական զորեղ: Միմեանց յաջողեց այցերի եւ արտաքին, ներքին, անվտանգային բնոյթի ուժեղ եւ որոշակիօրէն աննախադէպ ուղերձների շարք՝ վարչապետի այց իրան, մի քանի օր անց այց Բրիւսել, Աժ նախագահի այց Մոսկուա եւ աննախադէպ ելոյթ, Նիկոլ Փաշինեանի կարեւոր ու հնչեղ յայտարարութիւններ թեհրանում, ԱԱԾ պետի գուգահեռ յայտարարութիւններ Արցախի սահմանին՝ աննախադէպ մակարդակում եւ աննախադէպ բովանդակութեամբ, Մարտի 1-ի առիթով Նիկոլ Փաշինեանի դիպուկ ուղերձ, որը քաղաքական գնահատական էր երեք նախագահների քաղաքականութեանը:

Այդ պայմաններում Ռոբերտ Քոչարեանն անկասկած ստիպուած է յետաձգել «դատարկ սառնարանների» տեսութիւնը մինչեւ աշուն, իր շուրջ քաղաքական դատարկութիւնն ինչ որ կերպ քողարկելու համար: «ԼՐԱԳԻՐ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՅԷ ԱՋԱՊԱՅԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ՎԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վարչապետը Պետութեան Անունով Ներողութիւն Խնդրեց Մարտ 1-ի Ձոհերէն

«Մարտ 1-ի» տարելիցին առթիւ Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ երթ՝ վարչապետ Փաշինեանի գլխաւորութեամբ

2008 թուականի Մարտ 1-ի ողբերգական իրադարձութիւններու 11-րդ տարելիցի առթիւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ուղերձով դիմեց ժողովուրդին ու որպէս պետութեան ղեկավար, ներողութիւն խնդրեց տասը զոհերէն:

«Արձանագրելու համար մեր համընդհանուր հաւատարմութիւնը 2018 թուականի գարնանը տեղի ունեցած ոչ բռնի, թաւշեայ, ժողովրդական չեղափոխութեան արժէքներին, որպէս Հայաստանի Հանրապետութեան ղեկավար՝ պետութեան անունից ներողութիւն եմ խնդրում 2008 թուականի Մարտի 1-ի բոլոր զոհերից, անկախութիւնից ի վեր Հայաստանում տեղի ունեցած բոլոր քաղաքական սպանութիւնների զոհերից, քաղաքական հետապնդման ենթարկուած բոլոր քաղաքացիներից ու քաղաքական ուժերից: Ներողութիւն եմ խնդրում նաեւ Հայաստանում տեղի ունեցած բոլոր ընտրակեղծիքների, իշխանութեան վերնախաւի կողմից կազմակերպուած եւ համակարգուած ապօրինութիւնների, կաշառակերութեան, քաղաքական

սպանութիւնների համար՝ արձանագրելով, որ բռնութիւնով հարցեր լուծելու էջը փակուած է Հայաստանում, եւ այսպէս եմ ընկալում քաղաքացիների կողմից մեզ տրուած վստահութեան քուէն», - ըսաւ Փաշինեան:

Մարտ 1-ի երեկոյեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի գլխաւորութեամբ Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ բազմամարդ երթ:

Երթը մեկնարկեց Երեւանի Ազատութեան հրապարակէն, անցաւ Մաշտոցի պողոտայով, Գրիգոր Լուսաւորիչ փողոցով եւ աւարտեցաւ Միասնիկեանի արձանի մօտ:

Երթին կը մասնակցէին նաեւ վարչապետի տիկին Աննա Յակոբեանը, Ազգային ժողովի նախագահ Արարատ Միրզոյեանն ու անոր տիկինը, Երեւանի քաղաքապետ Հայկ Մարութեանը, պատգամաւորներ եւ կառավարութեան անդամներ:

Վարչապետ Փաշինեանը ծաղկեպսակ դրաւ Միասնիկեանի արձանին եւ յարգանքի տուրք մատուցեց բոլոր զոհերու յիշատակին: Բազմահազար քաղաքացիներ եւս ծաղիկներ զետեղեցին արձանի մօտ:

Սաշիկ Սարգսեանը 20 Միլիոն Տոլար Նուիրած է Արցախի Բանակին

ՀՀ նախկին նախագահ Սերժ Սարգսեանի եղբայր, խարդախութեան համար մեղադրուող Ալեքսանտր Սարգսեանը պետութեան ոչ թէ 18.5 միլիոն տոլար նուիրած է, այլ 19.6: Այս մասին «Միութիւնի» լրատուութեան ծառայութիւնը անվտանգութեան ծառայութեան հետ միասին պարզուած է Սաշիկ Սարգսեանը այդ գումարը Արցախի բանակին ուղղած է:

«Քրէական գործով մեղադրուելու Ալեքսանտր Սարգսեանին իր կամքով 9 506 000 000 ՀՀ դրամին համարժէք 19 600 000 ԱՄՆ տոլար է նուիրաբերել Արցախի Հանրապետութեան պաշտպանութեան բանակին», - Sputnik-ի հարցմանն ի պատասխան յայտնած է ՀՀ Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան (ԱԱԾ) մամուլի կեդրոնի պետ Սամսոն Գալստեանը:

Ան հաստատած է նաեւ մամուլի մէջ տարածուած մէկ այլ տեղեկութիւն, ըստ որում՝ ՀՀ մաքսային պետական կոմիտէի նախկին նախագահ Արմէն Աւետիսեանը քրէական գործի նախաքննութեան շրջագիծէն ներս դիմած է համապատասխան մարմիններուն՝ Ծաղկաձորի մէջ գտնուող իրեն պատկանող «Կոլտըն Փալաս» հիւրանոցը պետութեան նուիրելու համար:

Ատրպէյճանը 20 Տարուան Ազատագրկման Դատապարտած է Սահմանը Հատած 33 Քաղաքացիին

ՀՀ քաղաքացի Կարէն Ղազարեանը Ատրպէյճանի մէջ դատապարտուած է 20 տարուան ազատազրկման: «Արմէնբրես»-ի հաղորդմամբ, ատրպէյճանական լրատուամիջոցները տեղեկացուցած են, որ դատական նիստը տեղի ունեցած է 27 Փետրուարին: Ատրպէյճանի մէջ ՀՀ քաղաքացիի նկատմամբ մեղադրանքներ առաջադրուած են այդ երկրի Քրէական օրէնսգիրքի մի քանի յօդուածներով՝ սպանութիւն, ահաբեկչութիւն, հասարակական կարգի խախտում եւ այլն:

Հակառակ որ Կարէն Ղազարեանը քաղաքացիական անձ է, այդուհանդերձ Ատրպէյճանի մէջ ան ներկայացուած է որպէս խափանարար:

Հայաստանի Եւ Արցախի Մէջ Նշուած է Սպարապետ Վազգէն Սարգսեանի 60-ամեակը

Մարտ 5-ին Հայաստանի եւ Արցախի մէջ նշուեցաւ «Հոկտեմբեր 27-ի» դաւադրութեան զոհ դարձած վարչապետ Վազգէն Սարգսեանի ծննդեան 60-ամեակը:

Բակո Սահակեան ելոյթ կ'ունենայ Վազգէն Սարգսեանի 60-ամեակի միջոցառման ընթացքին

Եռաբլուրի մէջ, սպարապետի շիրիմին այցելեցին Հայաստանի նախագահ Արմէն Սարգսեանը, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, բարձրաստիճան այլ պաշտօնեաներ, ինչպէս նաեւ նախկին իշխանութեան ներկայացուցիչներ:

Ստեփանակերտի մէջ նախագահ Բակո Սահակեան ներկայ գտնուած է Հայաստանի ազգային հերոս, Արցախի հերոս Վազգէն Սարգսեանի 60-ամեակին նուիրուած հանդիսաւոր միջոցառման:

Ըստ Լեւոնայի Ղարաբաղի նախագահի պաշտօնական կայքէջին, միջոցառման մասնակցած են Հայաստանի երրորդ նախագահ Սերժ Սարգսեանը, Արցախի երկրորդ նախագահ Արկարի Ղուկասեանը, Հայ Առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեար քեպիսկոպոս Մարտիրոսեանը, պետական նախարար Կրիկորի Մարտիրոսեանը, պաշտպանութեան նախարար Կարէն Աբրահամեանը, Վազգէն Սարգսեանի հարազատներն ու զինակից ընկերները, պաշ-

տօնատար այլ անձինք: Իր ելոյթին մէջ Բակո Սահակեանը նշած է, որ Վազգէն Սարգսեանը այն բացառիկ ռազմական, քաղաքական ու հասարակական գործիչներէն է, որուն կը յիշեն ե՛ւ սերնդակիցները, ե՛ւ հետագայ սերունդները, կը յիշեն որպէս անձնագոհ ու անձնուէր ընկեր եւ հրամանատար, որպէս խելամիտ ու բանիմաց ղեկավար ու առաջնորդ, որպէս մեծ հայրենասէր եւ Սպարապետ:

«Նա իր արած գործերով, իր ապրած կեանքով իսկապէս նման է լեկենտի, լեկենտ, որը կը մնայ դարերում՝ միշտ ոգեշնչելով ու դաստիարակելով սերունդներին, տանելով նրանց դէպի նոր յաղթանակներ: Եւ այդպէս նա կը շարունակի իրականացնել իր ազգանուէր առաքելութիւնը, իր ծառայութիւնը՝ որպէս հայրենիքի յաւերժ զինուոր», - շեշտած է Արցախի նախագահը:

Հայաստանի Մէջ Բռնութեամբ Հարցեր Լուծելու Որեւէ Փորձ Պէտք է Արժանանայ Կոշտ Հակազդեցութեան. Սիկոլ Փաշինեան

Հայաստանի մէջ բռնութեամբ հարցեր լուծելու որեւէ փորձ պէտք է արժանանայ կոշտ իրաւական հակազդեցութեան: Այս մասին Ֆէյսպուքի իր էջին գրած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը՝ նկատի ունենալով նախորդ գիշերը «Ռեսթարթի» եւ Նարեկ Մալեանի միջեւ տեղի ունեցած միջադէպը:

«Բոլոր նրանք ովքեր Նոր Հայաստանում գործում են բռնութեան, ստի, կեղծիքի տարածման տրամաբանութեամբ՝ գործում են ընդդէմ Հայաստանի, ընդդէմ ժողովրդավարութեան, ընդդէմ ժողովրդի», գրած է Փաշինեանը:

3 Մարտի գիշերը յարձակած են հասարակական գործիչ Նարեկ Մալեանի վրայ: Ան Ֆէյսպուքի իր էջին գրած է. «8-10 հոգի յարձակուողներն էին, առաւել 4 հոգի մասնագիտական տեսախցիկով

նկարահանում էին: Յարձակումը կազմակերպուած էր ամենայն մանրամասնութեամբ: Յետեւից յարձակուելուց յետոյ ինձ գետնին տապալեցին եւ քաշքշելով 5-6 հոգով բռնել էին ձեռքերս եւ փորձում էին ինձ ինչ-որ տեղ տանել, բայց դա այնքան երկար տեւեց, որ միջամտեցին պարեկային ոստիկանները»:

Միջադէպի մասնակիցները եղած են «Ռեսթարթ» ուսանողական խումբի անդամները: Խումբի ներկայացուցիչ Դաւիթ Պետրոսեանը նշած է, որ ի պատասխան հնչեցուցած վիրաւորանքներուն, փորձած են Մալեանը նետել աղբամանին մէջ: Պետրոսեանը նշած է, որ Մալեանին չեն հարուածած, չեն հայհոյած եւ գործողութիւնը չեն կրցած աւարտին հասցընել ոստիկանութեան միջամտութեան պատճառով:

Մարտի 1-ի Գործով Հարցաքննուած է Վարդան Օսկանեանը

Ըստ «Հայկական Ժամանակի», Մարտի 1-ի գործով հարցաքննուած է ՀՀ արտաքին գործոց նախկին նախարար Վարդան Օսկանեանը: Ըստ աղբիւրի՝ նախկին նախարարը սոցն գործի շրջանակէն ներս վկայի կարգավիճակ ունի:

Նաբանած: Փաստահաւաք խումբի անդամ Անդրանիկ Քոչարեանը աւելի վաղ՝ լրագրողներու հետ զրոյցի ժամանակ յայտնած է, որ Օսկանեանը բաւական փաստեր գիտէ, որ պէտք է հանրութեան ներկայացնէ, թէ Մարտի 1-ին նախորդող օրերուն ի՞նչ որոշած են ինքը եւ Ռոպերթ Քոչարեանը այն շտապի շրջանակէն ներս, ուր իրականացուեցան այդ գործողութիւնները:

ԼՈՒՐԵՐ

Մեր Անվտանգութեան Համակարգը Պէտք է Պատրաստ Ըլլայ Արձագանգելու Սպառնալիքներուն. Վանեցեան

Հայաստանի եւ Արցախի անվտանգութեան մակարդակը ժամանակի որեւէ պահու չի կրնար նուազիլ, անիկա ամէն օր միայն պէտք է աճի: Այս մասին, ըստ «Արմէնփրեսի», Արցախ կատարած այցին վերաբերեալ ըսած է ՀՀ ազգային անվտանգութեան ծառայութեան տնօրէն Արթուր Վանեցեանը:

Պատասխանելով այն հարցին, թէ մամուլի մէջ լայն քննարկման առարկայ դարձած է Արցախի մէջ ըրած իր յայտարարութիւնները, արձագանգ եղած է նաեւ Ատրպէյճանէն, Վանեցեան մեկնաբանած է, ըսելով, - « Ես մասնագէտ սպայ եմ, եւ իմ գործն անվտանգութեան ապահովելն է եւ թոյլ չտալ որեւէ ոտնձգութիւն Հայաստանի եւ Արցախի անվտանգութեան համակարգի նկատմամբ: Սա յատկապէս կարեւոր է այն պայմաններում, երբ հարեւան երկրից ամենաբարձր մակարդակներով գրեթէ ամէն օր հիմնահարցի ռազմական ճանապարհով լուծման, ուժի եւ ուժի սպառնալիքի կիրառման յայտարարութիւններ են հնչուում: Բնականաբար, մեր անվտանգութեան համակարգը պէտք է պատրաստ լինի արձագանգելու այս սպառնալիքներին: Հայաստանի եւ Արցախի անվտանգութեան մակարդակը ժամանակի որեւէ պահու չի կարող նուազել, այն ամէն օր միայն պէտք է աճի եւ սրան են ուղղուած մեր ջանքերը»:

Նշենք, որ Արցախի Հանրապետութիւն կատարած վերջին այցին ընթացքին՝ ՀՀ ազգային անվտանգութեան ծառայութեան տնօրէն Արթուր Վանեցեան ըրած է հետեւեալ յայտարարութիւնը. «Այն ծրագիրը, որն անուանում ենք վերաբնակեցման ծրագիր, իմ եւ

Ազգային անվտանգութեան ծառայութեան տնօրէն Արթուր Վանեցեան

մեր բոլորի առարկայական գնահատականով մեր երկրի անվտանգութեան հիմնական երաշխիքն է լինելու: Որովհետեւ այն խօսքերը, այն արտայայտութիւնները եւ այն մարդիկ, որոնք միշտ շահարկում են թեման, թէ հողերը յետ են տալու, բանակցելու են, գիջելու են եւ այլն, այդ ծրագրի արդիւնքում մենք յստակ ուղերձ ենք տալու ողջ հայ ժողովրդին եւ ողջ աշխարհին, որ մենք ոչ մի թիզ հող չեն յանձնելու նպատակ չունենք, այլ ընդհակառակը, մեր հողերում պէտք է բնակուեն մեր հայրենակիցները եւ շէնացնեն մեր երկիրը»:

Յիշեցնենք, որ Արթուր Վանեցեանը Արցախի մէջ նախագահ Բակօ Սահակեանի հետ գինուորական հրամանատարութեան մասնակցութեամբ խորհրդակցութեան ժամանակ յայտարարած է Արցախի հարաւային սահմանին Արաքսաւանի կառուցման ծրագրի մասին:

Երեւանը Վրդովմունք Յայտնած է, որ Ռուս Պատգամաւորները Պաքուի Մէջ Մասնակցած են Հակահայկական Երթին

Պաշտօնական Երեւանը՝ ի դէմս Ռուսաստանի մէջ Հայաստանի դեսպան Վարդան Տողանեանի, իր վրդովմունքը յայտնած է Պաքուի մէջ 26 փետրուարին կայացած հակահայկական միջոցառման Ռուսաստանի Պետական Տուժալի խումբ մը պատգամաւորներու մասնակցութեան կապակցութեամբ: Դեսպանը այս մասին ըսած է ռուսական հեղինակաւոր «Էխօ Մոսկովի» ռատիոկայանին:

Պատասխանելով հարցին, թէ հայկական կողմը ինչպէ՞ս կը վերաբերի այն փաստին, որ խումբ մը ռուս խորհրդարանականներ Պաքուի մէջ մասնակցած են խոճալուի դէպքերու հերթական տարելիցին նուիրուած միջոցառման, դեսպանը ըսած է. - «Մենք մեր վրդովմունքը յայտնած ենք այն կապակցութեամբ, որ խումբ մը ռուս պատգամաւորներ մասնակցած են Պաքուի մէջ կայացած հակահայկական երթին»: Տողանեանը ընդգծած է, որ այդ երթը ակնյայտ հակահայկական բնոյթ ունէր, եւ Պաքուն այն օգտագործած է տարածաշրջանին մէջ վստահութեան խաթարման նպատակով:

Հայաստանին դեսպանը աւելցուցած է, որ ռուս խորհրդարանականներու դրդապատճառները հասկնալի չեն: «Ի՞նչ էր անոնց առաքելութիւնը, ի՞նչ նպատակով

անոնք մասնակցած են առանձին պետութեան իշխանութիւններու քարոզչական արշաւի մաս կազմող այդ միջոցառման», - հարցուցած էր Տողանեանը:

«Էխօ Մոսկովի» ռատիոկայանի հարցին պատասխանելով դեսպանը նաեւ ըսած է. - «Ինչպէս նախապէս, այնպէս ալ այսօր մենք միտուած ենք բարեկամութեան կամուրջներու, անկեղծ եւ դաշնակցային յարաբերութիւններու կառուցման, եւ յոյսով ենք, որ ռուս գործընկերները համապատասխան գնահատական կու տան լաւ կազմակերպուած հակահայկական շարժման խորհրդարանականներու մասնակցութեան, որ նպատակ ունէր թիրաբեւուման եւ անվստահութեան սերմանել»:

Ռուսաստանի մէջ Հայաստանի դեսպանի այս յայտարարութեան պաշտօնական Մոսկուան դեռ չէ արձագանգած:

Նշենք, որ այդ երթին մասնակցած է նաեւ Պետական Տուժալի պատգամաւոր, Հայ-ռուսական միջխորհրդարանական յանձնաժողովի անդամ Իրինա Ռոտնիկան:

Ռուսաստանի պետական «Վեսթի 24» հեռուստաընկերութիւնը 26 փետրուարի երեկոյեան իր եթերին պատմած է երթի մասին, ինչպէս նաեւ խօսած է զարաբաղեան խնդրի կարգաւորման քաղաքական փաստաթուղթի մասին:

Փաշինեան. Հայաստանը Պատրաստ է Ըլլալ Իրանեան Կազմի Տարանցիկ Երկիր

Վարչապետ Փաշինեանի հանդիպումը Իրանի հոգեւոր առաջնորդ Ալի խամենեյի եւ նախագահ Ռոհանիի հետ

«Հայաստանը պատրաստ է լինել իրանական կազմի տարանցիկ երկիր», - Թեհրանի մէջ Իրանի նախագահ Հասան Ռոհանիի հետ բանակցութիւններէն ետք այսպիսի ուշագրաւ յայտարարութիւն ըրած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը:

«Հայաստանը պատրաստ է իրանի հետ տարանցման համագործակցութիւն ծաւալել եւ լինել իրանական կազմի տարանցիկ երկիր: Կազատար միջանցքի ստեղծումը նոյնպէս կարեւոր նշանակութիւն ունի թէ՛ երկկողմ, թէ՛ տարածաշրջանային առումով, թէ՛ աւելի ընդարձակ առումով: Այս հարցերի լուծման համար քաղաքական կամքը առկայ է, պէտք է յոյս յայտնել, որ բանակցութիւններում գործնականացման ընթացքը կ'իրականացուի յաջողութեամբ», - Հայաստանի կառավարութեան լրատուական ծառայութեան փոխանցմամբ, ըսած է Փաշինեանը:

Շարունակելով կազմի թեման՝ Հայաստանի կառավարութեան դեկավարը նշած է. - «Ի հարկէ, ջերմութի ոլորտում մեր համագործակցութիւնը կարեւոր է: Նախագահը նշեց, որ Իրանի կողմից կայ պատրաստակամութիւն մեծացնելու Հայաստանին մատակարարող կազմի ծաւալները: Այստեղ, իհարկէ, կարեւոր է, որ յետագայ քննարկումների եւ բանակցութիւնների ընթացքում կարողանանք ընդհանուր յայտարարի գալ

գնի վերաբերեալ: Սա սկզբունքային կարեւոր հարց է գործարքի գրաւչութեան իմաստով: Եւ յոյս ունենք, որ մեր ներկայացուցիչներն արդիւնաւէտ բանակցութիւններ կը վարեն այս ուղղութեամբ»:

Կազմի մասին ոչ պակաս ուշագրաւ յայտարարութիւն ըրած է Իրանի նախագահը. - «Կազմի ոլորտին մէջ համագործակցութեան ուղղութեամբ յայտնեցինք իրանական կողմի պատրաստակամութիւնը՝ մատակարարումներու ծաւալները աւելցնելու ուղղութեամբ: Պատրաստ ենք նաեւ եռակողմ համագործակցութիւն ծաւալելու՝ կազմ արտահանելու դէպի Վրաստան»:

Հասան Ռոհանին նաեւ յայտարարած է, թէ Թեհրանը պատրաստակամ է մասնակցելու հայաստանեան «Հիւսիս-Հարաւ» մայրուղիի կառուցման աշխատանքներուն - «Միւս թեմաներէն մէկը, որ մեր ուշագրութեան կեդրոնն է, կը վերաբերի «Հիւսիս-Հարաւ» մայրուղիի աշխատանքներուն: Իրանական կողմը պատրաստակամութիւն յայտնած է մասնակցելու այդ ծրագրին: Քննարկման միւս թեման կը վերաբերէր Պարսից ծոցը Սեւ ծովին Հայաստանի միջոցով կապելուն»:

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը Իրան պաշտօնական այցի շրջանակէն ներս հիւրընկալուած է Իսլամական յեղափոխութեան գերագոյն առաջնորդ Այաթոլլա Մէջիտ Ալի խամենեյին կողմէ:

Վարդանեան Կը Յերքէ Իր Անցուցիւնը

Շարունակուած էջ 1-էն

են, որ այդ աղքատ եւ անտեղեակ Հայերու հաշիւներուն փոխանցուած են տասնեակ միլիոնաւոր տոլարներ:

Հետաքննող լրագրողներու տուեալներով՝ Ռուբէն Վարդանեանի հետ կապ ունեցող ռուսաստանաբնակ հայ գործարարները կրնային հաւաքագրել Հայաստանէն ժամանած իրենց աշխատակիցներուն տուեալները եւ փոխանցել «Թրոյկա»-ին, իսկ այդ անձերուն հաշիւներուն փոխանցուած գումարները կ'ուղղուէին արեւմտեան երկիրներու մէջ թանկարժէք գոյք, շքեղ զբօսանաւեր, արուեստի նմուշներ գնելուն, յայտնի ռուսաստանցիներու, հայազգի գործարարներու գաւակներուն՝ արեւմտեան համալսա-

րաններու ուսման վարձերը վճարելուն, եկեղեցաշինութեան, բարեգործական ծրագրերու համար նուիրատուութիւններուն:

Ռուբէն Վարդանեանի հիմնադրած ներդրումային դրամատան հետ կը կապուի նաեւ ռուսաստանեան ամենախոշոր ֆինանսական խարդախութիւններէն մէկը՝ Մոսկուայի «Շերեմէթեօ» օդակայանի վառելիքի պատմութիւնը, երբ արհեստականօրէն ուռճացնելով օդանաւի վառելիքի սակագինը՝ օդակայանը խուսափած էր տասնեակ միլիոնաւոր տոլարներու հարկերէն, ինչի հետեւանքով թանկացած էին նաեւ տոմսերը, իսկ թաքցուած հարկերը՝ քանի մը տասնեակ միլիոն տոլարի տեսքով, հոսած են դէպի «Թրոյկա լուսցքատան» հաշիւներ:

Մենք Այլեւս Չունինք Հայաստանի Օրակարգ Եւ Սփիւռքի Օրակարգ, Մենք Ունինք Մէկ Համազգային Օրակարգ. Փաշինեան

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան իրանահայ համայնքին հետ հանդիպման ընթացքին

Անցեալ շաբաթ Իրան կատարած այցելութեան ընթացքին վարչապետ Փաշինեան հանդիպած է նաեւ իրանահայ համայնքին հետ: Կարեւորելով թաւաշէջ յեղափոխութեան օրերուն իրանահայերու դերը, Թեհրանի «Արարատ» մարզամշակութային միութեան ներս հազարաւոր իրանահայերու առաջ Նիկոլ Փաշինեանը յայտարարած է՝ եկած է երազանքները կեանքի կոչելու ժամանակը:

«Մեր միասնական խնդիրը հետեւեալն է. մենք այլեւս չունենք Հայաստանի օրակարգ եւ Սփիւռքի օրակարգ, մենք ունենք մէկ համազգային օրակարգ, եւ հը համազգային օրակարգի նպատակը մեր համազգային նպատակների եւ երազանքների իրագործումն է: Պիտի բացառել այնպիսի գործողութիւնները, որոնք որեւէ կերպ կասկածի տակ կը դնեն այն բացառիկ ազգային միասնութիւնը, որ այսօր վայելում է հայ ժողովուրդը Հայաստանում, Իրանում եւ ի սփիւռս աշխարհի: Այդ միասնութիւնը ամենակարեւոր ձեռքբերումն է եւ յաղթանակը եւ այդպիսի միասնութիւնը դուրս է ցանկացած հարցից,

ցանկացած քաղաքական շահից», - ընդգծած է Փաշինեանը:

Վարչապետը կարեւորած է հայ ժողովրդի միասնականութիւնը թէ՛ Հայաստանը քաղաքականապէս եւ տնտեսապէս հզօրացնելու, թէ՛ Արցախի ժողովուրդի արդար պահանջի իրացման եւ թէ՛ համազգային նպատակներու եւ երազանքներու իրականացման հարցերուն վերաբերեալ: Եւ այդ ամէնուն իրականացումը առաջին հերթին պաշտօնեաներէն, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւրէն առանձնապատուկ ջանք կը պահանջէ:

«Մենք մեր ձեռքերով պիտի կերտենք մեր ապագան այնպէս, ինչպէս մենք մեր ձեռքերով կերտել ենք մեր ներկան: Մեր բախտը, մեր ճակատագիրը այլեւս արեւելքներում, արեւմուտքներում, հիւսիսներում եւ հարաներում չէ, մեր բախտը այլեւս մեր սեփական ձեռքերում է, եւ մենք որպէս արժանապատիւ պետութեան արժանապատիւ քաղաքացիներ մեր ձեռքը պիտի վերցնենք մեր ճակատագրի դեկը», - յայտարարած է Նիկոլ Փաշինեանը:

Արմէն Բայբուրդեանին Շնորհուած է Արտակարգ Եւ Լիազօր Դեսպանի Դիւանագիտական Աստիճան

ՀՀ Նախագահ Արմէն Սարգսեանը հրամանագիր ստորագրած է Արմէն Բայբուրդեանին արտակարգ եւ լիազօր դեսպանի դիւանագիտական աստիճան շնորհելու մասին:

«Հիմք ընդունելով վարչապետի առաջարկութիւնը՝ համաձայն Սահմանադրութեան 132-րդ յօդուածի 3-րդ մասի եւ «Դիւանագիտական ծառայութեան մասին» Հայաստանի Հանրապետութեան օրէնքի 21-րդ յօդուածի 1-ին մասի.

Լոս Անճելըսում Հայաստանի Հանրապետութեան գլխաւոր հիւպատոս Արմէն Վահանի Բայբուրդեանին շնորհել արտակարգ եւ լիազօր դեսպանի դիւանագիտական աստիճան», ըստած է նախագահի հրամանագրին մէջ:

Յիշեցնենք, որ Արմէն Բայբուրդեանը մինչեւ 2008 թուականը ՀՀ արտաքին գործոց փոխնախարարն էր, ԵՄ-ի հետ գլխաւոր բանակցող, սակայն ներքաղաքական

Լոս Անճելըսի Հայաստանի Հանրապետութեան գլխաւոր հիւպատոս Արմէն Բայբուրդեան

գործընթացներու հետ կապուած, այսպէս կոչուած, «Դեսպաններու ուղերձը» ստորագրելուն համար ազատուած էր աշխատանքէն եւ զրկուած դիւանագիտական աստիճանէն:

Սան Փաուլոյի Գառնավալի Ընթացքին Ներկայացուած է «Կեցցէ Հայաստան» Ծրագիրը

Սան Փաուլոյի աշխարհահռչակ Գառնավալի ընթացքին, Մարտ 3-ին ելույթ ունեցած է Պրագիլական «Ոսկէ Վարդեր» սամպլի դպրոցը՝ «Կեցցէ Հայաստան» անուամբ ծրագրով: Ծրագիրը բաղկացած է 5 մասերէ՝ դրախտ, Հայ հերոսներ, Քրիստոնէութիւն, Հայաստանի մշակոյթ եւ հրապարակ:

Ներկայացման հեղինակ Անտրէ Մաշադօն, անդրադառնալով Հայոց պատմութեան կարեւորագոյն շրջաններուն՝ սկսած Նոյնահայպետէն մինչեւ նորօրեայ Հայաստանը, համապատասխան զարդարանքներով եւ գունագեղ հայկական տարազներով, եռագոյնով եւ զինանշանով, ներկայացուած է հինաւուրց հայ մշակոյթը եւ վերածնունդ Հայաստանը:

Անիւներու վրայ շարժող տաղաւարներով հայկական մշակոյթը ներկայացուած է տարբեր կողմերէ՝ Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան ընդունումը, կոմիտասի կուռնկը, հայկական տառերը եւ այլն: Պարահանդէսը բերթի ամբողջ ընթացքին հնչած է այս առիթով յատուկ գրուած

երգը, որ, ինչպէս եւ ամբողջ ծրագիրը վերնագրուած էր «Կեցցէ Հայաստան»: Այդպիսով կը փառաբանուէր հայ-պրագիլական բարեկամութիւնն ու հայ ժողովուրդը:

Պրագիլի մեծագոյն լրատուամիջոցներէն «Globo» ընկերութեան լրագրողները մանրամասն կը մեկնաբանէին բեմականացումը՝ յատուկ անդրադարձ կատարելով Հայոց ցեղասպանութեան պատմութեան եւ Մեծ Եղեռնից մազապուրծ եղած հայերու ճակատագրին, որոնց մէկ ստուար զանգուածը հաստատուած է Սան Փաուլոյի մէջ եւ մեծ ներդրում ունեցած է երկրի բարգաւաճման գործին մէջ:

Աշխարհի 140 երկիրներու մէջ հեռարձակուած եւ 65 վայրկեան տեւողութեամբ ներկայացուած ունեցած է կարեւորագոյն քաղաքական, մշակութային, կրթական եւ քարոզչական նշանակութիւն:

«Ոսկէ Վարդեր» սամպլի դպրոցը հիմնուած է 1971 թուականին:

ԼՂՀ Հարցի Կարգաւորումը

Շարունակուած էջ 1-էն

ընդլայնուած գործընկերութեան համաձայնագիրը, քանի որ համոզուած ենք, որ այն լիովին համապատասխանում է մեր ներքին օրակարգին եւ նպատակներին»:

«Ինչ վերաբերում է կաշառակերութեան դէմ պայքարին, պէտք է նշեմ, որ այն չափազանց կարեւոր է մեզ համար՝ երկրում օրէնքի գերակայութիւն հաստատելու առումով: Յարուցուել են մի շարք քրէական գործեր նախկին պաշտօնեաների նկատմամբ: Այդ ուղղութեամբ բացառապատմները կը շարունակուեն, եւ դատարանները պէտք է որոշեն այդ քրէական գործերի ճակատագիրը: Այդ առումով չափազանց կարեւոր է ապահովել դատարանների անկախութիւնը», - ըսած է վարչապետը:

Անդրադառնալով Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման վերաբերեալ հարցերին՝ Հայաստանի վարչապետը յայտարարած է. - «Լեռնային Ղարաբաղի առնչութեամբ պէտք է նշեմ, որ չի կարող լինել խնդրի ռազմական լուծում, եւ մենք պէտք է ստեղծենք համապատասխան մթնոլորտ խաղաղ հանգուցալուծման հասնելու համար: Սեպտեմբե-

րին ես աննախադէպ յայտարարութեամբ հանդէս եկայ խորհրդարանում առ այն, որ հակամարտութեան կարգաւորումը պէտք է ընդունելի լինի Հայաստանի ժողովրդի, Արցախի ժողովրդի եւ Ատրպէյճանի ժողովրդի համար: Եւ ես յոյս ունեցի, որ նմանատիպ յայտարարութիւն կը հնչի Ատրպէյճանից, այդ երկրի նախագահի կողմից, սակայն, ցաւօք, այդ յոյսերը չարդարացան:

Ի պատասխան Ռուսաստանի եւ Եւրոպական միութեան հետ համագործակցութեան վերաբերեալ հարցադրումներուն՝ Նիկոլ Փաշինեանը մասնաւորապէս շեշտած է. - «Եւրոպական Միութիւնը Հայաստանի առաջ աշխարհաքաղաքական կողմնորոշման հարց չի դնում: Եւրոմիութեան հետ մեր համագործակցութեան օրակարգն ամբողջութեամբ միտուած է բարեփոխումների իրականացմանը: Անշուշտ, Ռուսաստանի հետ մեր համագործակցութիւնը շատ կարեւոր է, քանի որ մենք շարունակում ենք մնալ ռազմավարական գործընկերներ, եւ ես կարծում եմ, որ հակասութիւններ չկան եւ չեն կարող լինել Ռուսաստանի եւ Եւրոպական Միութեան հետ մեր յարաբերութիւններում:

ՀՀ Դեսպան Արտաշես Թումանյանի Կուլիսային Կարգադրութիւնների Հետեւանքները.

«Արաքս» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագրի բաց նամակը

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանին,

ՀՀ ԱԳՆ Ձոհարապ Մնացական-եանին,

Ի գիտութիւն ՀՀ Սփիւռքի նախարարութեան ժամանակաւոր պաշտօնակատարին,

Հայաստանի եւ Սփիւռքի հայ հանրային կարծիքին

Ուրախ ենք, որ Իրանի Իսլամական Հանրապետութիւն կատարած Ձեր եւ Ձեր գլխավորած ՀՀ պատուիրակութեան պաշտօնական այցը արձանագրեց սպասուած եւ գոհացուցիչ արդիւնքեր: Կրկնակի ուրախ ենք, որ հակառակ բազմաթիւ խանգարիչ հանգամանքների, եւ՛ թեհրանում եւ՛ Սպահանում, անձամբ ակնատես դարձաք Իրանի հայութեան ջանքերի մեծամասնութեան համակրական զգացումները արտացոլող լուրնգներին եւ ծափողուններին, համակրական զգացումներ, որ առկայ են եղել 2018թ. ապրիլ-մայիսեան համաժողովրդական շարժման ողջ ընթացքում եւ տեւել են մինչեւ այսօր, շատ անգամ հրապարակային ինքնադրսեւորման առիթ չունենալով:

Յարգելի պարոն վարչապետ, Մենք (Թեհրանի «Արաքս» շաբաթաթերթը) շուրջ 35 տարի եղել ենք համայնքիս 99% ոչ կուսակցական քաղաքացիների համեստ բայց ազատ բեմը, փորձելով դառնալ նրանց տեսակէտները արտացոլող հայելի: Արտացոլել ենք խտրականութեան ենթարկուած հայեացքները, սկսած 25-ամեայ ՀՀ թալանից, անարդարութիւններից, հալածանքներից, անարդար կալանաւորումներից, վրէժխնդիր հետապնդումներից, ընտրակեղծիքներից ու կործանիչ արտագաղթից, մինչեւ Իրանահայ համայնքը քայքայման եւ արտագաղթի հասցրած վերջին տասնամեակների սխալ քաղաքականութիւնից, համայնքի հսկայական աստղաբանական հարստութիւնը կուսակցական գանձարանի վերածելուց, եկեղեցին պառակտելուց, մինչեւ Հայկական հարցը կուսակցականացնելու ամօթալի երեւոյթից եւ այլնից:

Յարգաժան ազգընտիր վարչապետ պարոն Փաշինեան,

Թէեւ «Արաքս» շաբաթաթերթի ընտանքիւր, որ անցած վերջին

քանի տասնամեակներին յարատեւել է իր սեփական համեստ միջոցներով, զրկուած լինելով համայնքի հսկայական «ազգային» կոչուած հնարաւորութիւններից, այն ՄԻԱԿ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՂՄՆ էր, որ հրաւիրուած էր Ձեր եւ ՀՀ պատուիրակութեան հետ ո՛չ բաց հանդիսութեանը եւ ո՛չ էլ ի պատիւ Ձեզ կազմակերպուած ընթերցիւն՝ ՀՀ դեսպան պարոն Արտաշես Թումանյանի կուլիսային կարգադրութեան հետեւանքով:

Երեքշաբթի, Փետրուարի 26-ին, ինձ հետ հեռախօսազրոյցում պարոն Թումանյանը բառացիօրէն հաւաստիացնում էր, որ Թեհրանի հայ համայնքի հետ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի ժողովրդական հանդիպումից բացի, որեւէ այլ միջոցառում նախատեսուած չէ, ու նաեւ, որ որեւէ մէկ կողմի հրաւեր ուղղուած չէ, ինչը էր համապատասխանում իրականութեանը:

Մենք, իհարկէ կարող էինք լուռ անցնել այս տգեղ, անընդունելի եւ շատ անգամ կրկնուած արարքից, մանաւանդ, որ «Արաքս» շաբաթաթերթի ընտանքը, հակառակ նշուած մեքենայութեան, եւ չլինելով հրաւիրեալների առաջին շարքում, լիովին ներկայ էր ՀՀ ազգընտիր պատուիրակութեան ժողովրդական հանդիպմանը, որի վառ ապացոյցը ծափողուններով եւ զդարող գորակցութեան լուրնգներն էին: Սակայն ազգային պարտքի զգացումը ու նաեւ այլ համայնքներում նման աններելի սխալի չկրկնուելու մտահոգութիւնից կատարում ենք այս արձանագրութիւնը, որպէսզի այսուհետ որեւէ դեսպան չհամարձակուի, ոտնահարելով իր պետական ներկայացուցչի հանգամանքը, չարաշահել իր պաշտօնը, այս կամ այն կողմի հետ խաղեր անելով:

Կրկին ողջունելով ՀՀ պատուիրակութեան այցը Իրան, միջպետական յարաբերութիւններում մաղթում ենք առաւել բեղմնաւոր նոր ժամանակաշրջան, իսկ Իրանի հայ համայնք-ՀՀ յարաբերութիւնների առողջացման սկիզբ:

Մովսէս Քէչիշեան

«Արաքս» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր

Թեհրան, 29 Փետրուար, 2019

Անդրանիկ Թեւանեանի Անսպասելի Պայծառատեսութիւնը

Հանրայայտ տնտեսագէտ, վերլուծաբան եւ քաղաքականագէտ Անդրանիկ Թեւանեանը հանդէս է եկել «Ազատուել «Մարտի 1»-երի գերութիւնից» մանիպուլիատիւ վերնագիրը կրող յօդուածով (7or.am, 27.02.2019): Յօդուածի բուն ասելիքն ամփոփուած է հետեւեալ քաղուածքում.

«Հանրութեան մէջ կայ տեսակէտ, որ 2008-ի Մարտի 1-ը պէտք է տարանջատել ընտրական միւս լարուած շրջաններից, քանզի եղել է 10 գոհ:

Ձոհերի հարցը, ի դէպ, դարձել է շահարկման առարկայ, բայց ուզում եմ բոլորին զգուշացնել, որ դա կարող է բուժերանգի էֆեկտով հարուածել շահարկողներին, քանզի շահարկումների ֆոնին կեանքի իրաւունք է ստանում նաեւ «Եթէ ընտրութիւնները կեղծուէին 1995-ից սկսած, ապա ինչո՞ւ միայն 2008-ին գոհեր եղան» հարցադրումը: Դրանից յետոյ կ'առաջանայ միւս հարցադրումը, ըստ որի՝ միգրացիոն պատճառն այն էր, որ 2008-ին փողոցը ցնցումների տանող միտումնաւոր էր անցնում սահմանագիծը, քանզի լինելով նախկին իշխանութիւն՝ շատ լաւ հասկանում էր, որ առանց ֆորսմաժորային զարգացումների՝ հնարաւոր չէ արդիւնքի հասնել:

Եթէ գոհեր չեն եղել միւս ընտրութիւնների ժամանակ, ապա դա չի նշանակում, որ դրանք չէին կարող լինել: Դա, ի վերջոյ, կախուած էր ոչ միայն օրուայ իշխանութեան, այլ նաեւ օրուայ ընդդիմութեան վարքագծից:

Օրուայ իշխանութիւններին երբեւէ ձեռնտու չեն գոհերը: Նրանք ուզում են պահել իշխանութիւնը, բայց ոչ գոհերի գնով: Նախագահական ընտրութիւններից յետոյ հանրային ընդվզումներ եղել են 4 անգամ՝ 1996-ին, 2003-ին, 2008-ին եւ 2013-ին: Հանրային ընդվզում եղաւ նաեւ 2018-ին՝ Սերժ Սարգսեանի վարչապետութեան հետ կապուած: Իշխանութիւններին, բոլոր դէպքերում էլ, գոհեր պէտք չէին, բայց միայն 2008-ին գոհեր եղան:

Վազգէն Մանուկեանը, Ստեփան Դեմիրճեանը, Բաֆֆի Յովհաննիսեանը, Նիկոլ Փաշինեանը (2018-ին) իշխանութեան հարցն արեան գնով չէին ուզում լուծել: Իսկ 2008-ի նախագահական ընտրութիւնների ժամանակ միջոցառման այնպէս էր միտումնաւոր շիկացուել ու այնպիսի բաժանարար գծեր էին անցկացուել հանրութեան տարբեր հատուածների

միջեւ, որ բախումն ու արիւնն անխուսափելի էր դարձել»:

Ընթերցողի ուշադրութիւնն ուղղւած ենք հրաւիրել յատկապէս սոյն քաղուածքի վերջին պարբերութեան վրայ, որի ակնարկն այն է, որ 1996 թուականին Վազգէն Մանուկեանը, 2003-ին՝ Ստեփան Դեմիրճեանը, 2013-ին՝ Բաֆֆի Յովհաննիսեանը իշխանութեան հարցը չէին ուզում արեան գնով լուծել, իսկ 2008-ին՝ Տէր-Պետրոսեանը հենց այդ ճանապարհն էր ընտրել: Բան չունենք ասելու: Յանկացած վերլուծաբան իրաւունք ունի այսպիսի վարկած առաջ քաշել: Տարօրինակն այն է, սակայն, որ ժամանակին նոյն հեղինակը՝ յարգարժան Անդրանիկ Թեւանեանը հանդէս է եկել ամբողջովին հակառակ տեսակետով: Խօսքը վերաբերում է 2016թ. Մարտի 18-ին հրատարակած նրա յօդուածին, որը, թէեւ վերջերս վերատպուել է մեր կայքում (11.02.2019), բայց այս առիթով կրկին անհրաժեշտ ենք համարում ներկայացնել ընթերցողին:

«ՀՀ առաջին նախագահին ձեռնտու չէր Մարտի 1-ը: Նրա մարտավարութիւնը յստակ էր՝ Ազատութեան հրապարակում պահել հոծ զանգուածներին այնքան ժամանակ, մինչեւ որ իշխանական բուրգը լուրջ ճաքեր կը տայ եւ, ի վերջոյ, կը փլուզուէ: Նման երեւոյթներ կամաց-կամաց տեղի էին ունենում, եւ իշխանութիւնների համար գնալով դժուարանում էր բուրգի փլուզումը կանխելը:

Շուրջօրեայ հանրահաւաքները, պարբերաբար տեղի ունեցող երթերն ու այլ ակցիաները նպատակ ունէին փողոցային «ուսակական» հասցնել զազաթնակէտին մինչեւ Սահմանադրական դատարանում ընտրութիւնների արդիւնքների վիճարկումը:

Յայտնի է, որ ՍԴ ղեկավար Գագիկ Յարութիւնեանը սուպեր-կոնիւնկտուրային պաշտօնեայ է, եւ եթէ փողոցում հարիւր հազար մարդ լինէր, ապա նա կը դառնար անկանխատեսելի ու անկառավարելի իշխանութիւնների համար: 2003-ի նախագահական ընտրութիւններին յաջողած հետընտրական գործընթացները ցոյց տուցին, որ Յարութիւնեանը մի թեթեւ փողոցային ճնշումից անգամ կարող է տեղի տալ եւ խուճուճ որոշում կայացնել, էլ ուր մնաց՝ Տէր-Պետրոսեանի շուրջ հաւաքուած հսկայական զանգուածի

Շար.ը էջ 19

www.massispost.com

MARONIAN
INSURANCE SERVICES

Since 1975, we have proudly served your health and life insurance needs.

We will continue to stand by your side and secure your **family** and **business** with our full range of insurance policies.

CALL US FOR A PERSONALIZED QUOTE

(818) 500 9585

805 E. Broadway, Glendale, CA 91205
sbmaronian@gmail.com
CA INSURANCE LICENSE # 0C99815

MaronianInsurance.com

HEALTH

LIFE

COMMERCIAL

Երգահան, Բանաստեղծ եւ Յեճարիտս Սարգի Մուրատեան Մեծարուեցաւ Ինքնատիպ Հանդիսութեամբ

Սփիւռ.բնակչ. անուանի երգահան, բանաստեղծ եւ սեճարիտ Սարգի Մուրատեան արժանաւորապէս մեծարուեցաւ անցեալ Հինշաբթի փետրուարի 28ին, 2019, Լոս Անճելոսի Իրանահայ Միութեան հանդիսասրահին մէջ:

Բազմահարիւր ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Հայաստանի աւագ հիւպատոս Դոկտ. Արմէն Բայբուրդեան, ինչպէս նաեւ գաղութի քաղաքական գրական, մշակութային, հայրենակցական կազմակերպութիւններու, հայ մամուլի ներկայացուիչները, Սարգի Մուրատեանի ընտանիքի անդամներ եւ բարեկամներ:

Լոս Անճելոսի Հայաստանի հիւպատոսութեան հովանաւորութիւնը վայելող սոյն նախաձեռնութեան կազմակերպիչներն էին Պոլսահայ, Իրաքահայ եւ Իրանահայ միութիւնները:

Ամերիկեան եւ հայկական օրհներգերու (Արփի Այնթապլեան) կատարումէն ետք երեկոյի բացումը կատարեց օրուան հանդիսավարուհի, ծանօթ ասմունքող՝ Նունէ Աւետիսեան: Ան իր ողջոյնի ջերմ խօսքերով դրուատեց Սարգի Մուրատեանի վաստակաշատ ներդրումը տարբեր բնագաւառներու մէջ:

Արեւմտեան Թեմի առաջ նորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի ներկայացուցիչ Արժ. Տ. Յովսէփ Աւագ Քհնյ. Յակոբեան կարգաց Յովնան Սրբազանի ողջոյնի եւ գնահատանքի գրութիւնը ուղղուած օրուան մեծարեալին:

Լոս Անճելոսի Հայաստանի աւագ հիւպատոս Դոկտ. Սարմէն Բայբուրդեան իր ելոյթին մէջ յայտնեց թէ քսան տարի առաջ ծանօթացած էր Սարգի Մուրատեանին եւ անոր հայրենանուէր աշխատանքներու գծով ունեցած օգտաշատ ներդրումներուն:

Ներկաները մեծ հետաքրքրութեամբ դիտեցին երգահան, սեճարիտ եւ բանաստեղծ Սարգի Մուրատեանի բեմադրած ֆիլմերէն հատուածները («Երջանկութեան Արցունքները», «Սիրոյ Երգ», «Ալիսիա», «Մուսա Տաղի 40 օրերը»):

Կազմակերպիչ միութիւններու անուններով իրենց սրտի խօսքերն ու բարեմաղթութիւնները յայտնեցին Խաչիկ Ճանոյեան (Իրա-

քահայ Միութիւնը, Հրանդ Յովհաննիսեան (Իրանահայ), Տօթթ. Յովհաննէս Գուլաք Աւետիքեան (Պոլսահայ):

Մաշտոց Գոլէճի նախագահ

Դոկտ. Կարպիս Տէր Եղիայեան իր սրտի խօսքի աւարտին յոբելեարին գոլէճի դոկտորի տիտղոսի պատուոյ գիրով պարգեւատրեց:

Սարգի Մուրատեանի բազմաբեղուն եւ արդիւնաւէտ գործունէութեան մասին ելոյթ ունեցաւ The Armenian Observer շաբաթաթերթի արտոնատէր եւ խմբագիր Փրոֆ. Օշին Քէշիշեան:

Օրուան մեծարեալին նուիրուած «Սարգի Մուրատեանի երգերը, քնարերգութիւններն ու կինոնկարները» հատորի հրատարակիչ Մարթին Շիրինեան իր ելոյթով հետաքրքրական դրուագներ պատմեց Սարգիի գործերուն մասին: Սրտի ջերմ խօսքերով հանդէս եկան նաեւ Մարգարիտ Դերանց եւ Չուկօն:

Տեսաների գով ցուցադրուեցաւ Կլենտէյլի նախկին քաղաքապետ Լերի Զարեանի եւ Մանուէլ Մէնէնկիչեանի («Երգներ Մայրական») ու Գովին Ճորճի («Հայրենիք») ելոյթները:

Նունէ Աւետիսեան կարգաց Սարգի Մուրատեանի բանաստեղծութիւններէն «Խոստում Հայ Մարերին»:

Օրուան գեղարուեստական բա-

ժինն ունէր երկու մաս առաջինը տեսաների գով կատարումներ Սարգիի յօրինումով երգերն, իսկ երկրորդը ելոյթներէն բեմի վրայ, մեծարեալի գործերէն շնորհալի արուեստագէտներ Ռազմիկ Մանուրեան («Ափսոս»- ժիրայր Բարսամեան («Երջանկութեան արցունքները»), Յարութ Յակոբեան («Երգ է Գիտեմ») եւ Արփի Այնթապլեան («Սիրոյ Խոստումը»):

Յիշատակելի է ինքնատիպ երեկոյի աւարտին խօսք առաւ օրուան մեծարեալը՝ Սարգի Մուրատեան: Ան իր խորագրաց ջերմ շնորհակալութիւններ յայտնեց հիւպատոս Դոկտ. Արմէն Բայբուրդեանին, սոյն միջոցառումը կազմակերպող միութիւններուն, յատկաւ իր բոլոր մասնակիցներուն եւ ներկայ հասարակութեան, իրենց աջակցութեան եւ ներկայութեան համար:

Տպաւորիչ հանդիսութիւն մը արդարեւ, որուն վերջաւորութեան Սարգի Մուրատեանի նոր լոյս տեսած գիրքը («Սարգի Մուրատեան, Քնարերգութիւնն ու կինոնկարները»)՝ արագօրէն վաճառուեցաւ ցանկացողներուն, հեղինակի մակագրութեամբ:

THE ARARAT-ESKIJIAN MUSEUM, THE NATIONAL ASSOCIATION FOR ARMENIAN STUDIES AND RESEARCH (NAASR), NOR SEROUNT CULTURAL ASSOCIATION, AND DR. MEHER AND NINA BABIAN

Present

How We Lived: The Houshamadyan Project

By

Dr. Vahe Tachjian

houshamadyan

A project to reconstruct Ottoman Armenian town and village life

Chenkush (Province of Diyarbekir)

Sunday, March 10, 2019, 4:00 P.M.

Ararat-Eskijian Museum, Sheen Chapel
15105 Mission Hills Road
Mission Hills, CA 91345

The Houshamadyan website (www.houshamadyan.org) has existed since 2011. It is the property of the Berlin-based Houshamadyan non-profit association.

The aim of the Houshamadyan project and the website is to reconstruct the daily lives of the Ottoman Armenians and their social environment in all its facets, to bring back to life the cities, towns, and village, in which Armenians lived in the Ottoman Empire by reconstructing their inheritance – the rich memory of the local Armenians.

Alongside written articles, the Houshamadyan website uses a great variety of multi-media tools, such as musical recordings of historic value, oral history testimonies, old photographs, pictures, old film footage, maps, podcasts, etc.

Dr. Vahe Tachjian earned his PhD in History and Civilisation at the École des Hautes Études en Sciences Sociales (EHESS) in Paris. He is now the chief editor of the Berlin based Houshamadyan website. His main publications are *La France en Cilicie et en Haute-Mésopotamie* (2004); *Les Arméniens, 1917-1939: La Quête d'un Refuge* (2007, co-editor); and *Ottoman Armenians: Life, Culture, Society, Vol. 1* (2014, editor). *Daily Life in the Abyss: Genocide Diaries, 1915-1918* (Berghahn Books, 2017).

- Admission free (Donations appreciated)
- Reception following program

For more information call the Ararat-Eskijian Museum at 747- 500-7584 or email eskijian@ararat-eskijian-museum.com

Ձեր Ծանուցումները
Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680

Յովհաննես Թումանյանի Համաշխարհային Մեծուքիւնը (Ծննդեան 150ամեակ)

ՀԵՆՐԻԿ ԱՆԱՍԵԱՆ

Այս օրերին հայ աշխարհում (նկատի ունեմ թէ՛ Մայր Հայրենիքը եւ թէ՛ աշխարհածաւալ սփիւռքը) աւելի կամ պակաս ճոխութեամբ նշուում է Ամենայն Հայոց Բանաստեղծ Յովհաննէս Թումանյանի ծննդեան 150ամեակը: Հիմնականում դրանք իրականացւում են միութիւնների կամ կազմակերպութիւնների շրջանակում: Իրականում, գէթ մեր համայնքի համար անհրաժեշտ էր համաժողովրդական, համազգային տօնի վերածել Յով. Թումանյանի յրբեւեանը: Ցնծութիւն, հրապառուութիւն տեղի պիտի ունենար Լոս Անջելեսի ողջ տարածքին, չէ՛ որ ասում ենք ԱՆԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՐԻ գործերի առջեւ խոնարուել են մեծն Չարեանը, Շիրազն ու Պարոյր Սեւակը:

Իրապէս, հաւաքական ուժերով կարելի էր չէ՛ «աշխարհ գարմացնող» միջոցառում կազմակերպել մեծն Լոս Անջելեսի խոշոր սրահներից որեւէ մէկում: Մի կողմ թողնենք մշակութային միութիւնների եւ դրանց յարակից կազմակերպութիւնների միջեւ փոխադարձ համագործակցութեան անբաւարար լինելու փաստը, հայա ո՛ւր էր ՀԲԸ Միութիւնը, որի սրբազան պարտքը պիտի լինէր իր ձեռքը վերցնել հանճարեղ գրողի մեծութեան արժանի գրականերածչական մի փառայեղ միջոցառում կազմակերպելը: Առանձինն, որոշ միութիւններ ինչ որ ձեռով նշեցին Թումանյանի յրբեւեանը, բայց դրանք, խորքի մէջ, գոտ խորհրդանշական բնույթ կրեցին:

Մեր օրերում, երբ միջոցներն ու հնարաւորութիւնները քիչ թէ շատ բաւարար են, դրանցով իսկ՝ երբեք պէտք է թոյլ չտալ, որ խամրի Թումանյանի աչք կուրացնող մեծութիւնը: Իսկ այն լուսատու պահելու համար անհրաժեշտ է օգտուել ամէն մի՛ նոյնիսկ աննշան թուացող հնարաւորութիւնից՝ կրկին ու կրկին, ի ցոյց ամենքի, բացառապէս թումանյանի հանճարն ու մեծութիւնը:

Ժամանակին, խորհրդային կարգերի ժամանակ, Հայաստանի պատկան մարմինները, գրողները, գրականագէտներն ու թարգմանիչները մեծ ջանքեր են թափել Թումանյանի հանճարը օտարներին հասու դարձնելու համար: Գրեթէ հարիւր տարի ուսումնական շրջանում մտաւորակաւ թիւնը շատ քիչ գաղափար ունէին հայ ժողովրդի, նրա դարաւոր մշակութի, գրականութեան մասին: Աւելին. իմացողներն էլ անթաքոյց արգահատանքով էին արտայայտուում հայութեան մասին, նոյնիսկ այնպիսի նշանաւոր գրողներ, ինչպիսին էին Պուշկինն ու Չեխովը:

Այսպէս. Պուշկինը իր «Գոլուբ» բանաստեղծութեան մէջ ասում է. «Դու՛ ստրուկ, Դու՛ երկչոտ, դու՛ ՀԱՅ»: Բանաստեղծից ետ չի մնում գրող թատերագիր Չեխովը, որն իր «Երկու գեղեցկուհիներ» գրութեամբ հերոսին որակաւորում է «Արմեաշկա» վիրաւորական, արհամարական բառով: Տեղին է յիշել, որ նոյն որակումին է արժանացել նաեւ վահան Տերեանը, որին, հիւանդ վիճակում, իբր գործողման նպատակով, Ստալինի հրամանով,

ձմռան սառնամանիքին ուղարկում են Օրենբուրգ՝ ուր թոքատապից մահանում է մեր հանճարեղ քնարերգուն եւ յեղափոխականը:

Թումանյանն առաջինն էր, որ ընդվզեց այդ չ'արդարացուած որակումների դէմ: Նրա՝ Թիֆլիսի բնակարանում, որ եղել է գրողների, մտաւորականների հաւաքոյթների եւ խնջոյքների վայր, մշտապէս հնչում էր յաւերժ սեղանապետ Թումանյանի հուժկու եւ պարտաւորեցնող ձայնը հայ գրականութեան մասին, իսկ վերնատանը թէ՛ վեճեր էին ծաւալուած օտար բանաստեղծների եւ հայ գրողների միջեւ:

Ինչպէս վարդգէս Ահարոնեանն է գրում (Աւետիս Ահարոնեանի որդին) իր՝ Յով. Թումանյանի նուիրուած «Մարդը եւ բանաստեղծը» մենագրութեան մէջ, համոզիչ մեկնաբանութիւններով գալիս է այն համոզման, որ հայ գեղջուկն էր Թումանյանի գործերի հիմքը, իսկ հայի հաւաքական, ազգային նկարագիրը ամրագրուած է «Սասունցի Դաւիթ» դիւցազներգութեան մէջ:

Ոչ մի գրագէտ մարդու համար գաղտնիք չէ, որ Յով. Թումանյանը իր կարճատեւ կեանքի ընթացքում կարող էր շատ աւելին տալ հայ գրականութեանը, եթէ նրան չխանգարէր հասարակական լայն գործունէութիւնը, մանաւանդ, փոքրիշատէ փրխուած առողջութիւնը.

Կեանքս արի հրապարակ, ոտքի կոխան ամէնքի,

Խալիան, խալիան ու անպտուղ անցա առնալ արդիւնքի:

Ինչքան մտադիկ պիտի բուսնայ, որ չբուսաւ եւ հողից...

Ի՞նչ պատասխան պիտի ես տամ հող ու ծաղիկ տընդից...

Դէ՛, արի ու հաւատայ, որ նման տողեր գրողը թերի միջնակարգ կրթութիւն ստացած մէկն է, որը յետագայում դառնալու է Ամենայն Հայոց Բանաստեղծ:

Հետաքրքիրն այն է, որ Թումանյանը զգում էր, որ իր բանաստեղծութիւնները հետագայում վեր էին ածուելու երգերի, եւ հենց դրանք երգային դարձնելու միտումով էլ մի շարք ցուցական դերանուններ վերափոխում էր Լոռու բարբառով՝ արժանանալով իր ժամանակի մի շարք բանաստեղծների արհամարանքին:

Լոռեցու բարբառը միս ու արիւն էր նրա համար: Այժմ տեսէք թէ որքան երաժշտական է դարձել «Անուշ» պոէմի այս հատուածը՝ ցուցական երկու դերանուններից մէկական տառ հանելուց յետոյ:

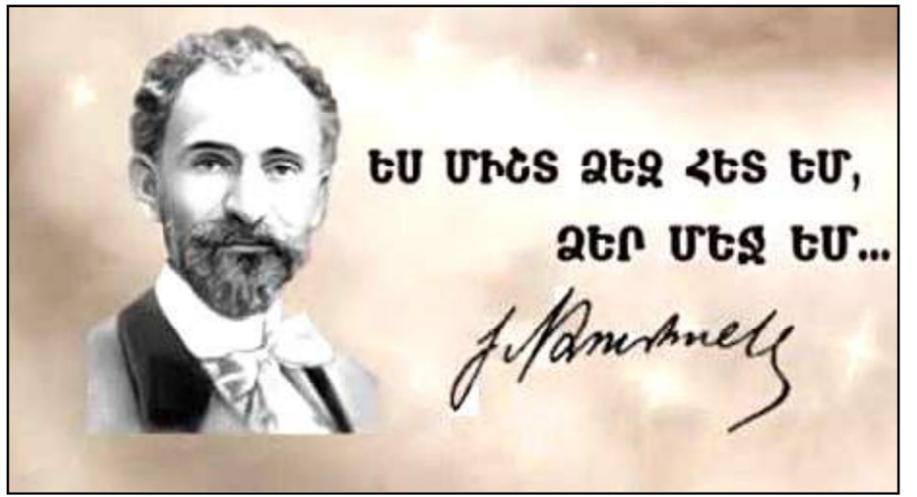
«Այս» եւ «Այն» դերանունների փոխարէն, Թումանյանը օգտագործել է «էս» ու «ին»ը, որի շնորհիւ էլ Արմէն Տիգրանեանի համար, վստահ եմ, աւելի դիւրին է եղել էՍ ու էՆը, քան թէ ԱՅՍ ու ԱՅՆը: Հենց թէկուզ այս մէկ օրինակը բաւարար է մեր ասածի հաստատման համար: Ներքոյ բերուող օրինակը Սարոյի արիւն է «Անուշ» օպերայից.

Ա՛խ, Անուշ, Անուշ, Ե՛րիմչ ես ասում, բա դու չե՛ս լսում.

Ե՛ս, որ լացեցիք իմ խաղեր եմ ասում՝ ո՞ւմ հետ եմ խօսում:

Ե՛ս, որ հառաչում ու ա՛խ եմ քաշում, Ե՛ս ո՞ւմ եմ յիշում...

Դէ՛ եկէք, ու այսօր Սարո երգչին ասէք, որ երգի հետեւեալ

բառերով. «Ա՛խ, Անուշ, Անուշ, ԱՅՆ ի՞նչ ես ասում», կամ էլ՝ «ԱՅՆ, որ լանջերին խաղեր եմ ասում, ԱՅՆ որ հառաչում, ԱՅՆ ո՞ւմ եմ յիշում»:

Բաւականին ծիծաղելի կը թուայ չէ՞. Գեղջուկ հովիւը գրական հայերէնով է իր սրտի խոսովքը յայտնում սիրած աղջկան՝ Անուշին:

Եւ, հետաքրքիրն այն է, որ 1905-06 թ.թ. տարբեր ժողովածուներում տպագրուած այդ ցուցական դերանունները Թումանյանը գրել է գրական հայերէնով, այսինքն՝ «Այդ» եւ «Այն»: Այդ յետոյ, տարիներ անց, ինքն է փոխել դրանք՝ էլ աւելի յարմարեցնելով միջավայրին, բնութեանն ու տեղանքին:

Յովհ. Թումանյանի ողջ գրական ժառանգութիւնը շնչում է չքնաղ երաժշտականութեամբ: Պատահական չէ, որ նրա գրական հայերէնով գրուած բանաստեղծութիւնների եւ պօէմների մեծաթիւ գործեր երաժշտականացուել են առնուազն երկտասնեակ երգահանկոմպոզիտորների կողմից:

Հենց միայն չի շեղու համար թուենք լայն տարածում գտած, Թումանյանի բառերով յօրինուած երգերից մի քանիսը. Սպենդարեանի նշանաւոր «Վարդը» ռոմանսը, Ռ. Մելիքեանի «Սեւ կաքաւիկ» երգը, «Աշնան երգ»ը, Կոմիտասի «Կաքաւի երգ»ը, Անտոն Մալիլեանի «Ինձ մի խնդիր» ռոմանսը: Յովհ. Թումանյանի բառերով երգեր են գրել կոմպոզիտորներ Մարտին Մագմանեանը, Անուշաւան Տէրշեւանդեանը, Էդգար Յովհաննիսեանը, սփիւռքահայ կոմպոզիտորներ՝ Բարսեղ Կանաչեանը, Գուրգէն Ալեմշահը, Նիկոլ Գալանտեանը եւ ուրիշներ: Թումանյանի բանաստեղծութիւնների հիման վրայ, Ձեր խոնարճ ծառան՝ Հենրիկ Անասեանը գրել է չորս խմբերգ եւ վեց մեներգ, որոնք բազմիցս կատարուել են թէ՛ Հայաստանում եւ թէ՛ արտերկրում:

Թումանյանի խօսքերով յայտնի են մանկական երկու օպերաներ՝ Ազատ Մանուկեանի «Չարի վերջը» եւ Անտոն Մալիլեանի «Չարածճի Միկիչը»: Թումանյանի պօէմների հիման վրայ բայեա է գրել Գրիգոր Հախինեանը: Անմահութեան ճամբով ընթացող սիրտ մաշող «Գիքոր» պատմուածքն է օպերայի վերածել կոմպոզիտոր Ստեփան Զրբաշեանը: Յովհ. Թումանյանի գործերի հիման վրայ ստեղծուել են շարժապատկերներ:

Այս ամէնի մէջ, անշուշտ, ամենաժողովրդականն ու ամենասիրուածը Թումանյանի «Անուշ» պօէմն է, որը Արմէն Տիգրանեանի հանճարեղ երեւակայութեամբ վեր է ածուել օպերայի:

Յայտնի է, որ Թումանյանի «Անուշ» պօէմին դիմել են շատերը, բայց այն օպերայի վերածելու անմիջական քայլերը պատկանում են Կոմիտասին եւ ուսուսաց կոմպոզիտոր Եղիշ Բաղդասարեանին, մասամբ նաեւ կարա Մուրզային: Իր գործունէութեան ոչ շատ երկար տարիների ընթացքում Կոմիտասը մեծ ջանք է թափել «Անուշ» պօէմը օպերայի վերածելու համար: Այսօր էլ յայտնի են Կոմիտասի «Անուշ» անաւարտ օպերայի մի քանի հատուածներ: Թումանյանի պօէմը, ըստ Կոմիտասի գրառումների, ամբողջութեամբ պիտի պահպանուէր իր բոլոր գործող անձերով եւ բովանդակութեան զարգացման նոյն յաջորդականութեամբ: Սակայն, դժբախտաբար Կոմիտասը չկարողացաւ աւարտին հասցնել օպերան:

Այս ամէնով հանդերձ, միայն Արմէն Տիգրանեանին էր վիճակուած իրականացնել «Անուշ» օպերայի ստեղծումը, օպերա, որը ըստ մեզ՝ երգօպերա է ոչ միայն ժողովրդի մէջ տարածուած երգերով ու խմբերգերով, այլեւ բուն ժողովրդական երաժշտութիւնից վերցուած սքանչելի մեղեդիներով

Շար.ը էջ 19

NEW FAMILIES RECEIVE \$100 OFF REGISTRATION

Salem Lutheran
Eagles

Accelerated academics and so much more!

Our kids are:

- Leaders
- Initiators
- Communicators

- Respectful
- Creative
- Critical Thinkers
- Advanced Academically

Contact us today for a tour of our campus
salemutheranglendale.school.org | (818) 243-8264

Igniting Leadership in the Next Generation!

Our Signature Leadership Program Includes:

- Civics Programs
- Steven Covey's "Leader in Me"
- Peer Coaching
- Mentoring and Discipleship
- Entrepreneurship
- Service Opportunities
- Debate Team
- Student Council
- And more...

Massis Weekly

Volume 39, No. 9

Saturday, March 9, 2019

Thousands of Armenians Mark 11th Anniversary of Bloody Post-Election Protest Crackdown

Pashinyan: I Apologize on Behalf of the State to All the Victims of March 1, 2008

YEREVAN (RFE/RL) — Thousands of people led by Prime Minister Nikol Pashinyan marched through central Yerevan last Friday to mark the 11th anniversary of the breakup of post-election protests in Armenia's capital which left ten people dead.

The crowd silently walked from the city's Liberty Square to the site of violent clashes between security forces and opposition protests which broke out on March 1, 2008. Pashinyan laid flowers there, as did many other demonstrators.

"Today, on March 1, 2019, I want to make it clear that the return to the past is impossible in our country," Pashinyan declared in an address to the nation aired earlier in the day. "Armenia will not

return to corruption, political persecutions, political violence and abuse."

Pashinyan urged Armenians to join him in paying respects to the victims of the worst street violence in Armenia's history and "all political killings" committed since the country's independence.

The 2008 unrest resulted from a disputed presidential election which formalized the handover of power from outgoing President Robert Kocharian to his preferred successor, Serzh Sargsyan. The main opposition presidential candidate, Levon Ter-Petrosian, refused to concede defeat, alleging serious fraud.

Ter-Petrosian supporters held non-stop rallies in Liberty Square until they were forcibly dispersed by riot police early on March 1, 2008. Thousands of

them gathered and barricaded themselves elsewhere in the city center later on that day. Pashinyan, then a newspaper editor, was among Ter-Petrosian associates who addressed them there.

Eight protesters and two policemen died in ensuing clashes. Citing the violence, Kocharian declared a state of emergency and ordered army units into Yerevan late on March 1, 2008.

Kocharian was arrested in December five months after being charged with overthrowing the constitutional order. The ex-president denies the accusations as politically motivated, alleging a "vendetta" waged by Pashinyan.

Pashinyan: I Apologize

Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan, on behalf of the state, has apologized today to victims of the March 1 bloody events in a live TV and Facebook address.

"To confirm our commitment to the values of the 2018 revolution, as Armenia leader, I apologize on behalf of the state to all the victims of the events of March 1, 2008, to all the victims of political assassinations committed after the independence declaration and to all the citizens and political forces that have undergone political violence," Nikol Pashinyan said in his address. "I apologize also for all the fraudulent elections organized and coordinated by the high-

Continued on page 3

If Hostilities Resume Armenian Armed Forces Will Go on the Offensive

YEREVAN — Armenian armed forces will go into the offensive if hostilities in Nagorno-Karabakh resume, defense minister David Tonoyan said in a televised interview.

"Psychology is changing; approaches are changing; defending armies are always defeated. We are not going to remain in defensive positions," the minister said yesterday in an interview with the Public Television of Armenia.

He said if there is a threat that hostilities will resume, Armenian armed forces will not linger. When asked if that means that the Armenian army will also go on the offensive, Tonoyan replied, "Why not?"

The minister agreed that Armenia has no opportunity to compete with Azerbaijan in terms of demography and economy; therefore, qualitative changes in the armed forces are necessary. He said the \$100 million loan provided by Russia for purchase of arms allows Armenian armed forces to solve the problems without getting involved in a quantitative arms race.

Asked to comment on Tonoyan's statement, Taron Hovhannisyanyan, an expert on Azerbaijan, said Tonoyan in all likelihood had in mind preventive offensive actions, given the aggressive and unconstructive policy pursued by Azerbaijan that gives the Armenian side

Continued on page 3

Armenians Honored by Sociedade Rosas de Ouro at São Paulo Carnival

SÃO PAULO — Sociedade Rosas de Ouro (Golden Roses) has paid a beautiful tribute to the Armenian people on Sunday at São Paulo Brazil Carnival 2019. The theme of the performance is "Viva Hayastan" with a colorful costume show.

The samba school performed in the early hours of Sunday at the Sambódromo do Anhembi in São Paulo. 500 Armenian community members par-

ticipated in the procession.

The parade was divided into 5 themes: Paradise, Armenian Heroes, Christianity, Culture and Plaza de Armenia.

The show started by addressing the Armenian Genocide, referring to the martyrs who were killed in the desert and the rebirth of the Armenians, followed by the colors of the flag representing the

Continued on page 3

Nikol Pashinyan, Hassan Rouhani Discuss Bilateral Relations, Regional Cooperation

TEHRAN — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and Iranian President Hassan Rouhani met at the Royal Saadabad Palace in Tehran on Wednesday February 27, at the start of official visit to Iran.

Hassan Rouhani thanked the Prime Minister for accepting his invitation to visit Iran. "I welcome you to Iran. I wish to felicitate you for those changes that occurred in Armenia through the demo-

cratic way. Our deeply-rooted relations have always been friendly, and we want them to be strengthened and developed ahead. Iran wants to have continued good relations with its neighbors, in particular with Armenia. I am convinced that your visit to Iran will contribute to the further strengthening of bilateral political, economic and humanitarian relations."

Continued on page 3

New US Ambassador Takes Office in Yerevan

YEREVAN (Amenpress) — The new Ambassador of the United States to Armenia Lynne Tracy is already in Armenia and is fulfilling her duties, the embassy said on Facebook.

“Ambassador Lynne Tracy started her work at U.S. Embassy Yerevan today! Welcome Madam Ambassador”, the embassy said, posting photos of Deputy Chief of Mission Rafik Mansour welcoming Tracy at the embassy in Yerevan.

Lynne Tracy was sworn in as US Ambassador to the Republic of Armenia on February 19, 2019. She is a career member of the Senior Foreign Service. Most recently, she served as Senior Advisor for Russia Affairs in the Bureau of European and Eurasian Affairs at the U.S. Department of State. She was Deputy Chief of Mission at the U.S. Embassy in Moscow, Russia, 2014-2017.

Her other senior leadership positions include Deputy Assistant Secretary for Central Asia in the Bureau of South and Central Asian Affairs at the Department of State, 2012-2014, and Deputy Chief of Mission at the U.S. Embassy in

Ashgabat, Turkmenistan, 2010-2011. Ms. Tracy was the Principal Officer at the U.S. Consulate in Peshawar, Pakistan, 2006-2009, where she was awarded the Secretary's Award for Heroism. She was also the Principal Officer at the U.S. Embassy Branch Office in Astana, Kazakhstan, 2004-2006. Other overseas assignments include the U.S. embassies in Kabul, Afghanistan, and Bishkek, Kyrgyzstan. She worked in the Office of the Special Envoy to the Newly Independent States at the Department of State in 2000-2001.

German-Italian Consortium to Build New Thermal Power Plant in Armenia

YEREVAN (RFE/RL) — A German-Italian consortium planning to build a new thermal power plant in Armenia has secured over \$200 million in funding from the World Bank Group and other multilateral lenders.

The ArmPower consortium consists of a subsidiary of Germany's Siemens group and two Italian companies. One of them, Renco, will also act as the engineering, procurement and construction contractor for the new Yerevan-based plant that will further diversify foreign ownership in the Armenian energy sector.

Renco had supposedly launched the project with a ground-breaking ceremony in March 2017 attended by then President Serzh Sarkisian. The start of the construction was delayed, however.

Armenia's current government froze Renco's contract with the Sarkisian administration shortly after taking office in May 2018. It said the deal is not beneficial for the Armenian side and must be renegotiated.

The two sides signed a revised deal in November. Energy Minister Garegin Baghramian said concessions made by the Italian firm will allow Armenia to save \$160 million in energy expenses over the next 25 years.

Baghramian also said that electricity to be generated by the new plant will

be cheaper than power supplies coming from two other gas-powered facilities that currently meet roughly one-third of the country's energy needs.

The Washington-based International Finance Corporation (IFC), a member of the World Bank Group, also stressed the project's economic importance for Armenia on Monday. “A modern 250-megawatt combined-cycle gas turbine power plant in the south of Yerevan will help increase efficiency for gas-fired electricity generation,” it said in a statement.

The statement said the funding for the project includes a “\$42 million loan for IFC's own account” as well as “\$121 million from IFC's innovative syndications platform ... plus parallel loans from the Asian Development Bank, the OPEC Fund for International Development, and the German development finance institution DEG.”

In addition, it said, the Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA), which is also part of the World Bank Group, will provide up to \$39 million in loan guarantees to “help Renco manage non-commercial risks.”

“We are committed to starting the work as soon as possible to complete the commissioning of the plant within schedule,” Renco's chief executive, Giovanni Rubini, was quoted as saying.

Rubini said in November that the

Rep. Adam Schiff Honors Victims of Sumgait Pogrom

WASHINGTON, DC—Rep. Adam Schiff (D-CA), Vice-Chair of the Congressional Armenian Caucus, submitted a statement to the Congressional Record honoring the lives of those lost in the pogrom thirty-one years ago.

The full statement is below:

“Madame Speaker, I rise to commemorate the 31st anniversary of the pogrom against the Armenian residents of the town of Sumgait, Azerbaijan. On February 27 1988, and for three days following, Azerbaijani mobs assaulted and killed Armenians. The violence left hundreds of Armenian civilians dead and injured, women and girls were raped, and some victims were burned alive. Thousands were forced to flee their homes, leaving behind their belonging.

“The pogroms came as a direct result of years of vicious, racist anti-Armenian propaganda by Azerbaijani authorities, dehumanizing the Armenian residents of Azerbaijan and laying the groundwork for mass violence. Azerbaijani authorities made little effort to punish those responsible, instead attempting to cover up the atrocities in Sumgait to this day and denying the government role in instigating the killings. Indeed, even today, racist propaganda against Armenia and Armenians is prevalent in Azerbaijan.

“The hateful and dangerous Azerbaijani attacks on Armenians is also seen in a horrific crime which occurred 15 years ago last week. At a NATO sponsored training in Budapest, an Azerbaijani Army officers named Ramil

Safarov snuck into the room of an Armenian lieutenant, Gurgen Margaryan, and hacked him to death with an axe as he slept.

“For this brutal and despicable crime, Safarov was sentenced to life imprisonment in Hungary. Yet after a determined campaign by Azerbaijan's government, he was extradited to Baku in 2012 where he was greeted not as a criminal but as hero, provided back pay, and promoted in rank. There is no more dramatic illustration of Azerbaijan's continued posture of hatred and aggression towards their Armenian neighbor than their celebration of a cold-blooded murderer.

“The assault on ethnic Armenian civilians in Sumgait helped touch off what would become a direct conflict between Armenia and Azerbaijan which took thousands of lives and dislocated millions more. The anniversary of Sumgait is a reminder of the consequences when aggression and hatred grow unchecked.

“Madame Speaker, in two months we will mark the 104th Anniversary of the Armenian Genocide, an event the Turkish government, Azerbaijan's closest ally, goes to great lengths to deny. We must not let such crimes against humanity go unrecognized, whether they occurred yesterday or 30 years ago or 100 years ago. Today, let us pause to remember the victims of the atrocities of the Sumgait pogroms. Mr. Speaker, it is our moral obligation to condemn crimes of hatred and to remember the victims, in hope that history will not be repeated.”

‘I Continue to Stand with Armenian People in Condemning This Horrific Massacre’: Rep. Frank Pallone on Sumgait Pogroms

WASHINGTON, DC—Congressman Frank Pallone Jr. issued a statement on the massacres of Sumgait, condemning the horrific attacks against the Armenian people committed by Azerbaijan 31 years ago.

“I rise today to commemorate the Sumgait pogroms, one of the most horrific attacks against the Armenian people committed by the hands of Azerbaijanis 31 years ago today. On February 27, 1988, hundreds of Armenian civilians living in the city of Sumgait in Azerbaijan were indiscriminately killed, raped, maimed, and even burned alive for no reason other than their ethnicity. This senseless violence was instigated by hostile, anti-Armenian rhetoric from Azerbaijani citizens and officials against innocent Armenians”, the Congressman said in the statement.

He noted that for over three decades, Azerbaijan has taken steps to cover up these crimes against humanity and dismiss the atrocities at Sumgait. He added that even more disturbing is that the perpetrators of this event and similar violent attacks have since been lauded as national heroes by the Azerbaijani government.

“It is critical for the United States

construction will take just over two years.

Renco has done business in Armenia since the early 2000s. It has not been involved in the local energy sector until

government to recognize and denounce violent assaults against civilians. That is why I continue to stand with the Armenian people in condemning this horrific massacre. Tragically, the Azerbaijani government's approach toward the Armenian people has not changed much since the Sumgait pogroms were initiated. We still hear the same violent rhetoric and witness the intimidation tactics aimed at the people of the Republic of Artsakh. If we do not condemn crimes against humanity and allow them to go unpunished and unrecognized we only strengthen the resolve of those seeking to perpetrate these crimes in the future. It is especially critical to consider this as we prepare to commemorate the 104th Anniversary of the Armenian Genocide in April. I will continue to work with my colleagues on the Congressional Armenian Issues Caucus to remember the victims of the pogroms at Sumgait and condemn all acts of violence against people who are targeted simply because of their existence. I hope my colleagues will join me in rejecting violent rhetoric and intimidation and renewing our commitment to achieving a collective peace”, Frank Pallone Jr. concluded.

now, investing instead in luxury housing, hotels and office buildings. But the company has built, installed or operated power generation and distribution facilities in other parts of the world.

Armenian Khatchkar Consecrated in the Canterbury Cathedral's Memorial Garden

Photo: Hratch Tchilingirian

CANTERBURY, ENGLAND—A new Armenian khatchkar (cross stone) was consecrated in the Canterbury Cathedral's Memorial Garden on Friday March 2nd. The Archbishop of Canterbury Justin Welby presided over the ceremony.

The khatchkar was consecrated with Muron by Bishop Hovakim Manukyan, Primate of the Armenian Church in the UK. The two-metre tall, half-tonne volcanic tufa stone was brought from Armenia and sculpted in Canterbury by Brigadier John Meardon and British-Armenian Vartan Moskofian, who had conceived the idea.

The Cathedral Dean, Robert Willis, noted that the khatchkar commemorates the Armenian Genocide during WWI and is dedicated to the memory of Randall Davidson, the Archbishop of Canterbury 1903-1928, who at the time publicly spoke about the suffering of the Armenians in the Ottoman Empire.

Above the cross, the letters «ՅԱ» (Armenian for 301) indicate the year

Photo: Hratch Tchilingirian

of Armenia's adoption of Christianity as state religion. At the foot of the khatchkar, the inscription reads: «Ու ես կ'եմբամ դէպի աղբիւրը լոյսի» ("And I go towards the source of the light"), a quote from poet Daniel Varoujan (1884-1915).

Hratch Tchilingirian
Facebook page

Thousands of Armenians Mark

Continued from page 1

ranking officials, lawlessness, corruption and political assassinations."

The premier said in his address that the page of solving problems by committing violence is already closed in Armenia's history.

"Eleven years ago, on March 1, 2008, blood flowed—the then authorities illegally used their power against peaceful demonstrators," he said. "As a result, eight Armenian citizens were killed and two others died later from the wounds received on that day. Five of them died

from gunshot wounds, three from Cheremukha 7 riot control weapon, one from a shell fragment wound and one other from blunt force injuries."

The prime minister said that it is very important to give a political assessment to these events now. He stressed that the authorities' brutality didn't target particular persons or groups.

"The only and key target of this violence was the Armenian citizen, his/her rights, dignity and freedom," he said.

He said Armenia will never return to corruption, political repressions and violence, overindulgence and impunity.

If Hostilities Resume

Continued from page 1

the right to take preventive actions.

According to the expert, preventive offensive actions do not always mean conducting hostilities in the enemy's territory. "This also means suppression of the enemy's main firing points

with the help of long-range artillery systems," said Hovhannisyan.

He agreed that Armenia cannot compete with Azerbaijan in demographic and economic aspects; therefore, without a preemptive strike it will be more difficult to defend oneself in case of an attack

Armenians Honored at São Paulo Carnival

Continued from page 1

bird Grunk, symbolic of Armenia.

The first float, "Splendor of Paradise in the Plains of Ararat", referenced Adam and Eve and Noah's Ark (which, according to the legend, docked at Mount Ararat).

The second float, "Cradle of Fascinating Warriors," carried gigantic golden

sculptures of King Tigranes the Great as well as Assyrian, Persian, Greek, Roman, and great Armenian warriors.

The third float "The Christian Faith Illuminating the Armenian People" showed the Armenian saints and apostles and history of Christianity in Armenia.

The fourth float carrying Mayr Hayastan (Mother Armenia) titled "Ar-

Armenian Church Diocese of Canada Announces Purchase of Armen Ontario/AGBU Center of Toronto

It is with great pleasure that the Armenian Apostolic Church Canadian Diocese announces to our faithful and community at large, that on Thursday February 28, 2019, after exercising its right of first refusal on January 29, 2019, became the legal owner of 930 Progress Avenue, Toronto property by purchasing it from Armen Ontario/AGBU of Toronto.

On this occasion the Armenian Apostolic Church Canadian Diocese would like to thank our faithful across Canada and in particular, the Holy Trinity Armenian Church community of Toronto, for its steadfast stand and moral support during the last four months, as we overcame the challenges of exercising our right to purchase this property.

This historic real estate acquisition lays the ground for the younger generation to follow the path of their predecessors, and realize new dreams for generations to come by meeting much needed and important future needs of our community.

The Armenian Apostolic Church Canadian Diocese would like to acknowledge the invaluable dedication and hard work of Rev. Archpriest Fr. Zareh Zargarian, Vicar, Armenian Church Diocese of Canada and Parish Priest of Holy Trinity Armenian Church and the Special Committee members, Ohan Ohanessian, Jack Stepanian, Rosine Imasdounian and Ara Boyajian.

DIOCESAN COUNCIL, ARMENIAN HOLY APOSTOLIC CHURCH
CANADIAN DIOCESE
BOARD OF TRUSTEES, ARMENIAN HOLY APOSTOLIC CHURCH
CANADIAN DIOCESE
PARISH COUNCIL, HOLY TRINITY ARMENIAN CHURCH

Nikol Pashinyan, Hassan Rouhani Discuss

Continued from page 1

Prime Minister Pushinyan thanked President Rouhani for the invitation and a warm welcome: "Iran is close to our country not only in geographical terms, but also in terms of friendly ties, and we have had many occasions to emphasize their importance. Fundamental transformations are taking place in Armenia, which are of internal character and no external power has been involved therein. This is a fundamental point in understanding the essence of the process. I am convinced that new opportunities have emerged in our relations, and we have the necessary political will to implement them," Nikol Pashinyan noted.

Hassan Rouhani expressed conviction that the two sides' political will is sufficient for the Armenian-Iranian relations to be strengthened ahead. The interlocutors expressed confidence that Armenia and Iran will not only maintain the current pace of high-level relations, which are based on mutual trust, but will be able to expand them ahead.

In this regard, the Armenian Prime Minister and the Iranian President singled out the construction of the third 400-kV Iran-Armenia power transmission line, which will help the sides increase the amount of electricity and gas exchanged between the two countries by promoting the development of economic relations and regional cooperation in this area. The parties attached importance to the implementation of the Meghri HPP program and agreed to take practical steps in the near future.

From the perspective of regional cooperation, the ratification by the re-

spective parliaments of the EAEU-Iran free trade agreement was highlighted on either side. Nikol Pashinyan and Hassan Rouhani expressed conviction that the Agreement will create new opportunities for the furtherance of trade and economic relations between the two countries. They pointed to the expediency of organizing an exhibition-sale of Armenian and Iranian products in Yerevan and Tehran, and holding a business forum after the agreement become effective.

The development of international transport corridors and the Iranian side's eventual participation in the construction of specific sections of the North-South Road Corridor were considered to be key areas of cooperation between Armenia and Iran.

Stressing that the Armenian-Iranian cooperation promotes regional peace and stability, Nikol Pashinyan said Armenia is highly appreciative of Iran's balanced position on the settlement of the Nagorno-Karabakh conflict.

Nikol Pashinyan and Hassan Rouhani agreed that a comprehensive and lasting conflict settlement is only possible through peaceful means as brokered by the only internationally recognized entity—the OSCE Minsk Group. The parties availed themselves of the opportunity to exchange views on other regional issues as well.

At the end of the meeting, the leaders of the two countries instructed the relevant government officials to continue holding active discussions in the run-up to the forthcoming inter-governmental commission meeting in a bid to translate them into specific agreements.

menian Art – Inheritance of Your Children," represented Armenian culture and referenced some of its great figures such as Charles Aznavour. Also it featured Mesrob Mashdots, creator of the Armenian alphabet.

In conclusion, Sociedade Rosas de Ouro successfully presented the beauty of Armenia and its culture with a spectacular show.

Translated from
www.estacaoarmenia.com.br

Vahe Tachjian to Present “The Houshamadyan Project” at Ararat-Eskijian Museum

How We Lived: The Houshamadyan Project
By
Dr. Vahe Tachjian

houshamadyan

A project to reconstruct Ottoman Armenian town and village life

Sunday, March 10, 2019, 4:00 P.M.

Ararat-Eskijian Museum, Sheen Chapel
15105 Mission Hills Road
Mission Hills, CA 91345

MISSION HILLS, CA — The Ararat-Eskijian Museum (AEM), National Association for Armenian Studies (NAASR), Nor Serount Cultural Association, and Dr. Meher & Nina Babian is pleased to announce an upcoming talk “How We Lived: The Houshamadyan Project” by Dr. Vahe Tachjian. Sunday March 10th, 4PM Ararat-Eskijian Museum/Sheen Chapel 15105 Mission Hills Rd., Mission Hills Ca 91345.

The Houshamadyan website (www.houshamadyan.org) has existed since 2011. It is the property of the Berlin based Houshamadyan non-profit association. The aim of the Houshamadyan project and the website is to reconstruct the daily lives of the Ottoman Armenians and their social environment in all its facets, to bring back to life the cities, towns, and village, in which Armenians lived in the Ottoman Empire by reconstructing their inheritance – the rich memory of the local Armenians. Alongside written articles, the Houshamadyan website uses a great variety of multi-

media tools, such as musical recordings of historic value, oral history testimonies, old photographs, pictures, old film footage, maps, podcasts, etc.

Dr. Vahe Tachjian earned his PhD in History and Civilization at the École des Hautes Études en Sciences Sociales (EHESS) in Paris. He is now the chief editor of the Berlin based Houshamadyan website. His main publications are *La France en Cilicie et en Haute-Mésopotamie* (2004); *Les Arméniens, 1917-1939: La Quête d'un Refuge* (2007, co-editor); and *Ottoman Armenians: Life, Culture, Society, Vol. 1* (2014, editor). *Daily Life in the Abyss: Genocide Diaries, 1915-1918* (Berghahn Books, 2017).

Admission free (Donations appreciated) Reception following program For more information call the Ararat-Eskijian Museum at 747- 500-7585 or email eskijian@ararat-eskijian-museum.com

Live Stream Ararat-Eskijian Museum.com Website or Facebook

104th Commemoration of the Armenian Genocide to Take Place in Times Square

NEW YORK, NY — A culturally unique performance will be presented by popular Armenian Diasporan singer Elie Berberian as the 104th commemoration of the Armenian Genocide is memorialized in the heart of New York City on Sunday, April 28, 2019 from 2:00 p.m. to 4:00 p.m.

The program, which will take place in Times Square, will feature prominent politicians who tirelessly advocate for genocide commemoration while championing the Republic of Armenia, in addition to human rights activists, academics and artists.

During his tribute, Berberian will sing the infamous Charles Aznavour song “Ils Sont Tombés” (They Fell), to pay homage to the memory of the martyrs, as well as the late singer who passed away late last year.

“Aznavour is the biggest legend in the history of Armenian artists and I want his words about the genocide and his memory to project from the center of

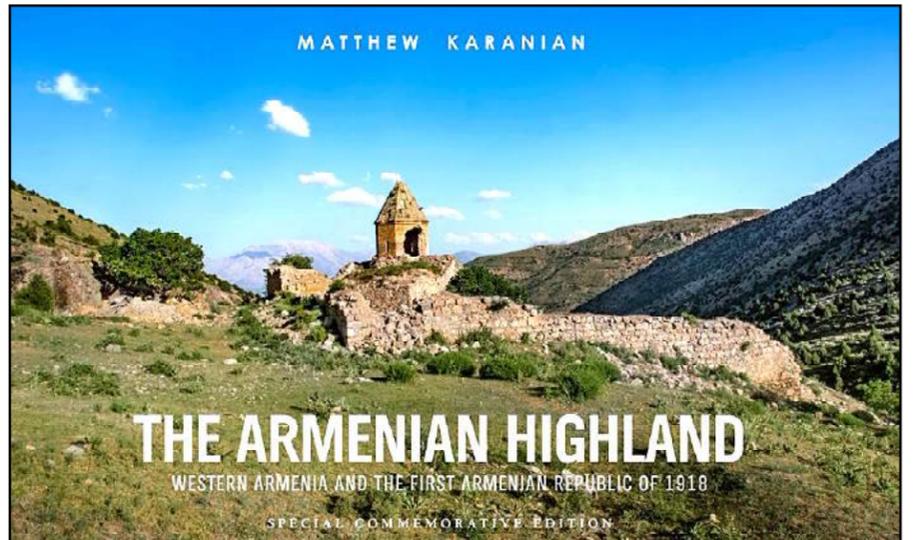
the world, in New York’s Times Square,” said Berberian.

The historical event will also feature the poetry of the renowned Hovhannes Shiraz, “Intz Guh Moranam” (I Forget Myself) set to music by Majag Toshikian. Berberian seeks to “immortalize Shiraz’s divine words.”

The third song, “Hayer Miatzek” (Armenians Unite), by Gusan Haykazun, “is a diasporan message to send to all Armenians to remain a united front” according to Berberian. He cites the message of peace and love in the song.

“Even though many years have passed since the Armenian Genocide, it does not stop me from remembering it

New Publication: ‘Armenian Highland’ Reveals the Hidden Lands of Western Armenia and the First Republic of 1918

PASADENA — ‘The Armenian Highland,’ a hardcover photo-history book celebrating the Armenian nation, will be published on April 15.

Author and photographer Matthew Karanian calls the book unique.

“This is an unusual book,” says Karanian. “I have curated a photo-based historical guide to the ancient homeland of the Armenian nation, but I have focused on the part of Armenia that is today located entirely outside the borders of the modern Republic of Armenia.”

These lands are more commonly known today as Western Armenia or as Historic Armenia. But Karanian’s book refers to these lands as the Armenian Highland.

Armenian Highland is a much older name. The Armenian Highland is the geographic term that has been used for millennia to identify the highland plateau of Asia Minor. This vast Highland, also known as the Armenian Plateau, is the ancient homeland of the Armenians.

Karanian says ‘Armenian Highland’ also has a forward-looking connotation that is absent from the term Historic Armenia.

“This is our homeland,” says Karanian about the Armenian Highland region. “It’s been our homeland for thousands of years. And it will be our homeland tomorrow, as well.”

The geographic name Armenian Highland fell into disuse during the decades that followed the Armenian Genocide after Turkey renamed the region and issued revised maps cleansed of the Armenian name.

“The Armenian Highland’ book tells the history of the Armenians through a combination of photography, maps, and the author’s scholarly research and fieldwork.

Modern color photos depict the ancient Armenian homeland— all the Ar-

and instead it gives me more drive,” said Berberian. “We are paying tribute to the ultimate cause that concerns every Armenian in his or her heart.”

The commemoration will be led by the masters of ceremonies Armen McOmer, Esq. and Nvair Beyerian, who will guide the program as the Armenian Diaspora continues its unyielding efforts to remember, to honor and to educate the world about this catastrophic event in Armenian history that took place in 1915 and claimed the lives of almost 2 million Armenians — a piece of history

menian provinces of the former Ottoman Empire as well as Ani and Kars— as it exists today. Historic images show the same scenes as they appeared one century ago, often juxtaposed with stunning effect.

The field research and photography are original and are the product of the author’s travels throughout the lands of the Armenian Highland from 1997 through 2018.

“The Armenian Highland’ book also includes detailed maps that show the Armenian nation as it existed until 1915. Many of the maps are adapted from the works of the cartographer and scholar of Armenian history Prof. Robert Hewsen. The book also includes antique maps by Mardiros Kheranian, a famous cartographer whose maps are on display at Etchmiadzin and at Yerevan’s National Museum.

The text, the vivid photography, and the detailed maps, all combine to create a single volume resource that introduces the reader to an Armenia that has rarely been seen since 1915.

“No other book has ever depicted the Armenian homeland in this manner,” says Karanian.

“The effect is a book that can reach our young people who may have forgotten about our roots, as well as an older readership that may have come to think of Historic Armenia as simply a topic for arcane scholarly research,” says Karanian.

Karanian is a lawyer in California. He is also a passionate supporter of Armenia who has lived and worked in Yerevan for many years. He has served as associate dean and professor of law at the American University of Armenia in Yerevan.

The Armenian Highland book will be available from Amazon and at most bookstores on April 15.

that goes unrecognized to this day by the Turkish government.

“We must remain diligent, not only to demand genocide recognition, but to share our story with the world so they can learn from our tragedy and our burden,” said Beyerian. “The mechanisms that led to ripping our people’s roots from our land and nearly annihilating the Armenian people from this earth have been used by other perpetrators over and over again. Denial of genocide is complicity. It sows the seeds for cyclical evil.”

Արմաշու Չարխափան Վանքին 223 Ձեռագիրները Հագաստունի Ս. Կարապետ Վանքի 33 Ձեռագիրները Եւ Անոնց Գնականագիրը

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԵՆ Ա. ՔՅՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Հարիւրամեակը

Ահա հարիւրամեակ մը հեռու, կը սպանք կորուստը Արմաշու Դպրե-վանքին, Արմաշական նահատակ հոգեւորականներուն, նաեւ Վանքի 223 թանկարժէք ձեռագիր մատեաններուն որոնք առջաւետ կորսուեցան ու անոնց ցուցակագրութիւնը մնաց միայն: Երբ Արմաշու Դպրեվանքի վարդապետներուն աւարտանաւոր պատրաստելու ժամանակը կուգար, արդէն անոնց քայլերը հոն դէպի ձեռագիրները կ'ուղղուէին, պարագայ մը որ կը հաստատենք Դպրեվանքի 25-ամեակին նուիրուած եւ 1914-ին հրատարակուած «Յուշամատեան»ին մէջ երեւցած կարգ մը արժեքաւոր ուսումնասիրութիւններէն:

Ձեռագիրներն ու Ցուցակը

Հայոց դէմ 1915 թուին գործադրուած ցեղասպանութեան հետ միասին կորստեան մատնուեցան նաեւ միայն տարի մը առաջ ցուցակագրուած 223 ձեռագիր մատեանները: Անոնք բազմաթիւ ցուցակներով մնաց շնորհիւ Դոկտոր Յակոբ Թովմեանին որ յատկապէս Արմաշերթաւով կատարած էր այդ խղճամիտ աշխատանքը: Իր շնորհիւ կը գիտնանք թէ ինչ մատեաններ էին անոնք, որոնք ստուգապէս պիտի հարստացնէին մերօրեայ Երեւանի Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի Անուան Մատենադարանը: Միաժամանակ կորստեան մատնուեցան նաեւ Խորհեան գաւառի Քղի քաղաքին մօտ Հագաստուն գիւղի Ս. Կարապետ վանքի 33 հայերէն ձեռագիրները որոնց ցուցակը միայն մնաց շնորհիւ Արմաշական Պատկ. Վրդ. Տէր Խորենեանի:

Արմաշի հայերէն ձեռագիր մատեանները 18-րդ դարէն սկսեալ կը պահուէին Զաքարիա Կաղզուանցի Պատրիարք-Վանահօր օրէնքէն, երբ Արմաշ զրկուեցաւ Բարթոլոմէոս Եպիսկոպոս Կապուտիկեան նորոգելու վանքին տաճարը, հաստատելու ուսումնարանը, եւ կազմելու նախնական ցուցակը ձեռագիր մատեաններուն: 1914 թուին երախտաշատ գործ կատարեց Յակոբ Թովմեան, էջմիածնի Գէորգեան Հոգեւոր ձեռնարանի սաներէն, որուն պատրաստած ընդարձակ Ցուցակը մնաց որպէս ժառանգ տեղւոյն 223 ձեռագիրներէն: Դոկտոր Թովմեան որ իր կեանքի վերջին շրջանին կը դասախօսէր Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Անթիլիասի դպրեվանքին մէջ, հայրն էր Արաթովմեանին, մեզի ծանօթ եւ յայտնի դաստիարակ եւ տնօրէն Պէյրութի Յովակիմեան-Մանուկեան երկրորդական վարժարանին:

Ձեռագիրներուն Բովանդակութիւնը

Արմաշի 223 ձեռագիր մատեաններէն հնագոյնները կը նկատուին «Մեկնութիւն Յովհաննու Աւետարանին» (1351), «Մեկնութիւն Ղուկասու» (1354), «Աւետարան մը» (1433), եւ «Ձեռնադրութեան Մաշտոց» մը (1449): Աւելի յայտնի էին «Ընդարձակ Կանոն-նագիրք»ը, Եպիսկոպոս Կաթողիկոսի «Յաղագս Երգոց Սաղմոսարանի», «Տօնացոյց» մը, եւ «Աղօթագիրք Կիլիկիանոսի» ձեռագիրները: Թովմեանի գնահատումով մանրանկարչութեան արուեստի տե-

Համայնապատկեր մը Արմաշէն

սակէտէն յայտնի էր 1607 թուին գրուած «Սաղմոսարան»ը գործարար Յովհաննէս վարդապետ գտած էր Հաղբատի վանքին մէջ, ուր կային Դաւիթ Մարգարէի նկարը՝ քնարի ձեռին, Մովսէսի, Եգեկիէլի Եսայեայ, Ամբակումի, Յովակիմայ եւ Աննայի գունաւոր նկարները «սքանչելի արուեստով նկարուած»: Իսկ Կիլիկիանոսի «Աղօթագիրք»ը գրուած 1652 թուին ունէր բազմաթիւ մանրանկարներ Ներսէս Շնորհալիի, Գրիգոր Նարեկացիի, Յակոբոս Տեառնեղբօր, Ստեփանոս Նախավայի, եւ Ս. Մարիամ Աստուածածնի, բոլորն ալ «հրաշալի գարդագիրներով եւ լուսանցազարդերով հարուստ», ինչպէս կը վկայէ Թովմեան:

«Ցուցակ»ին աւելի մօտէն ծանօթանալէ ետք գտայ որ հնագոյն ձեռագիր մըն ալ 1433 թուականի «Շարակնոց»ն էր, նաեւ 1590 թուի «Գանձարան»ը, հինգ «Մաշտոց»ներ 16-րդ դարէն, եւ մեծ թիւով «Մեկնութիւններ», այսինքն քարոզներ Ս. Գրիգորի այլազան գործերուն վերաբերեալ՝ յանունէն բոլորին հեղինակները լիշուած: Ցուցակագրուած տեսայ նաեւ Յակոբ Նալեան Պատրիարքի, Սիմէոն Կաթողիկոս Երեւանցիի, Պետրոս Աղամալեան եւ Գէորգ Զմիւռնացի եպիսկոպոսներուն քարոզագիրքերը, եւ բոլորին գլուխը եղող Միխիթար Գօշի «Դատաստանագիրք»ը, «Կանոն Կիլիկիայի Աղեքսանդրացոյց», «Կանոնք Ոսկեբերանի», Գրիգոր Տաթեւացիի «Գիրք Հարցմանց»ը որ այս ձեռագիրն մէջ 10 հատորի բաժնուած է, ինչպէս կը ստուգէ Յակոբ Թովմեան:

Դաւանաբանական եւ Պատմագրական

Արմաշի ձեռագիրներուն մէջ կը գտնուէին երկու օրինակ Մովսէս Խորենացիի «Հայոց Պատմութիւն»էն, որոնք բարեբախտաբար ուսումնասիրուած էին Մանուկ Աբեղեանի եւ Սէթ Յարութիւնեանի կողմէ եւ հրատարակուած 1913 թուին: «Ցուցակ»ին հեղինակը պատմագրական այլ երկեր եւս կը նշէ որոնք սակայն չէին կարդացուած պատմագէտներէ, ինչպէս կատարուած էր Խորենացիի պարագային: Կային նաեւ իմաստասիրական գործեր որոնք անկասկած մեծ արժէք կը ներկայացնէին բանասիրութեան, ինչպէս Անանիա Շիրակացիի «Լուսանցոյց»ը որուն մասին գաղափար իսկ չունինք որքան գիտեմ, Յակոբ Ղրիմեցիի երեք գործերը՝ «Մեկնութիւն տոմարի», «Յաղագս տոմարական մակարութեան», եւ «Պատմառ հայոց տոմարին» որոնց մէջ Ղրիմեցի

գանազան ազգերու «եօթներեակը» եւ «վերագիրը» գտնելու իբր աղբիւր կը լիշէ հռչակաւոր Յովհաննէս Սարկաւազ վարդապետին գործը:

Այս բոլորէն բացի «Ցուցակ»ին մէջ կան նաեւ բժշկական, գիտական, լեզուական եւ երաժշտական կորսուած ձեռագիրներ: Երանի թէ անոնք գէթ պատմագէտներու ձեռքէն անցնէին, իմ բազմաթիւն եւ նոյնիսկ հրատարակուէին: Կասկած չկայ որ եթէ ահաւոր չարիքը չպատահէր եւ Արմաշն ու արմաշականներ պահպանէին մնային, այդ ձեռագիրները մեր ուսեալ հոգեւորականներուն հոգածու ձեռքերուն մէջ պիտի կենդանանային, ու մենք Հայ Եկեղեցիին փառքը կազմող այդ սրբութիւններուն տէրը պիտի ըլլայինք:

Հագաստունի 33 Ձեռագիրները Արմաշական ուսեալ սերունդի միաբաններէն Պատկ. Վրդ.

Տէր Խորենեան որ երիտասարդ տարիքին նահատակուեցաւ Խարբերդի իր առաջնորդական պաշտօնին վրայ, ուսումնասիրած է Հագաստունի Ս. Կարապետ վանքի 33 ձեռագիրները: Դպրեվանքի 25-ամեակի «Յուշամատեան»ին մէջ, էջ 264-286, գրած է շահեկան ուսումնասիրութիւն մը այդ մատեաններուն մասին, զանոնք ցուցակագրելով, թուականով, գրիչին եւ հովանաւորին անուններով ու բովանդակութեամբ: Պատկ. Վրդ. վարդապետ 1914 Փետրուար 22-ին պատրաստած էր ցուցակը երբ Մեմուրէթ-ուլ-Ազիզի (Խարբերդի) թեմին առաջնորդն էր:

Հագաստուն, երբեմն գրուած նաեւ Հանգաստուն, Խորհեան գաւառի հոգեւոր կեդրոններէն մին եղած է, էր գրուածէն հարաւ, Քղի քաղաքի հիւսիսը «Առիւծ լերան գագաթը՝ քաղաքէն մէկուկէս ժամ հեռաւորութեամբ»: Հոս եւս ցուցակը կայ եւ սակայն ձեռագիրներ չկան, ըստ հետեւեալին:

- 13 Աւետարաններ 1547-1664թ
- 6 Մաշտոցներ 1682-1703
- 1 Խորհրդատետր 1786
- 2 Ճառերնախերներ 1688-1702
- 5 Յայտնաւորքներ 1682-1702
- 4 Ճառոցներ 1576-1702
- 1 Ժամագիրք-Տօնացոյց 1750
- Տօնացոյց մը 1750

Ընթերցողը պիտի հարցնէ թէ ո՞վ լսած էր Հագաստուն անձանօթ անունը եւ այնտեղ գտնուող Սուրբ Կարապետի վանքը իր ձեռագիրներով: Ահա արմաշական վարդապետ մը, Խարբերդէն բարբարոսաբար քլուած եւ նահատակուած, մեզի հասցուցած է պատարիկ այդ ցուցակը մեր անգին մշակութիւն:

Հայց. Եկեղեցւոյ Գանատայի Թեմի Յայտարարութիւնը ՀԲԸՄ-ի Թորոնթոյի Կալուածի Գնման Մասին

Այսու, Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գանատայի թեմը մեծ ուրախութեամբ կը յայտարարէ Եկեղեցւոյ իր գաւակներուն եւ համայն թորոնթոյիութեան, որ ի գործ դնելով 29 Յունուար 2019-ին վաճառքի դրուած Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան կալուածի գնման առաջին իր իրաւունքը, 28 Փետրուար 2019-ին Armen Ontario-էն գնեց ՀԲԸՄ-ի կալուածը, որ կը գտնուի 930 Progress Avenue-ի վրայ, հանդիսանալով սոյն կալուածի օրինական տէրը:

Այս առթիւ, Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գանատայի Թեմը շնորհակալութիւն կը յայտնէ գանատայի համայնքին ընդհանրապէս, եւ Թորոնթոյի Ար. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ համայնքի գաւակներուն՝ յատկապէս, վերջին չորս ամիսներու ընթացքին իրենց անվերապահ դիրքորոշումին եւ ցուցաբերած բարոյական աջակցութեան համար: Յաղթահարելով բոլոր խոչընդոտները, իրականութիւն դարձուցին վերոյիշեալ կալուածը գնելու առաջին մեր իրաւունքը:

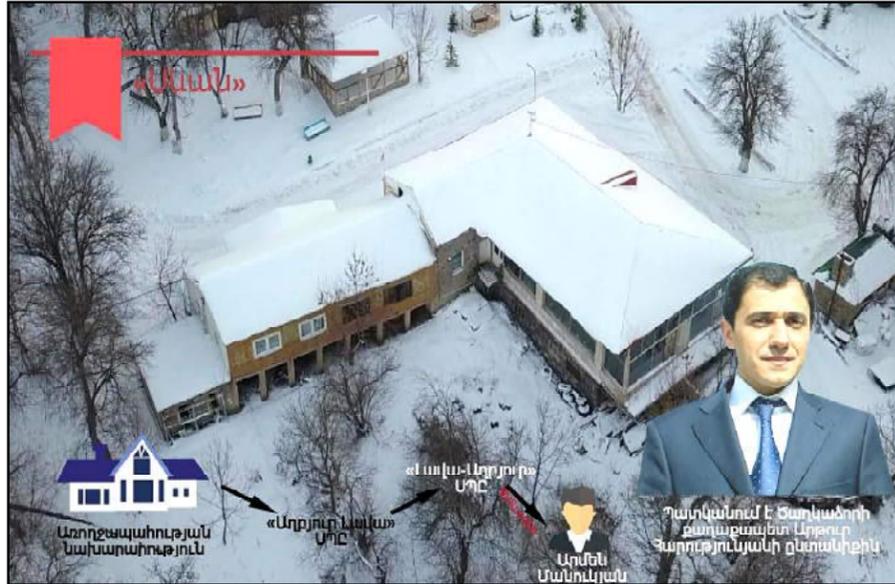
Սոյն կալուածի պատմական այս ձեռքբերումը հարթակ կը հանդիսանայ երիտասարդ մեր սերունդին հետեւելու իրենց նախորդներու ուղիէն եւ իրականացնելու մեր երազներ յետագայ սերունդներուն համար, բաւարարելու մեր համայնքի համար անհրաժեշտ եւ կարեւոր նկատուող պահանջները:

Արդ, Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Գանատայի Թեմը մեծապէս կը գնահատէ անվերապահ նուիրումը եւ ցուցաբերած աշխատանքը Գանատայից Թեմի Փոխ Առաջնորդ եւ Ար. Երրորդութիւն Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ՝ Արժ. Տէր Զարեհ Աւագ Բեյ, Զարգարեանի եւ այս առթիւ կազմուած յատուկ անձնակազմի անդամներուն՝ Օհան Օհաննեսեանի, Ժագ Ստեփանեանի, Ռոզին Իմաստունեանի եւ Արա Պոյաճեանի:

ԹԵՄԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ,
Հայց. Առաք. Սուրբ Եկեղեցւոյ Գանատայից Թեմի
ԿԱԼՈՒԾՈՅ ԱՄԱՆԴԱԿԱՆ ՄԱՐՏԻՆ,
Հայց. Առաք. Սուրբ Եկեղեցւոյ Գանատայից Թեմի
ԾԽԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ,
Սուրբ Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ
1 Մարտ, 2019, Թորոնթո

Ծաղկածորի Պիոներական ճամբարները Դարձել են Պաշտօնեաների ու Գործարարների Սեփականությունը

ՏԻՐԱՅՐ ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ, ՔՐԻՍՏԻՆԷ ԱՂԱԼԱՐԵԱՆ, ՍԱՐՈ ԲԱՂՎԱՍԱՐԵԱՆ (Շարունակուած նախորդ թիւէն)

«ՍԵԼԱՆ» Պիոներական ճամբար. «Աղբիւր» ճամբար

«ՍԵԼԱՆ» պիոներական ճամբարը դարձել է «աղբիւր» հանգստեան գօտի: «ՍԵԼԱՆ» պիոներական ճամբարը պատկանում էր առողջապահութեան նախարարութեանը եւ տեղակայուած էր փայտաշէն տնակներում: Ծաղկածորի քաղաքապետարանի տուեաններով՝ ճամբարի տեղում ստեղծուել է «Աղբիւր» հանգստեան տունը, որտեղ իրենց հանգիստն են անցկացնում զոհուած ազատամարտիկների եւ սոցիալապէս անապահով ընտանիքների երեխաները:

«Աղբիւր» ճամբարի սեփականատէրը Ծաղկածորի քաղաքապետ Արթուր Յարութիւնեանն է: Շահագործում է «Աղբիւր Լաւաջ» Սպր-ն, որի սեփականատէրը, ըստ ընկերութիւնների գրանցման պետական ռեգիստրի տուեանների, դահուկային սպորտի ֆեդերացիայի փոխնախագահ Լեւիկ Յարութիւնեանն է: Վերջինս 2015 թ. մահացել է: Սակայն պետութեանը 3 տարի անց փոփոխութիւններ չեն կատարուել: Հանգուցեալ Լեւիկ Յարութիւնեանը նաեւ շարունակում է մնալ ընկերութեան տնօրէն: Ծաղկածորի քաղաքապետ Արթուր Յարութիւնեանը «հետք»-ի հետ գրոյցում ասաց, որ ճամբարն այսօր շահագործող ընկերութիւնը փոքր-ինչ անուանափոխուած է եւ կոչուել է «լաւաճաղբիւր» սպր: Այն պատկանում է իր ընտանիքին՝ կնոջը, իրեն եւ քրոջը: Նրա խօսքով՝ վերջին երկուսն են շահագործում ճամբարը: «լաւաճաղբիւր» սպր-ի հիմնադիրը, պետութեան տուեաններով, Արմէն Ռոմենի Մանուկեանն է, որը Ծաղկածորի քաղաքապետի քրոջ ամուսինն է եւ ավագանու անդամ:

«Ալիք» պիոներական ճամբար. «Ալիք» հիւրանոց

4 քարաշէն մասնաշէնքում տեղակայուած «Ալիք» պիոներական ճամբարի տեղում այժմ գործում է նոյնանուն հիւրանոցը: Ճամբարը պատկանել է ՀՀ կապի նախարարութեանը: Այն 1998 թ. մասնաւորեցուել է «կոճոռ-տէլեկոմ» ՓԲԸ-ին: Կառավարութեան որոշմամբ թոյլատրուել է «կոճոռ Տէլեկոմ»-ին գնել հանգստեան տունը: «Առաւօտ» օրաթերթն իր 2007 թ. հրատարակման մէջ անդրադարձել է «կոճոռ-տէլեկոմ» ՓԲԸ-ին՝ նշելով, որ այն Տրանսպորտի եւ կապի նախարարի տեղակալ Վրոյր Առաքելեանին է: Վրոյր Առաքելեանը 1997-1998 թթ. զբաղեցրել է ՀՀ կապի նախարարի խորհրդականի պաշտօնը, այսինքն՝ երբ մասնաւորեցման գործընթացն իրականացուել է, եղել է պաշտօնեայ: 2000-2005 թթ. Վրոյր Առաքելեանը «Հայփոստ» պետական ՓԲԸ գլխաւոր տնօրէնի պաշտօնն է զբաղեցրել, իսկ 2005-2009 թթ.՝ տրանսպորտի եւ կապի նախարարի տեղակալի: Այնուհետեւ տեղափոխուել է «Արմէնտել» ՓԲԸ: Կազաստրային գործի տուեանների համաձայն՝ 2005-ին ճամբարը գրանցուել է Սոֆիա Առաքելեանի անուամբ, որը Վրոյր Առաքելեանի դուստրն է: Մինչ օրս էլ «Ալիք» հիւրանոցի սեփականատէրը Սոֆիա Առաքելեանն է: Հիւրանոցի պաշտօնական կայքը յուշում է, որ ճամբարի տարածքում գործող ռեստորանը

վերջինիս անուամբ է՝ «Սոֆիա»:

Ճամբարի սեփականատէր Սոֆիա Առաքելեանը 2011-2017 թուականներին գոյքահարկ չի վճարել, որի համար Ծաղկածորի քաղաքապետարանը վարչական վարույթ է սկսել: Ծաղկածորի քաղաքապետարանը դատի է տուել Սոֆիային՝ պահանջելով վճարել 1 մլն 22 հազար դրամ գոյքահարկը, սակայն պարտուել է. հայցը մերժուել է:

Ի դէպ, «կոճոռտէլեկոմ» ՓԲԸ-ի տնօրէնն է ասպետ Մուսայէլեանը, որն իր ֆէյսբուքեան էջում նշել է, որ աշխատում է Հանրային ծառայութիւնները կարգաւորող յանձնաժողովում: Ֆէյսբուքեան իր էջում ակտիւորէն տարածում է «Ալիք» հիւրանոցի գովազդը:

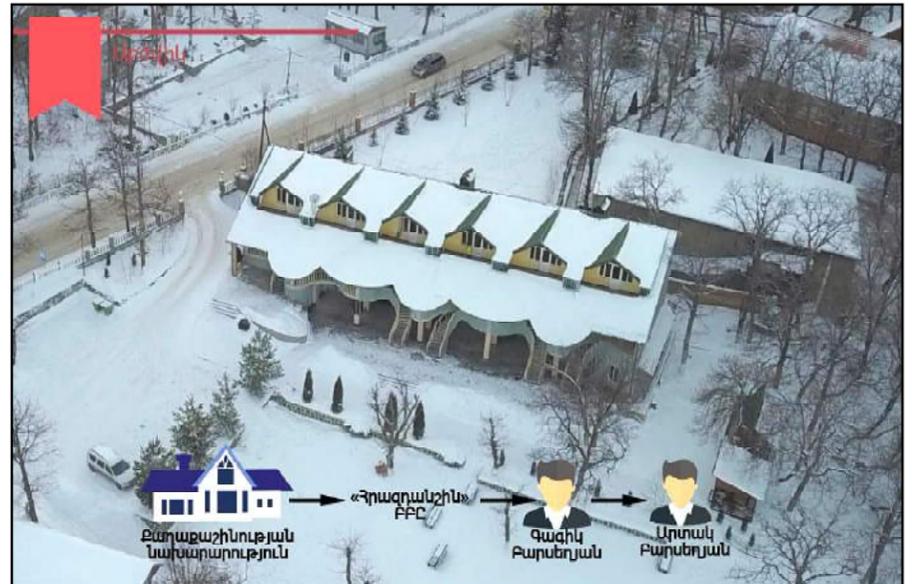

«Գարուն» պիոներական ճամբար. «Ռոսիայ» հիւրանոց

ՀՀ առեւտրի նախարարութեանը պատկանող «գարուն» պիոներական ճամբարը տեղակայուած էր քարից եւ փայտից կառուցուած շինութիւններում: Դրանց տեղում այսօր գործում է Ծաղկածորի «Ղոսիայ» հիւրանոցը: 2000 թ. կառավարութեան որոշմամբ «Հայաստան-սարքավորում» փորձարտադրական կոմբինատի «գարուն» ճամբարը ներառուել է մասնաւորեցուող պետական գոյքի ցանկում: Նոյն տարում ճամբարի գոյքը վարձակալելու իրաւունք է ստացել «Կոտայքառապայ» ՊԲԸ-ն: 2001 թ. արդէն ճամբարը մասնավորեցվել է: Գոյքի առաւելագոյն գին սահմանուել էր մօտ 8 մլն դրամ, իսկ նուազագոյնը՝ 6 մլն: Ճամբարը գնել է Գագիկ Ներսիսեանը, որից յետոյ այն վաճառուել է Յարութիւն Բերբերեանին, ապա գոյքը դարձել է «Ծաղկածորի գարուն հիւրանոց» Սպր-ի սեփականութիւնը:

«Ռոսիայ» հիւրանոցը շահագործող ընկերուեան սեփականատէրերը երեք եղբայրներ են՝ Աշոտ, Արամ, Արմէն Նահապետեանները եւ Յարութիւն Բերբերեանը, իւրաքանչիւրը՝ 25% բաժնեմասով: Նահապետեան եղբայրները նաեւ «Նիկո» խանութների ցանցի սեփականատէրերն են:

Աշոտ Նահապետեանը ԱԺ նախկին պատգամաւոր Աշոտ Արսենեանի գործընկերն է եղել՝ միասին Ջերմուկում հիմնադրել են «Ջերմուկի նոր կեանք» առողջարան Սպր-ն: Յարութիւն Բերբերեանի մասին տեղեկութիւններ չկան:

«Արծուիկ» պիոներական ճամբար. «Արծուիկ» հիւրանոց

«Արծուիկ» պիոներական ճամբարը պատկանել է արդարադատուեան եւ քաղաքաշինուեան նախարարութեանը: Ճամբարը տեղակայուած էր փայտաշէն տնակներում: Այժմ ճամբարը վերածուել է հիւրանոցի: 1997թ. սեփականաշնորհման պայմանագրի հիման վրայ այն դարձել է «Հրազդանշին» ԲԲԸ-ի սեփականութիւնը: 2004 թուականին ճամբարը վաճառուել է Արարատ քաղաքի բնակիչ Գագիկ Բարսեղեանին, որը 2008-ին այն վաճառել է իր եղբորը՝ Արտակ Բարսեղեանին: «Արծուիկ» հիւրանոցը շահագործում է «արծարսոյ» Սպր-ն: Ընկերուեան հիմնադիրներն են Արտակ Բարսեղեանն ու ՌԴ քաղաքացի Եւգենի Թոփեանը:

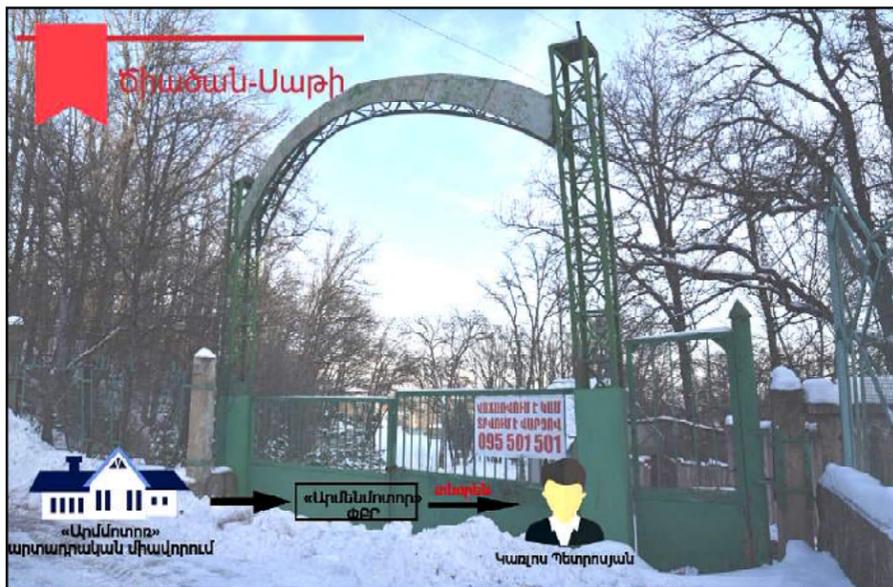
Ծաղկածորի Պիոներական ճամբարները Դարձել են Պաշտօնեաների ու Գործարարների Սեփականությունը

«Մեքուպ Մաշտոց» պիոներական ճամբար. Սուքիասեան ընտանիքի անձնական «Նոյ» հանգստեան տուն

«Արարատ» ցեմենտ-շիֆերի գործարանին պատկանող «Մեքուպ Մաշտոց» անուանումով պիոներական ճամբարն իր շէնք-շինութիւններով ամենամեծն է եղել Ծաղկածորում: Ծամբարը տեղակայուած է եղել 5 քարաշէն մասնաշէնքերում: Ծամբարի տարածքում այժմ գործում է «Նոյ» հանգստեան տունը: Ծամբարի գոյքը երկու մասից է բաղկացած. մէկը՝ 2 հա մակերեսով, պատկանում է «ալմաքար» Սպը-ին, միւսը՝ 0.4 հա մակերեսով, պատկանում է «Մատակարարում» Սպը-ին: «ալմաքար» ընկերութիւնը ստեղծուել է Նուռնուսի քարերի մշակման բազայի հիման վրայ գործող «Հայմարմարգրանիտ» արտադրական միաւորման հիման վրայ: Հէնց այդ ընկերութիւնն էլ 1999 թ. մասնաւորեցման պայմանագրի հիման վրայ սեփականաշնորհել է ճամբարի հիմնական մասը:

Ծամբարի միւս մասն էլ գրանցուած է եղել որպէս ՀՀ Արդիւնաբերութեան եւ առեւտրի նախարարութեան «արարատցեմենտ» ՊԲԲ-ի սեփականութիւն: 2003 թ. պետական գոյքի մասնաւորեցման պայմանագրի հիման վրայ գոյքը դարձել է Տիգրան Չաքարեանի սեփականութիւնը, որը 2016 թ. վաճառուել է «մատակարարում» Սպը-ին: Այդ ընկերուեան մասին տուեալներ գրեթէ չկան: Գրանցուել է 2014-ին, միակ բաժնետէրը Հրազդանում գրանցուած Տիգրան Պետրոսեանն է: Մեզ յաջողուեց ճշտել, որ Տիգրան Պետրոսեանը վերահսկում է գոյքը, իսկ իրական սեփականատէրը ինչպէս ասում է Սուքիասեանի ընտանիքն է: Մեր այցելութեան պահին հանգստեան տանն էր Սարիբեկ Սուքիասեանը: Տեղացիներից պարզեցինք, որ հանգստեան տունը բացառապէս Սուքիասեանների ընտանեկան հանգստի համար է, նախատեսուած եւ օտար հիւրեր չի ընդունում:

«Ծիածան» պիոներական ճամբար. «Սաթի» հանգստեան տուն

Փայտից եւ քարից կառուցուած տնակներում էր տեղակայուած Երեւանի «արմնոտոր» արտադրական միաւորմանը պատկանող «Ծիածան» պիոներական ճամբարը: Այժմ ճամբարի շէնքում տեղակայուած է «Սաթի» հանգստեան տունը: Կառավարուեան 1999 թ. որոշման հիման վրայ ճամբարը մասնաւորեցուել է «արմէնմոտոր» Փբը-ին: Մինչ օրս այն պատկանում է նշված Փբը-ին:

«Սաթի» հանգստեան տունը բացուել է 2009 թ. Օգոստոսին: Այն երկյարկանի շինութիւն է, առաջին յարկում ճաշարանն է՝ նախատեսուած 50 հոգու համար:

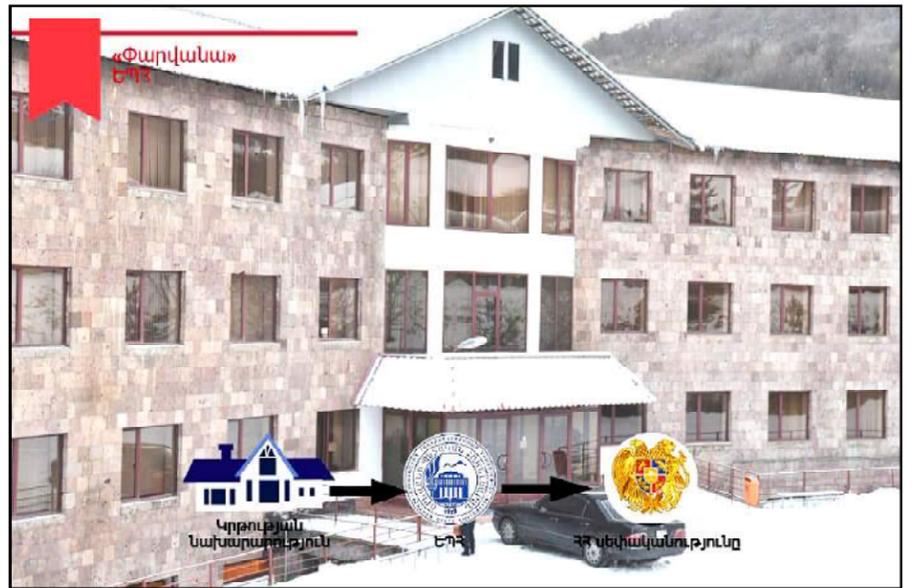
Հանգստեան տան գործունէութեանը հետեւել է «Արմէնմոտոր» Փբը-ի տնօրէն Կապու Պետրոսեանը, որը, սակայն, յետագայում վարձակալուեան է տվել տարբեր շահագործողների, իսկ վերջին տարիներին «Սաթի»-ն չի գործել: Հանգստեան տունն այսօր վաճառքի է հանուած:

«Պատանի տուրիստների բազա» պիոներական ճամբար. «Ալվայ» հիւրանոց

Կրթութեան եւ գիտութեան նախարարութեանը պատկանող «Պատանի տուրիստների բազա» ճամբարը տեղակայուած էր փայտաշէն տնակներում: Ծամբարի տեղում այսօր գործում է «Ալվայ» հիւրանոցը: Ծամբարը 2001-ին դարձել է Ծաղկածոր համայնքի սեփականութիւնը, որից յետոյ 2002 թ. այն վաճառուել է Ծաղկածորի բնակիչներ Հրանտ Միրզոյեանին եւ Նուրի Լիւկանին: Մինչ դա Հրանտ Միրզոյեանն արդէն 2000 թ. ստեղծել էր «Հոթել Ալվա» Սպը-ն, որն էլ այսօր շահագործում է նոյնանուն հիւրանոցը: Հիւրանոցի տարածքը 6 հա է: «Հոթել Ալվա» Սպը-ի հիմնադիրը Հրանտ Միրզոյեանն է՝ Ծաղկածորի նախկին քաղաքապետ Գարուն Միրզոյեանի եղբայրը: Ծամբարն էլ Գարուն Միրզոյեանն իր եղբորն է վաճառուել, երբ զբաղեցնում էր քաղաքապետի պաշտօնը: Գարուն Միրզոյեանը, յիշեցնենք, պաշտօնավարել է 1999-ից մինչեւ 2012 թուականը:

Հրանտ Միրզոյեանը նաեւ ԵՊՀ հանգստեան տան տնօրէնն է: Խորհրդային տարիներին այս երկու ճամբարները տնօրինել է Գարուն եւ Հրանտ Միրզոյեանների հայրը: Յետագայում Միրզոյեանները կարողացել են սեփականաշնորհել միայն «պատանի տուրիստների բազա»-ն:

«Փարուանայ» պիոներական ճամբար. ԵՊՀ հանգստեան տուն

Կրթութեան նախարարութեանը պատկանած «Փարուանայ» պիոներական ճամբարը տեղակայուած է եղել փայտաշէն կառուցներում: Ծամբարի տեղում այսօր գործում է Երեւանի պետական համալսարանի հանգստեան տունը: Ծամբարը 2004 թ. գրանցուել է որպէս ԵՊՀ-ի սեփականութիւնը, իսկ 2015 թ. դարձել է Հայաստանի Հանրապետութեան սեփականութիւնը: Առաջին հայեցքից թւում էր, թէ այն նախատեսուած է բացառապէս ԵՊՀ ուսանողների կամ դասախօսական կազմի յանգստի համար, սակայն ԵՊՀ հանգստեան տունը առաջարկում է նաեւ հիւրանոցային ծառայութիւններ օտարներին:

«Ձուարթնոց» ճամբար. «Ձուարթնոց» Հանգստի տուն եւ ուսանողական բազա

«Երեւանի Հայ էլեկտրոշարժիչ» արտադրական միաւորմանը պատկանող «զվարթնոց» պիոներական ճամբարը տեղակայուած է եղել 4 քարաշէն մասնաշէնքերում: Այժմ ճամբարի մասնաշէնքերից երկուսում տեղակայուած է Վ. Բրիւսովի անուն պետական լեզուաբանական համալսարանի ուսանողական բազան, մյուսում՝ «Ձուարթնոց» յանգստի տունը, միւս մասն էլ պատկանում է անհատի: Կադաստրային գործում ճամբարի սեփականաշնորհման մասին տեղեկութիւններ չկան: Պարզ է հետեւեալը՝ ճամբարի տարածքն ամբողջութեամբ 2000-ականներին

Տնաշէն, Ստայնուփին Պետք է Փոխուի, Ստայնուփին Ե...

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Կէսօրից յետոյ էր երեքից-չորսի մօտերը, օրը Հիզաբլի փետրուարի 14, մինչեւ այդ ժամ երկինքը թուխ ամպերով ծածկուած գիշերուանից անձրեւել էր մերթ դանդաղ ծառի սողարթից թափուող շիթերի պէս, մերթ էլ յորդ վարարուն, 2019-ը անձրեւների առատութեամբ է շարունակուում հակառակ նախկին տարիների անգոհ տեղումներին, Լոս Անջելեսում անտառային ցամաք տարածքներ ճարակ դարձան ահաւոր հրդէհների պատճառելով մեծ վնասներ:

Իմ ապրած քաղաքամասի տարածութեամբ երկինքում ջինջ լաջուարդէ արեւի շողեր էին երեւացել, որոշեցի անից դուրս գալ, ցուրտ էր, սակայն տաք բաճկոնով հաճելի էր, քայլերս ուղղեցի դէպի մօտակայքում գտնուող Starbucks առաջի օրուայ հայ մարդկանց հանդիպելու եւ սուրճ խմելու: Երէկուայ հանդիպումը նրանց հետ առաջին անգամ իմ ցանութեամբ եղաւ միանալով նրանց ընկերական սեղանի շուրջը, իմ հետ դարձանք չորս: Նրանք հայրենադարձներ, հայրենիքում քսան տարուց աւելի ապրելուց յետոյ արտագաղթել էին դէպի Ամերիկա, ուրախ էի, որ մենակութիւնը յաղթահարելով ժամանակ կ'անցնեմ նրանց հետ, գրեթէ համատարիք մարդիկ էինք, դուրսը ցուրտ, իսկ սրճարանի սրահում օդամղիչները ջերմութիւն էին սփռում յաճախորդներին, մենք հանգիստ ու խաղաղ աթոռներին թիկնած մտերմիկ գրոց էինք անում ոչ թէ գուարճացնող նիւթերի, այլ՝ հայրենիքի եւ Միջին Արեւելքի իրադարձութիւնների շուրջ իւրաքանչիւրը ազատօրէն արտայայտելով մտքեր: Մտքումս պահած գլխաւոր նիւթերից չիշուեմ եմ սրանք, կարելի է մտքերից մէկնումէկի հետ համաձայն չլինեմ, սակայն չի կարելի ասուած խօսքերը անտեսել կամ չներկայացնել:

-Թաւշեայ յեղափոխութեան Նիկոլ Փաշինեանը այնքան էլ ինքը չէ, այլ հիւսիսափայլի հաւանութեամբ պիտի լինի ներքին եւ արտաքին քաղաքականութիւնը վարելու համար:

-Հայաստանի ներկայ բնակչութեան թուաքանակը, Արցախի արցը, երկիր շրջապատումն ու տնտեսական վիճակը ինքնաբերաբար պահում են կապանքների մէջ, եւքը ազգային քաղաքականութեան շահերի որդեգրումն է Սփիւռքի հետ եղբայրաբար, սուսուփուս, առանց շեփորահարելու դէպի բնակչութեան աճ, տնտեսութեան բարգաւաճում ու հզօրացում:

-Թուսական քաղաքականութիւնը էն ցարերից սկսեալ մինչեւ մեր օրերը հայերի օգտին չի եղել, թրքաքամակ դիւանագիտութիւնը Հայաստան երկրից տարածքներ կտրելով գիշել է թուրքերին եւ վրացիներին, շարունակ հայերին խեղճացրել են:

-Հայերը իրենց ռուսամոլութեան քաղաքականութիւնից արժանիօրէն չեն վարձատրուել, այլ այս հոգեվիճակը շարունակ օգտագործուել են օգտագործուում է ի շահ իրենց միահեծան քաղաքականութիւնը կողկասում:

-Հայ գիւնորների խմբակի առաջումը Պուտինի պահանջով

դէպի Սուրիա յոռետեսութեան հացացքով է դիտուում:

Սեղանի շուրջը բոլորած ազատ ու անկաշկանդ խօսակցութիւն էր գնում մեզ ու հերթական առանց բղաւորի ու վէճի իւրաքանչիւր անձ իր տեսակէտն ու մտքերը արծարծելով: Կարծես սովորում ենք մէկս միւսին տեսակէտը յարգել եւ ուշադրութիւն դարձնել, այսպիսի մթնոլորտում են մտքերը զարգանում եւ կառուցողական աշխատանք տարուում:

Սեղանի ջերմ խօսակցութեան ընթացքում ինձ անծանօթ տղաներից մէկը այդ ժամանակ միացել էր մեզ դառնալով հինգ հոգի, նա լսել էր ասուած մտքերը, նա մէջ ընկնելով ընդհատեց մեզ հանդարտ ու ինքնավստահ մեր ուշադրութիւնը գրաւելով իր շուրջ:

-Այն ինչ ասում էք ճշմարտութիւն է, սակայն չի կարելի ամէն ինչ բարդել օտարների վրայ մեր իշխանաւորները ի պղծանէ ցարերի ժամանակից մինչեւ Սովէտի կազմուելն ու դեկավարելը, նաեւ երեք նախագահների ժամանակաշրջանում, մերոնք ստրկամտաբար կատարել եւ ենթարկուել են կենտրոնից եկած հրամաններին եւ ժողովրդին էլ այդ հոգեբանութեամբ դաստիարակել, քանի Հայաստանը այդ մտայնութեամբ է առաջնորդուում դժուար կը լինի հզօրացման ճամբէն, մտայնութիւն պիտի փոխուի եղբայր, հայրենասիրութիւնը, ազգասիրութիւնը եւ երկրի շահը պէտք է ամէն ինչից բարձր դասել աշխատասիրութեամբ եւ նուիրութեամբ, այս ժամանակ է, որ մենք կամաց-կամաց մեր երազանքներին կը մօտենանք:

Ես շատ հաւանեցի այս մարդու մտքերը եւ ասածը, ծափ տուցի եւ գնահատեցի: Առաջին անգամս էր նրան հանդիպում էի, նա էլ մեր հայաստանցի արտագաղթողներից էր:

Որ կողմ որ դառնում ենք հայաստանցի գաղթողներ ենք տեսնում, բազմաթիւ պատճառներ կան, որոնցից կարեւորագոյնին անդրադարձաւ սեղանի շուրջ նստածներից մէկը:

-Սովետի ժամանակ եւ անկախութեան իշխանաւորների օրօք Հայաստանում ապրուստ չեմ ունեցել, հոգեկան հանգստութիւն չեմ ունեցել, ճիշտ ու ճշմարիտ կեանք գոյութիւն չունէր, այստեղ Ամերիկա գալով սկսել եմ մարդավարի ապրել կարգ ու կանոնի օրէնքների ներքոյ, Աստուծով Թաւշեայ Յեղափոխութիւնը երկիրը կը սարքի երկիր դրսի հայերին գրաւելով դէպի իրենց երկիրը վեադառնան:

Այս անգամ իմ գնալը սրճարան այն նպատակով եղաւ, որ երէկուայ տղաներին հանդիպեմ, փնտռելով ոչ մէկին գտայ ներկայ, ուստի առանց սուրճ խմելու հեռացայ ճամբաս ուղղելով դէպի մի քիչ վերեւում MCDONALD'S ճաշարան այնտեղ սուրճ խմելու համար: Այստեղ հանդիպեցի մի հայի հետ սնունդ գնելու շարքում: Նա ինձ շուար կանգնած վիճակում տեսնելով մօտեցաւ ասելով:

-Գուցէ օգնութեան կարիք ունենա անգլերէն խօսելու համար:

-Շնորհակալ եմ, կարող եմ իմ անգլերէնով էլը ցեխից հանել, մտածում եմ սուրճ խմե՞մ, թէ՛ ոչ: Սուրճս առայ եւ ուղղուցի

ՍԼԱՔՆԵՐ (5) Ջրաբաշխ Ծորակն Ու Ամբարտաւանութիւնը

ԿՈՍՍ ՍԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Թէեւ վերջին յօդուածիս «Զրոյց ընթերցող բարեկամիս Յակոբին հետ» («Մասիս», Շաբաթ, փետրուար 16, 2019), եւ թէեւ անոր նախորդող յօդուածներուն մէջ կեդրոնացումս եղած է «այս ճամբան պապուս ճամբան է»-ի հիւանդ մտածելակերպով առաջնորդուող վարորդներու եւ հետիոտն անցորդներու կամայ թէ ակամայ գործած սխալները նշել, յուսալով որ ինչ որ տեղ, ինչ որ բան կը փոխուի մեր վարուելակերպին մէջ ու դարձեալ գոնէ որոշ չափով կը բարելաւուի Հայ համայնքին անունը, ինչպէս որ էր անցեալին...:

Շատ հաւանաբար ոմանք առարկեն որ միայն հայերը չեն այդ մտածելակերպով առաջնորդուողները: «Հապա միւսները»: Ճիշդ է. միայն մերիները չեն, մանաւանդ որովհետեւ միայն մերիները չեն այս երկրագունտին բնակիչները...: Բայց մենք պարտաւոր ենք որպէս օրինակ ծառայել «ուրիշներուն, որովհետեւ մենք տարբեր ենք»: Բոլորս ալ գիտենք եւ ամէն առիթ օգտագործելով, տեղի-անտեղի, թուփակի նման կը կրկնենք որ «մենք առաջին քրիստոնեաներն ենք», «մեր մշակույթը լաւագոյնն է», «երբ մենք Աստուածաշունչը կը թարգմանէինք իրենք ծառերու վրայ կ'ապրէին», «մենք ինչ-ինչ մեծութիւններ տուած ենք մարդկութեան», եւայլն: Եթէ այդ բոլորը կ'ընդունինք եւ անոնցմով կը հպարտատանք ուրեմն պէտք է նաեւ ընդունինք որ այդ արտայայտութիւնները ոչ թէ միայն մեզի կը պարտաւորեն մեր կեանքն ու նիստուկայցը վարել այդ առաւելութիւններուն համաձայն, այլեւ այդ բոլորը կը դառնան անիմաստ եթէ մենք չկարենանք մեր կենցաղով ապացուցել որ մենք արժանաւոր ժառանգորդներն ենք այդ արժանիքներուն:

Եսակեդրոն հիւանդագին մտածելակերպին օրինակներէն մէկն ալ այսօրուան նիւթն է եւ ինքնաշարժը ջրաբաշխ ծորակին («Փայր հայտընթ») ին կողքը

կանգառելը եւ այդ ծորակը ամբողջովին ծածկելով բովանդակ թաղամասի մը բնակչութեան կեանքը վտանգելը: Ահա թէ ինչպէս: Հակառակ անոր որ խեղճ շուններուն անունը ելեր է իբրեւ այդ ծորակները ատողներ եւ այդ իսկ պատճառով այդ ծորակներուն վրայ միգրողներ, իրականութեան մէջ մեծ է թիւը մեր այն վարորդներուն, որոնք այդ ջրաբաշխ ծորակները իրենց ինքնաշարժով ծածկելով ցոյց կուտան թէ իրենք ինչքան կ'ատեն մարդոց: Չեն գիտակցիր որ նախ առնուազն 80 տոլար պիտի տուգանուին այդ արարքին համար. բայց աւելիեւ մտահոգիչը այն է, որ կամ կ'անգիտանան եւ կամ եւ իրենց «վէճը չի» որ ծորակը ծածկելով իրենք արգելք կը հանդիսանան հրշէջներու աշխատանքին եւ կամ շտապ օգնութեան անձնակազմին, որոնք պէտք է բոլոր միջոցները ունենան մէկ վայրկեան առաջ գործի անցնելու փրկելու համար մարդոց կեանքերը եւ կամ եւ մարելու կրակը:

Ոմանք ալ ճարպիկութիւն կը համարեն այդ օրէնքը խախտելը, արդարանալով որ «ուրիշ տեղ չկար», երբեմն ալ «մոռնաթ գալ»ով իրենց հիւր գացած տան բնակիչներուն վրայ, որ «ձեր փողոցը միշտ խճողուած է. մարդ կը շուարի օթոն ուր փարք ընէ»:

Նման ճարպիկ-ամբարտաւաններուն գողւածացման կարգով պէտք է չիշեցնել, որ հրդէհի պարագային հրշէջներուն «վէճը չի» թէ որ ճարպիկին ինքնաշարժն է ջրաբաշխ ծորակին գործածութիւնը խանգարողը. անոնք, պատասխանատուութեան գիտակցութեամբ եւ օրէնքին արժանութեամբ իրաւունք ունին շատ հանգիստ կերպով փշրելու ճարպիկ-ամբարտաւանին ինքնաշարժին պատուհանները, որպէսզի կարելի եղած արագութեամբ մարեն կրակը եւ փրկեն վտանգուած բնակիչներուն կեանքերը:

Ճարպիկութիւն չէեւ սեփական քմահաճոյքին համար մարդոց կեանքն ու ունեցուածքը վտանգելը: »Աննորմալութիւն է»:

Յաջորդիւ «Դրութեան Մէջ Մտնող» Բժիշկը)

ԿԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104

(626) 797-7680

Ընտանիքը Ձեր Անրոցն է, որ Անհրաժեշտ է Մշտապես Պաշտպանել Օտարներու Ներխուժումներէն

Ընտանիքը սրբազան շրջան է, ձեր ամրոցը, որ անհրաժեշտ է մշտապես պաշտպանել օտարներու մշտական ներխուժումներէն:

Ամուսինը եւ կինը պէտք է ըլլան ամէն ինչ մէկը միւսին համար:

Կինը պէտք չէ ամուսինէն պահէ որեւէ գաղտնիք, որմով ան կը կիսուի ուրիշներու հետ, հաւասարապէս ամուսինը պէտք չէ գաղտնիք ունենայ կնոջմէ:

Կնոջ սրտին մէջ պէտք է թաղուած ըլլան ամուսինին թերութիւնները, իսկ ամուսինի սրտին մէջ՝ կնոջ թերութիւնները:

Ամուսինները երբեք պէտք չէ իրենք իրենց թող տան այնպիսի կատակներ, որոնք կրնան վիրաւորել միւսին զգացմունք ներք:

Ընտանիքը սրբազան վայր է, երկնքի խորհրդանիշը, հայելի, որուն մէջ մենք կը տեսնենք մեր արտացոլանքը:

Երջանկութեամբ մի հպարտանար ուրիշներուն առջեւ:

Ընկերներդ եւ ծանօթներդ պէտք չէ խառնուին ձեր ընտանե-

կան կեանքին:

Ամուսինները պէտք է հաստատապէս համոզուած ըլլան, որ իրենք ամբողջովին կը պատկանին մէկը միւսին, որ անոնց կու տայ ազատութեան, հանգիստի եւ վստահութեան զգացողութիւն:

Հետեւեցէք, որ անհամաձայնութեան ոգին չթափանցէ ընտանիք:

Եթէ դուք ձգտիք միասնութեան, ուստի անհամաձայնութիւնները պիտի վերացուին եւ ընտանիքի մէջ կրկին պիտի տիրէ սէրը:

Ամուսինը եւ կինը պէտք է չիշեն, որ կրնան առաջ երթալ՝ չդատապարտելով իրենց դժբախտ կեանքի՝ ծագած տարածաշրջաններու պատճառով:

Պաշտպանեցէք ձեր տունը եւ ձեր յարաբերութիւնները չար ուժերէն: Չար ուժերը մեր կեանք կու գան մարդոց միջոցով, եւ մենք ենք, որ կ'արտօսենք անոնց մուտքը: Զբաղեցէք ձեզմով, զարգացէք, աշխատեցէք ձեր վրայ, դարձէք դարպասներ, որոնց միջոցով ձեր կեանք պիտի մտնէ իմաստութիւնը, բարութիւնը եւ երջանկութիւնը:

Չմոռցուող Խորհուրդներ՝ Հիանալի Յիշողութիւն Ունենալու Համար

1) Մոռցիր այն ամէնը, ինչ սորված ես: Ինչ է ամէն ինչ չիշելու չափանիշ համարուող միջոցը՝ գոց սորվելը: Կրկնել միւսին քան իրենը կրկին ու կրկին: Պատկերացուր, որ վերադարձած ես դպրոց ու գրատխտակի մօտ կանգնած՝ պէտք է բանաստեղծութիւնը գոց ըսես: Եթէ տող մը մոռնաս, իրար պիտի անցնիս: Ոեւէ մէկը որեւէ բառ չիշեցնելով՝ պիտի շարունակես անգիր ըսել, որ կը նշանակէ, որ այդ տողը առաջ ալ կը գտնուէր ուղեղիդ մէջ:

Անգիր ըսելու փոխարէն՝ պատկերացուր: Երբ կը փորձես որեւէ բան չիշել, քայլ սենեակին մէջ եւ կանգնելով՝ նկատէ որեւէ առարկայ, որ քեզ պիտի չիշեցնէ տուեալ միտքը կամ բառը: Սորվածը չիշելու համար մտքով կրկնէ անցած ճանապարհը եւ զխուռ մէջ պիտի արթնանայ այն ամէնը, ինչ կը պահանջուէր չիշել:

2) Անուններ ու դէմքեր: Անծանօթ դէմքը չիշելու համար անհրաժեշտ է ծանօթանալու ժամանակ անոր վրայ որեւէ տհաճ բան փնտռել. մեծ քիթ, սպի եւ այլն, այն ամէնը, ինչ այդ պահուն աչքի կը զարնէ: Ատիկա պիտի ըլլայ գաղտնաբառը: Դէմքով կարելի է կարգալ իւրա-

քանչիւր տեղեկութիւն: Օրինակ՝ մարդու անունը, որ կը չիշեցնէ տուեալ անունով նշանաւոր անձնաւորութիւն մը: Մտքիդ մէջ ֆիլմ ստեղծէ ու յաջորդ անգամ երբ հանդիպիս տուեալ մարդուն՝ պիտի չիշես զինք: 3) Ասացուածքներ: Բանաստեղծութիւնը չիշելու համար պէտք է իմբաւորել բառակապակցութիւնները՝ միաւորելով առաջին երկու տարբերակները:

Ենթադրենք, կը սորվիս բանաստեղծութիւն մը, որ այսպէս կը սկսի. «Սառնամանիք ու արեւ օրը հրաշալի է»: Այս տողերուն ժամանակ կանգնիր պատահանի մօտ, նայիր դուրս ու համարէ տողերը բացուող տեսարանին հետ: Եթէ կը համընկնի՝ այդպէս ալ չիշէ, եթէ չի համընկնի՝ դարձեալ պիտի չիշես, որովհետեւ սառնամանիքի մասին կարդացած ես ամառուան շոգին:

4) Թիւեր: Թիւերը վերացական հասկացողութիւն են: Թիւերը չիշելու համար հարկաւոր է երեւակայութեան մէջ անոնց նկարները կառուցել: Օրինակ՝ 11ը կարելի է պատկերացնել՝ AA, այբուբենի առաջին տառի կրկնութիւն, 24ը՝ BG, եւ այլն:

Արտայայտութիւններ, Որոնք Կը Բարձրացնեն Ձեր Ինքնագնահատականը՝ «Ինչո՞ւ ես Ամենալաւն եմ»

Ձեր օրը սկսեցէք այս արտայայտութիւններէն մէկով եւ յաջողութիւնը ձեզ երկար պիտի չսպասցնէ. - «Խուսափեցէք անոնցմէ, որոնք կը փորձեն խախտել հաւատքը սեփական անձին հանդէպ: Մեծ մարդը, հակառակը, կը ներշնչէ ձեզ, որ դուք կրնաք մեծ անձնաւորութիւն դառնալ»: Մարք Թուէյն - «Ինքնագնահատականը բարձրացնելու համար կարեւոր է օգտագործել վտանգը, փորձել որեւէ բարդ բան ընել, հասկնալու համար, թէ ինչի ընդունակ էք: Սակայն չ'արժեք յուսահատիլ

պարտութեան պարագային: Բացի տաղանդէն, յաղթանա - կը նաեւ կախեալ է շատ այլ գործօններէ: Ուրախացէք ո'չ թէ յաղթանակին համար, այլ անոր համար, որ վտանգի դիմած էք»: Պետար Վեպլըր - «Կարեւորը միայն այն է, թէ դուք ինչ գնահատական կու տաք դուք ձեզի»: Քերի Պրետշօ - «Ամենակարեւոր բանը դուք թու մասին մտածելն է եւ այնպէս, որ բոլորը լսեն»: Գոգո Շանէլ - «Յիշեցէք, ձեզ կը գնահատեն այնքան, որքան դուք կը գնահատէք ձեզ: Եթէ սեփական եւ արտաքին գնա-

Քայլեր, Որոնք Պարտադիր Պետք է Դանդաղ Առնել, Քանի որ Յետոյ Դժուար է Ուղղել Չանոնք

- 1) Գիտելիքներ ու կրթութիւն ստանալ
- 2) Կարողութիւն ու բարեկեցութիւն ապահովել
- 3) Բարձրանալ լեռներու գագաթներուն
- 4) Աշխարհիկ հաճոյքներ ցանկալ
- 5) Կորսնցնել ինքնատիրապետումը

1) Մարդը, որ կը փափաքի արագ կրթուիլ, կը փորձէ սորվիլ երկրորդ դասը՝ նախքան առաջինը մանրամասն սորվիլը: Քանի որ մանրամասն չէ սորված առաջին ու երկրորդ դասերը, երրորդն ու մնացեալը եւս դժուարութեամբ պիտի սորվի: Կրթութիւն ստացող մարդը պէտք է համբերատարութեամբ սորվի առաջին դասը այնքան ժամանակ, մինչեւ չիշէ գայն:

Միայն այդ պարագային կրնայ անցնիլ երկրորդին, յետոյ՝ մնացեալին:

Բայց սորվելու ընթացքին դանդաղիլ չի նշանակեր ծուլանալու ոչինչ ընել: Դանդաղ սորվիլ կը նշանակէ կարգալ այնքան ժամանակ, մինչեւ ամբողջութեամբ սորվիս տուեալ դասը:

2) Հարստութեան ու բարեկեցութեան ձգտող մարդը, որ կը փափաքի ակնթարթօրէն մեծ կարողութիւն ունենալ, կը փորձէ շատցնել ու համատեղել աշխատանքներու տարբեր տեսակները: Նման մարդու մօտ աշխատանքի ոչ մէկ տեսակ յաջողած կրնայ ըլլալ, իբրեւ արդիւնք՝ ան պիտի հիասթափուի: Հարստանալ ցանկացող մարդը պէտք է հանգիստ ու անընդհատ կատարէ այն աշխատանքը, որուն մէջ վարպետացած է, որպէսզի

արդիւնք ունենայ: Այդ մարդը պիտի հարստանայ՝ կախուած անկէ, թէ որքան ջանք գործադրած է աշխատանքի մէջ:

3) Մարդը, որ կը ձգտի արագ հասնիլ լեռան գագաթը, ու ատոր համար կ'արագացնէ քայլերը, այլեւ ուժ չ'ունենար այնտեղ հասնելու: Ուրիշ մը, որ դանդաղ ու գիտակցաբար կը բարձրանայ, պիտի հասնի մինչեւ գագաթը: Հետեւաբար, մեծ բարձունքներու հասնելու համար պէտք է հանդարտ քայլերով առաջ երթալ:

4) Կեանքիդ կէսը գտնելու համար պէտք չէ շտապել: Շատեր կը շտապեն ու չեն հասցներ ճանչնալ իրենց գուզընկերը, եւ գայն կ'ընտրեն միայն ամուսնանալու համար: Միայն ամուսնանալէ ետք կը յայտնաբերեն, որ իրենց յարաբերութիւններուն մէջ կան հակասութիւններ, եւ կը դժբախտանան: Պէտք չէ շտապել գուզընկեր ընտրելու ժամանակ, որ պիտի դառնայ կեանքիդ ուղեկիցն ու աշխարհիկ հաճոյքներդ կիսող մարդը:

5) Եթէ մարդը կը բախի որեւէ իրադարձութեան հետ ու կը կորսնցնէ ինքնատիրապետումը, ուրեմն չի մտածեր պատճառի կամ հետեւանքներու մասին ու միանգամայն կը բարկանայ:

Այդ պարագային ան չմտածուած քայլեր կ'ընէ, որմէ կը տուժէ անոր համբաւը, իսկ ընկերները սխալ պատկերացում կը կազմեն անոր մասին ու կը դադրին շփուելէ: Ատոր համար, երբ որեւէ բան պատահի, որ առիթ կու տայ ինքնատիրապետումը կորսնցնելու, պէտք է դանդաղիլ ու սառնութեամբ դատել:

Շոքոլայի Արտաքինով եւ Միջուկով Դիւրին ու Համեղ Կարկանդակ

Պատրաստելու համար անհրաժեշտ է 4 հակիթ, 80 կրամ շաքար, քիչ մը վանիլ, 40 մլ կաթ, 40 մլ ձէթ, 80 կրամ ալիւր, 1 թէյի դգալ BP, պտղունձ մը կասիա, 30 կրամ քաքաօ:

Հակիթի ճերմկուցը առանձնացնել ու մեքենայով լաւ խառնել: Առանձին ամանի մը մէջ լաւ խառնել դեղնուցը, աւելցնել շաքարն ու վանիլը եւ կրկին խառնել, ապա աւելցնել կաթն ու ձէթը, վրան մաղել ալիւրն ու քաքաօն, աւելցնել BPը, կասիան եւ շարունակել մեքենայով խառնել: Խառնուրդը տեղափոխել ճերմկուցին վրայ ու խառնել փայտէ դգալով: Երբ լաւ խառնուած է՝ տարածել իւղոտած ուղղանկիւն ափսէի մը մէջ, հարթեցնել եւ 180 աստիճան տաքութեամբ փուռի մէջ եփել 10

վայրկեան: Մոմապատ թուղթի վրայ քաքաօ ցանել, եփած կարկանդակը երեսն ի վար տեղափոխել վրան ու մոմապատ թուղթին հետ միասին ոլորել, երբ դեռ տաք է:

Microwaveի մէջ հալեցնել 60 կրամ շոքոլա եւ 4 ապուրի դգալ պատրաստ քրեմ: Առանձին ամանի մը մէջ գործիքով խառնել մէկ գաւաթ քրեմ, աւելցնել 70 կրամ շաքարի փոշի, աւելցնել հալած շոքոլան, դարձեալ խառնել:

Փաթեթուած կարկանդակը բանալ, վրան ամբողջութեամբ տարածել քրեմը ու կարկանդակը դարձեալ փաթեթով մօտ մէկ ժամ տեղադրել սառնարան, որ լաւ պաղի: Այնուհետեւ հիւրասիրել:

Բարի ախորժակ: Պատրաստեց՝ ՆԱՐԻՆԷ Ն.

հատականին մէջ գերոններուն թիւը չի համապատասխաներ, ուրեմն կա'մ դուք ամէն ինչ չէք ըրած ձեզ հասնել ու համար, կա'մ ուրիշները չեն աճած մինչեւ ձեզ: Ինծի համար երկրորդն է»: Գոգո Շանէլ - «Անցեալի սխալները լաւագոյն խթանն են ներկային եւ ապագային աւելի լաւ ըլլալու համար»: Քաթա Սգոտելարիօ - «Ինծի միշտ կը թուէր, որ ես մեծ բերանով եւ ուղիղ հերքաբաժանով չիմար տիկնիկի արտաքին ունիմ: Ժամանակի ընթացքին կը մեծնաս ու կը հասկնաս, որ մէջդ ամէն ինչ պէտք

է ընդունիս: Յետոյ կը համբուրես սիրելիդ ու կը հասկնաս ինչի համար պէտք են քեզի այդ շրթները»: Անճելինա ճօլի - «Մարսափելի է, եթէ ձեր ինքնագնահատականը կախեալ է անծանօթներու կարծիքէն, իրենց մեկնաբանութիւններէն եւ բառերէն»: Էմմա Ուոթսոն - «Շրջապատեցէք դուք ձեզ միայն այնպիսի մարդոցմով, որոնք ձեզ վերեւ պիտի տանին: Կեանքը լի է այնպիսիներով, որոնք կ'ուզեն ձեզ ներքեւ քաշել»: Ճորճ Քլունի - «Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ես ամենալաւն եմ»: Տանիէլ Հարմս

Ծաղկածորի Պիոներական ճամբարները

Շարունակուած էջ 15-էն

դարձել է Նախրա Կազումեանի սեփականութիւնը, որն էլ մի մասը վաճառել է Բրիւսովի անուան համալսարանին, մի մասը՝ Ռաֆայէլ Մաղոյեանին, իսկ միւս մասը մինչ օրս իր սեփականութիւնն է: Նախրա Կազումեանը «Երևանի Հայ էլեկտրոշարժի» արտադրական միաւորման հիմնարկի տնօրէնն է եղել: Նա Հայաստանի ճարտարագիտական ակադեմիայի ակադեմիկոս Զօրայր Կազումեանի դուստրն է:

«Զուարթնոց հանգստի գօտի» կոչուող հիւրանոցը գործում է Ռաֆայէլ Միղոյեանին պատկանող տարածքում: Գոյքի մակերեսը 0.39 հա է: Ռաֆայէլ Միղոյեանը, որի մասին տեղեկութիւնները սուղ են, 2005 թ. նշուած անշարժ գոյքը գնել է Նախրա Կազումեանից:

Նախրա Կազումեանը 2016 թուականի դրութեամբ գոյքահարկ չի վճարել եւ պարտքեր է ունեցել համայնքին, նրա անունը ներառուել է «հողի հարկի եւ գոյքահարկի գծով խոշոր պարտաւորութիւններ ունեցող ֆիզիկական եւ իրաւաբանական անձանց ցանկում»:

«Ազնար» պիոներական ճամբար. «Տիրամայր Հայաստան»-ի ճամբար

«Ազնար» անունը կրող պիոներական ճամբարը պատկանել է «Երևանի ռեյի արտադրական միաւորմանը» եւ տեղակայուած է եղել 4 քարաշէն մասնաշէնքում: Այժմ այն պատկանում է «Տիրամայր Հայաստան» կրօնական կազմակերպութեանը: Սեփականաշնորհել են 1999 թուականին՝ 1996 թ. դատարանի վճռի եւ հողի վարձակալութեան պայմանագրի հիման վրայ: Ծամբարի ներկայիս սեփականատիրոջ ամբողջական անունն է՝ «Անարատ Յիւլիանի Հայ Քոլլեջի Միաբանութեան «Տիրամայր Հայաստանի» կուսաստան»: Այս կառույցը ամէն տարի սոցիալապէս անապահով երեխաների համար ամառային հանգիստ է կազմակերպում: Մեր այցելութեան ժամանակ ճամբարը փակ էր: Ծամբարի ամբողջ տարածքը ցանկապատուած է բարձր մետաղացանցերով:

«Արփինէ» պիոներական ճամբար. Հայ Առաքելական Եկեղեցու եւ մասնաւորի գոյք

«Արփինէ» պիոներական ճամբարը պատկանում էր Երևանի գունաւոր տպագրութեան տպարանին եւ տեղակայուած էր քարաշէն 5 մասնաշէնքում: Հայաստանի անկախացումից յետոյ ճամբարի շէնքերում փախստականներ են բնակուել, որից յետոյ շինութիւններից 4-ն անմխիթար վիճակում են: Ծամբարի գոյքը 2 սեփականատէր ունի՝ մէկը Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցին է, որը գոյքը գնել է 1998 թ: Այն զբաղեցնում է 1.9 հա մակերես, միւսը՝ քաղաղացի Արփինէ Գէորգեանը, ձեռք է բերել 2004-ին, նրան պատկանող գոյքը զբաղեցնում է 0.85 հա մակերես: Երկու դէպքում էլ գոյքը գնուել է «Զուարթնոց» ԲԲԸ-ից:

Եկեղեցուն պատկանող մասնաշէնքը բարեկարգ է, փոխուած են պատուհանները, բակային տարածքում էլ սպորտով զբաղուելու համար խաղահրապարակներ են կահաւորուած: Տեղեկացանք, որ եկեղեցուն պատկանող տարածքում մի քանի տարի հանգրուանել են «Արի Տուն»

ծրագրով հանգստացող երեխաները: Մնացած ժամանակահատուածում ճամբարում հանգստանում են հոգեւոր հովիւներն ու իրենց ընտանիքի անդամները:

«Արշալոյս» պիոներական ճամբար. կիսաքանդ

Հայաստանի ներքին գործերի նախարարութեանը պատկանած «Արշալոյս» պիոներական ճամբարը տեղակայուած էր 3 քարաշէնք մասնաշէնքերում: Այս ճամբարի տարածքում, ինչպէս «Արփինէ» ճամբարի դէպքում, փախստականներ են բնակուել, որից յետոյ շէնք-շինութիւնները գտնուում են անմխիթար վիճակում: Ծամբարը գտնուում է Ծաղկածորի Ծաղկունեաց հրապարակում եւ, որքան էլ տարօրինակ է, մինչ օրս տարածքը հիւրանոցի չի վերածուել:

Ծամբարը ՆԳ մինիստրութեան 1989 թ. հրամանի հիման վրայ 2003 թ. գրանցուել է որպէս «Դինամօ» ՄՀԿ-ի սեփականութիւն: 2004 թ. ոստիկանութիւնը վաճառել է 1.6 հա տարածք զբաղեցնող ճամբարը ոմն Արտիոմ Յովհաննիսեանի, որն էլ իր հերթին է վաճառել գոյքը Հրայր Ասլանեանին եւ Գայեանէ Արզումանեանին: Արտիոմ Յովհաննիսեանի գործընկերը, որը խնդրեց չհրապարակել իր անունը, մեզ հետ զրոյցում պատմեց, որ իրականում այդ գոյքը վաճառել են «Ակբակրեգիտ Ագրիկոլ» բանկի գլխավոր գործադիր տնօրէն Ստեփան Գիշեանին եւ ոմն Զաւէն Յարութիւնեանի: Գոյքը ձեռք բերելուց տարիներ անց երկուսն էլ մահացել են:

*****

Յետաքննութեան ընթացքում փորձեցինք պարզել, թէ որքան գումարով են սեփականաշնորհել Ծաղկածորի ճամբարները: Սակայն ոչ Անշարժ գոյքի կադաստրի կոմիտէն, ոչ Պետական գոյքի կառավարման կոմիտէն չտրամադրեցին պետական գոյք համարուող ճամբարների սեփականաշնորհման պայմանագրերը: Դրանք չեն հանրայնացուում: Սակայն Գագիկ Ծառուկեանի սեփականաշնորհած «Վ. Տէրեշկովայի» անուան ճամբարի օրինակով կարելի է ենթադրել, որ դրանք չնչին գներով օտարուել են գերազանցապէս պաշտօնեաներին ու նրանց հարազատներին:

ՄԱՐԱԶԴ

ԿԱՐՊԻՍ ՊԱԼԼԳՃԵԱՆ
1927-2019

Սրտի դառն կակիծով կը գուժենք մեր ամուսնոջն, հօր եւ հարազատին՝ Կարպիս Պալլգճեանի մահը որ պատահեցաւ Հինգշաբթի, Փետրուար 28ին, 2019: Յուղարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ Երկուշաբթի, Մարտի 11ին, ժամը 12:00ին Hollywood Hillsի Forest Lawn գերեզմանատան Կարմիր եկեղեցւոյ մէջ:

Սգակիրներ՝

Տիկ. Շաքէ Պալլգճեան

Որդին Տէր եւ Տիկ. Կէրի եւ Ժանէթ Պալլգճեան եւ զաւակունք

Քարինա Պալլգճեան եւ թոռնիկը Ալպեր Պալլգճեան

Թոռնիկը՝ Օրիորդ Արիէլ Վասպուրդ

Քոյրը՝ Տիկ. Վէրժինիա Մէրմէրեան

Տէր եւ Տիկ. Սարգիս Ա. Քհնյ. եւ երէցիկին Թալին Փէթոյեան եւ

դուստրը

Տիար Արա Մէրմէրեան

Տօքթ. եւ Տիկ. Կրէկըրի եւ Ալիս Քիթապճեան եւ զաւակունք

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

Հ.Կ.Բ.Մ.ի վարչութիւնը իր խորագրաց ցաւակցութիւնը կը յայտնէ իր հաւատարիմ անդամերէն հանգուցեալ Կարպիս Պալլգճեանի մահուան տխուր առիթով մասնաւորաբար հանգուցեալի այլրին՝ Տիկ. Շաքէ Պալլգճեանին, զաւակներուն եւ համայն հարազատներուն:

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ

ԿԱՐՊԻՍ ՊԱԼԼԳՃԵԱՆի մահուան տխուր առիթով «Մասիս» շաբաթաթերթի աշխատակազմը իր խորագրաց վշտակցութիւնը կը յայտնէ իր այլրին՝ Տիկ. Շաքէ Պալլգճեանին, զաւակներուն եւ համայն հարազատներուն:

Յովհաննէս Թումանեանի Համաշխարհային Մեծութիւնը

Շարունակուած էջ 8-էն

եւ պարեղանակներով:

Յովհ. Թումանեանի պօէմն ընթերցելուց յետոյ Արմէն Տիգրանեանը գրում է. «Առաջին վայրկեանից ինձ համար պարզ դարձաւ, որ «Անուշ» պօէմը հիանալի նիւթ է օպերայի համար, մի գործ, որի մէջ ցայտուն գծերով, գունազեղ նկարագրումով պատկերուած է անցեալի կեանքն ու կենցաղը հայկական գիւղում: «Անուշ»ի թեման ամբողջովին կլանեց ինձ: Զխօսելով պօէմի գեղարուեստական բարձր արժէքի մասին, նրա կառուցուածքը, կերպարաւորման հիանալի հիւսուածքը, նախաբանը, փէրիները ողբն ու Սարոյի սերենադը, եւ այլ հիանալի պատկերներ՝ այս ամէնը դրդեցին ինձ երաժշտական որոշակի ձեւով ներկայացնել, որը եւ եղաւ համանուն օպերան»:

«Անուշ» օպերայի գրական տեքստը ստեղծեց ինքը՝ կոմպոզիտորը՝ ինամքով պահպանելով Թումանեանի պօէմի կառուցուածքը,

դէպքերի յաջորդականութիւնը, գրական ոճն ու, մանաւանդ,՝ լեզուն, գրականբարբառային այն հիւսուածքը, որ բնորոշ էր Հայաստանի Լոռու շրջանին:

«Անուշ»ը Թումանեանի բանաստեղծական ստեղծագործութեան գագաթներից է, որն այսօր շարունակում է իր յաղթական երթը երաժշտութեան ճանապարհով: Արմէն Տիգրանեանի «Անուշ» օպերան իրաւամբ դարձաւ Թումանեանի գրական երազանքի ամենաճշմարիտ եւ արժանի մարմնաւորումը երաժշտութեան միջոցով:

«Անուշ»ը մեր ազգային հպարտանքն է, մեր օպերային արուեստի մարգարիտը: «Անուշ»ը հայ ժողովրդի երեւակայութեան մէջ իրար է միացրել Յովհաննէս Թումանեանի եւ Արմէն Տիգրանեանի անուններն ու հանձարը:

Մեզ մնում է միայն բոլոր հնարաւոր միջոցներով գալիք սերունդներին փոխանցել Մեծ լուսնու հմայիչ ու գերող գրականութեան բոլորը:

Անդրանիկ Թեւանեանի Անսպասելի Պայծառատեսութիւնը

Շարունակուած էջ 6-էն

ճնշմանը դիմանար: Մանաւանդ որ Յարութիւնեանը որեւէ խնդիր չէր ունենալու Տէր-Պետրոսեանի յաղթանակի արդիւնքում եւ կարող էր հանգիստ յանձնել գործող իշխանութիւններին:

Եթէ ՄԴ-ն ընտրութեան առաջին փուլի արդիւնքները չեղեալ յայտարարէր ու նշանակէր երկրորդ փուլ, ապա պետական ապարատը կը փլուզուէր, կը սկսուէր «առնետապազ», եւ Սերժ Սարգսեանը չէր կարողանայ նախագահ դառնալ: Իշխանութիւնները շատ լաւ հաշուեցին այս ամէնը եւ փորձեցին կանխել ՄԴ-ում տեղի ունենալիքը՝ որոշում կայացնելով ցրել Ազատութեան հրապարակում հաւաքուածներին մինչեւ ՄԴ նիստը (նիստն, ի վերջոյ, տեղի ունեցաւ արտակարգ դրութեան պայմաններում):

Հարկ է նկատել, որ հանրահաւաք ցրելը չստացուեց այնպէս, ինչպէս պլանաւորուել էր: Եղաւ դիմադրութիւն, եւ հնարաւոր չեղաւ մէկ գրոհով հարցը փակել: Մարդիկ ցրուեցին Ազատութեան հրապարակից, բայց յետոյ հաւաքուեցին Ֆրանսայի դեսպանատան մօտ: Ուժի կիրառումը հակառակ էֆեկտն ունեցաւ, եւ դիմադրութիւնը դարձաւ զանգուածային:

Թէ ինչ եղաւ յետոյ, բոլորը գիտեն: Արդիւնքն այն էր, որ կանխուեց առաջին նախագահի պլանը, եւ նա չվերադարձաւ Բաղրամեան 26: Եւ այսպէս, Տէր-Պետրոսեանին բախումը ձեռնտու չէր, քանզի նա նախ դրա ուսուցիչը չուներ, եւ բացի այդ, ինչպէս վերեւում նշեցինք, լրիւ այլ մարտավարութիւն էր ընտրել, ինչը ուժի չկիրառման դէպքում գրեթէ

հարկը տոկոսանոց արդիւնք էր ապահովելու իր համար»:

Այսպիսով, Թեւանեանն իր նոր յօդուածում բառացի փոխառել է Սամուէլ Նիկոյեանի գլխաւորած տիրահոչակ յանձնաժողովի եզրակացութիւնը, որի համաձայն, Մարտի 1-ի արիւնացեղութիւնը տեղի է ունեցել Առաջին նախագահի ստեղծած անհանդուրժողականութեան միջոցով պատճառով: Փառք Աստու, որ Թեւանեանը չի տրուել նաեւ Աղուան Յովսէփեանի հանձարեղ գաղափարը կիսելու գալթակցութեանը. գաղափար, որի իմաստն այն էր, թէ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը ներդրուող փոխտիկայի գործիքներով հոգեխանգարմունքի է ենթարկել ժողովրդին: Մինչեւ հիւսիս Թեւանեանի կողմից ընդունուած եւ յաճախակի յղուած հեղինակութիւններն էին Ազամ Սմիթը, Ֆրէյդը, Ստիգլիցը, Կրուզմանը, Աճեմօղլուն եւ ուրիշներ: Իսկ եթէ հիմա այդ հեղինակութիւնը Նիկոյեանն է, ասելու բան չունենք:

Ինչպէս ասում են, մեկնաբանութիւններն աւելորդ են: Թեւանեանն ինքը պէտք է ասի՝ 2016-ի-ն էր նա անկեղծ, թէ՞ հիմա: Տրամաբանութեան կանոններով կամ մաթեմատիկական մեթոդներով՝ եթէ «մի միտքը հակասում է միւսին, երկուսն էլ ճիշտ են» պարադոքսն անլուծելի է: Կամ մէկը պէտք է ճիշտ լինի, կամ միւսը: Ընտրութիւնը թողնում ենք Անդրանիկ Թեւանեանին: Պատկերացնելի է, իհարկէ, թէ նա իր պատուի հետ խաղալու ինչպիսի ծանրակշիռ դրդապատճառ պէտք է ունենար՝ նման տհաճ ընտրութեան առջեւ յայտնուելու համար: Իսկ այս ամէնի մասին դատելը մնում է հանրութեանը:

Տնաշէն, Ստայնութիւն Պէտք է Փոխուի

Շարունակուած էջ 16-էն

նրան միանալու, մենակ նստելը իմաստ չունի, սուրճը գրուցակից է սիրում, գրոյցը հորիզոններ է բացում: Նա համաձայնեց մէկ սեղանի շուրջ նստենք: Նրա անունը Հայկ Բ. էր, նա եւս արտագաղթել էր Հայաստանից ապրելով Սոչիում եւ Երեւանում: Նա վաթսուներ անց միջհասակ եւ նիհարակազմ էր, տխուր-մեղաքանդ հայեացքով: Իմ սովորութեան համաձայն անծանօթ մէկին հանդիպելիս աշխատում եմ ծանօթութիւն ստեղծել գրուցելով: Նկատելով նրա բռնուած վիճակը, բերդոտ գլուխն ու չսպիրուած երեսը, վազ անցալ քաղաքական հարցեր քննարկելուց: Զխօսկան տրամադրութիւն ունէր, սակայն նրան խօսել տուի: Սիրելի Հայկ կ'ասես ինձ թէ ինչո՞ւ ես այսպէս տխուր.

Ինչպէս տխուր չլինեմ, ընտանեկան յարկիս տակ հիւանդներ կան, աղջկանս ամուսինը տառապում է MS (մկանները ջլատող հիւանդութիւն) հիւանդութեամբ էն էլ ինչ երիտասարդ տարիքում, երկու փոքր երեխաներով, որոշել եմ ինչ գումար ունեմ ծախսեմ նրա բժշկութեան համար, ասում են, յոյս չկայ, բայց այդուհանդերձ գոնէ այսպիսով իմ ծնողական պարտականութիւնը կատարած կը լինեմ: Փեսաս էդպէս, իսկ տղան էլ հոգեկան հիւանդութեամբ է տանջուած, երեսուն հինգ տարեկան է

չամուսնացած, մի քանի օր առաջ եմ նրան հոգեբուժարան տեղափոխել:

Նրա խօսքերից ես եւս յուզուեցի, աչքերս արցնկալուեցին, մտքովս անցաւ, թէ ինչպէս նա մտայն վիճակ չունենայ, սակայն այդպէս չի կարելի կեանք շարունակել, կեանքի ճամբան գառիկներ եւ գառիկայրներ շատ ունի, չպէտք է յանձնուել, պէտք է նրան յոյս եւ համբերութիւն ներշնչել:

Չա'յկ, լսելով քեզ եւ ներկայացուած սրտահատոր զաւակներ իրդ այդ վիճակը ցաւալի է, հասկանում եմ դժուար է, բայց ինչ արած, իւրաքանչիւր մարդու կեանքում էլ դժուարութիւններ պատահում են: Իմացիր որ մտածմունքների մէջ թաւալուելով քեզ քայքայելու ես առանց մի սպոփանք եւ յոյս դառնալով զաւակներդ համար, պէտք է նրանց առողջանալուն յոյս ներշնչես, որեւէ ճիւղ ու ջանք չիւնայես, որպէսզի հետագային չզղջաս: Ամէն դժուարութիւն իր լուծումն ունի, անկարելի գոյութիւն չունի, կամք ու հետեւողական աշխատանք է պահանջուած:

Անկեղծ սպոփանքի խօսքեր ասուեցին, այնպէս որ մտերմութիւն ստեղծուեց մեր մէջ: Մեկնելու ժամանակ անձրեւ էր տեղում, նա իր մէքենայով ինձ անր տուն հասցրեց, գրոյցի ժամանակ խոստացաւ բաց մտքով ու լայն հորիզոնով նուիրուի զաւակների բուժման գործին:

Logo of Syrian Armenian Relief Fund with text: Զօրացիւք Օժանդակելք Փրկելք Syrian Armenian Relief Fund P.O. Box 1948 Glendale, CA 91209-1948 www.syrianarmenianreliefund.org

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

«Բարսելոնա»-ն Պարտութեան Մատնեց Մադրիդի «Ռեալ»-ին

Սպանիայի առաջնութեան 26-րդ տուրի շրջանակում Մադրիդի «Ռեալ»-ը «Մանտիագո Բեռնաբէօ»-ում ընդունել էր «Բարսելոնա»-ին: Հանդիպումն ավարտուեց հիւրերի յաղթանակով 1:0 հաշուով:

Հանդիպման միակ եւ յաղթական կողմը 26-րդ րոպէին հեղինակեց կատալոնացիների կիսապաշտպան Իվան Ռակիտիչը:

Այսպիսով, «Բարսելոնա»-ն վաստակած 60 միաւորով միանձնեայ գլխաւորում է մրցաշարային աղիւսակին, իսկ «Ռեալ»-ը 48 միաւորով մնում է 3-րդ տեղում:

«Լիվերպոլը» Առաջատարի Դիրքը Զիջեց

Ֆուտբոլի Անգլիայի Պրեմիեր լիգայում տեղի ունեցաւ առաջատարի փոփոխութիւն:

29-րդ տուրում «Մանչեսթեր Սիթին» 1:0 հաշուով արտագնայ յաղթանակ տարաւ «Բորնմութի» նկատմամբ, իսկ «Լիվերպոլը» չկարողացաւ յաղթանակի հասնել «Էվերտոնի» մարզադաշտում անցկացրած դերբիում, իսպան ավարտուեց 0:0 հաշուով:

Այսպիսով Սիթին մէկ միաւորով առաջ անցաւ «Լիվերպոլից» եւ խաղաշրջանի ավարտից 9 տուր առաջ 71 միաւորով գլխաւորում է մրցաշարային աղիւսակը:

«Տոտենհեմ»-ն Ու «Արսենալ»-ը Գրանցեցին Ոչ-Ոքի

Անգլիայի առաջնութեան 29-րդ տուրում «Տոտենհեմ»-ն «Ուեմբլի» մարզադաշտում ընդունել էր «Արսենալ»-ին: Հանդիպումն ավարտուեց ոչ-ոքի 1:1 հաշուով:

16-րդ րոպէին հիւրերի կազմում հաշիւը բացել է Աարոն Ռեմսին: «Խթաններ»-ի կազմում 74-րդ րոպէին 11-մեթրանոց հարուածի օգնութեամբ պատասխան գնդակը խփել է Հարի Քեյնը:

Խաղավերջում մրցավարը եւս մէկ 11-մեթրանոց նշանակեց, այս անգամ տանտէրերի դարպասին, սակայն Պյեր-Էմերիկ Օբամեանգը վրիպեց:

«Զինագործներ»-ի հայազգի կիսապաշտպան Հենրիխ Մխիթարեանը մեկնարկային րոպէներից դուրս եկաւ խաղադաշտ եւ ամբողջութեամբ մասնակցեց հանդիպմանը: 58-րդ րոպէին մեր ֆուտպոլիստը գոլշացուեց դեղին քարտով:

Իբրահիմովիչը Դարձել է «Լոս-Անճելոս Կելաքսիի» Աւագը

«Լոս-Անճելոս Կելաքսի» չարձակուող Ջլատան Իբրահիմովիչը այս մրցաշրջանում կը լինի ամերիկեան խումբի ավագը:

Շուտ ֆուտպոլիստի համար այս մրցաշրջանը կը լինի երկրորդը MLS-ում: Նա «Կելաքսի» է տեղափոխուել անցած տարուայ Մարտին «Մանչեսթեր Եունայթեդից»:

Ռոջեր Ֆեդերերը Յաղթեց 100-րդ Մրցաշարում

Ռոջեր Ֆեդերերը իր կարիերայի ընթացքում յաղթեց 100-րդ միջազգային մրցաշարում:

Տուպայում կայացած ATP 500 կարգի մրցաշարում շուեյցարացի թենիսիստը եզրափակիչում երկու սեթում պարտութեան մատնեց յոյն Ստեֆանոս Յիցիպասին՝ 6:4, 6:4: Հանդիպումը տեւեց 1 ժամ 9 րոպէ:

Այդպիսով, Ռոջեր Ֆեդերերը դարձաւ երկրորդ թենիսիստը, ում յաջողուեց նուաճել 100 մրցանակ: Այդ ցուցանիշով լաւագոյնը ամերիկացի Ջիմի Քոնորսն է, որը յաղթել է 109 խոշոր մրցումներում: Իսկ ահա Մեծ սաղաւարտի մրցումներում տարած յաղթանակներով շուեյցարացի թենիսիստը գերազանցում է բոլորին՝ 20 մրցանակ:

Մաքսիմ Մանուկեանը Հերթական Ոսկէ Մետալն Է Նուաճել

Աշխարհի ու Եւրոպայի ախոյեան Մաքսիմ Մանուկեանը Պուլկարիայում անցկացուող ըմբշամարտի մրցաշարում ոսկէ մետալի է արժանացել:

87-կգ քաշային կարգում հանդէս եկող Մանուկեանը եզրափակչում 8:0 հաշուով պարտութեան է մատնել ճափոնացի ըմբիշին: Գօտեմարտը տեւել է ընդամենը 50 վայրկեան:

Ստիոպա Դարբինեանը Նուաճեց Ծիւղոյի Եւրոպայի Պրոնգէ Մետալ, Յաղթելով Ատրպէյճանցուն

Թուրքիայի Անթապիա քաղաքում կայացած Եւրոպայի ճիւղոյի պատանիների առաջնութիւնում Հայաստանի պատուիրակներից յաջող հանդէս եկաւ միայն Ստիոպա Դարբինեանը:

Մեր 60 կգ քաշային ճիւղոյիստը առաջին մարտում յաղթեց ֆինն ճիւղոյիստ Ատտէ Ռանտալայնին, սակայն 2-րդ փուլում պարտուեց դաւախստանցի Նուրսուլիան Չայգապալիեին: Քանի որ վերջինս հասաւ մինչեւ եզրափակիչ, Ստիոպա Դարբինեանը սփոփիչ մրցաշարին մասնակցելու իրաւունք ստացաւ:

Նա նախ յաղթեց վրաստանի ներկայացուցիչ Լուկա Սագանլիձեին, յետոյ ատրպէյճանցի Դիլավար Աբիշովին, ապա պարտութեան մատնեց դաւախ Դաուրեն Կայրատուլին եւ մտաւ փոքր եզրափակիչ: Այստեղ Ստիոպա Դարբինեանը վստահ յաղթեց վրացի Կոթէ Կապանաձեին եւ երկրորդ տարին անընդմէջ դարձաւ Եւրոպայի պրոնգէ մետալակիր:

Մեր միւս ճիւղոյիստներն անյաջող հանդէս եկան մրցաշարում եւ ժամանակից շուտ դուրս մնացին մրցանակային տեղերի համար պայքարից:

«Փիւնիկը» 40 Հազար Տոլարով Վաճառել է Խաղացողին

Երեւանի «Փիւնիկի» սեփականատէր Արթուր Սողոմոնեանն յայտնեց, որ թիմի կիսապաշտպան Պետրոս Աւետիսեանի «Արարատ-Արմենիա» տեղափոխման համար ակումբը 40 հազար տոլար փոխհատուցում է ստացել:

«Դա մեծ գումար չէ այսօրուայ ֆուտպոլում, սակայն մեզ համար սկզբունքային հարց էր այդ տրանսֆերի կայացումը, քանի որ Հայաստանում դեռեւս զարգացած չէ այդ կուլտուրան: Շատ յաճախ ակումբները ֆուտպոլիստներին ձեռք բերելու համար անմիջապէս բանակցում են խաղացողի, այլ ոչ թէ ակումբի ղեկավարութեան հետ, ինչը ընդունուած է ամբողջ աշխարհում: Մենք Հայաստանի բոլոր ակումբներին կոչ ենք անում պահպանել այդ սկզբունքը տրանսֆերների ժամանակ», - նշեց Արթուր Սողոմոնեանը:

Լեւոն Արոնեանը Կը Պայքարի Աշխարհի Ախոյեանի Կոչման Համար

Ֆիթնէս հրապարակել է այն շախմատիստների անունները, որոնք մասնակցելու են 2019 թուականի Գրան Պրի շարքի մրցումներին:

Նրանց թւում է նաեւ Լեւոն Արոնեանը: Նրա մրցակիցները կը լինեն ռուսաստանցիներ Ալեքսանդր Գրիշչուկը, Սերգեյ Կարյակինը, Եան Նեպոմյաչչին, Պիոտր Սելդեբը, Դմիտրի Յակովենկոն, Նիկիտա Վիտիուկովը, Դուբովը, ատրպէյճանցիներ Շախրիար Մամեդիարովն ու Թեյմուր Ռաշադովը, չինացիներ Յույ Եանյին եւ Վեյ Ինը, ամերիկացիներ Վեսլի Սոն ու Հիկարու Նակամուրան, լեհեր Ռադոսլավ Վոյտաշեկն ու Եան-Քրիշտոֆ Դուդան, ֆրանսացի Մաքսիմ Վաշի-Լագրաւը, հոլանտացի Անիշ Գիրին, պուլկարացի Վեսելին Տոպալովը, չեխ Դավիդ Նաւարան, հնդիկ Օնեստալա Հարիկրիշնան:

Այս տարի Գրան Պրիի մրցաշարերը կ'անցկացուեն չորս քաղաքներում՝ Մոսկուայում (Մայիսի 16-30), Ռիգայում (Յուլիսի 11-25), Համբուրգում (Նոյեմբերի 4-18) եւ Թել Աւիւում (Դեկտեմբերի 10-24): Իւրաքանչիւր շախմատիստ իրաւունք ունի մասնակցելու երեք մրցաշարի: Լեւոն Արոնեանը հանդէս կը գայ Ռուսաստանի, Լիտվայի եւ Իսրայէլի մայրաքաղաքներում:

Ընդհանուր հաշուարկով առաջին երկու տեղերը գրաւած շախմատիստները կը նուաճեն աշխարհի ախոյեանի յաւակնորդների մրցաշարի ուղեգիր եւ կը շարունակեն շախմատի թագի համար պայքարը:

Պոզբան Կը Հեռանայ «Մանչեսթեր Եունայթեդից», Եթէ Թիմը ՉՆուաճի Ախոյեանների Լիգայի Ուղեգիր

Աշխարհի ախոյեան Ֆրանսայի հաւաքականի կիսապաշտպան Պոլ Պոզբան ամրանը կը հեռանայ «Մանչեսթեր Եունայթեդը», եթէ անգլիական ակումբը չնուաճի Ախոյեանների լիգայի յաջորդ մրցաշրջանի ուղեգիր:

25-ամեայ ֆուտպոլիստին ձեռք բերելու լուրջ մտադրութիւն ունի Իտալիայի ախոյեան Թուրինի «Եուվէնտուսը»: Պոզբանի տրանսֆերը գնահատուած է 80 միլիոն եւրօ: